

Handläggare
Carolina Bjurling &
Roger Mellroth
Telefon: 08-508 10 052

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2021-12-16

Verksamhetsplan 2022 för Östermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner verksamhetsplan för 2022 inklusive budget och tillhörande bilagor samt överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Nämnden begär omslutningsförändringar om 122,5 mnkr.
3. Nämnden begär för klimatinvesteringar 2,3 mnkr.
4. Nämnden begär för investeringar i lekparker 1,5 mnkr.
5. Nämnden begär för investeringar i trygghetsskapande åtgärder 0,5 mnkr.
6. Nämnden begär för driftåtgärder aktivitetscenter seniorboende 2,4 mnkr.
7. Nämnden begär för driftåtgärder kompetensutveckling 0,25 mnkr.
8. Föreslagna resultatenheter samt internpriser för 2022 fastställs.

Kerstin Andersson
Stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Verksamhetsplan 2022 för Östermalms stadsdelsnämnd	1
Förslag till beslut	1
Inledning	4
Konsekvenser av pandemin	11
KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	14
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	18
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	25
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	30
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	40
KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	48
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	48
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	50
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	54
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	60
KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	65
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	65
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	66
Redovisning av ekonomi.....	74
Nämndens ekonomiska förutsättningar	74

Investeringar	78
Resultatenheter	79
Budgetjusteringar.....	80
Omslutningsförändringar	80
Medel för lokaländamål	80
Särskilda redovisningar.....	81
Agenda 2030.....	81
Systematiskt kvalitetsarbete.....	84

Bilagor

Bilaga 1: Ekonomi m.m. Sdn 10

Bilaga 2: Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål

Bilaga 3: Ansökan om kompetensutvecklingsmedel

Bilaga 4: Plan för upphandling 2022

Bilaga 5: System för intern kontroll

Bilaga 6: Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan

Bilaga 7: Kompetensförsörjningsplan 2022

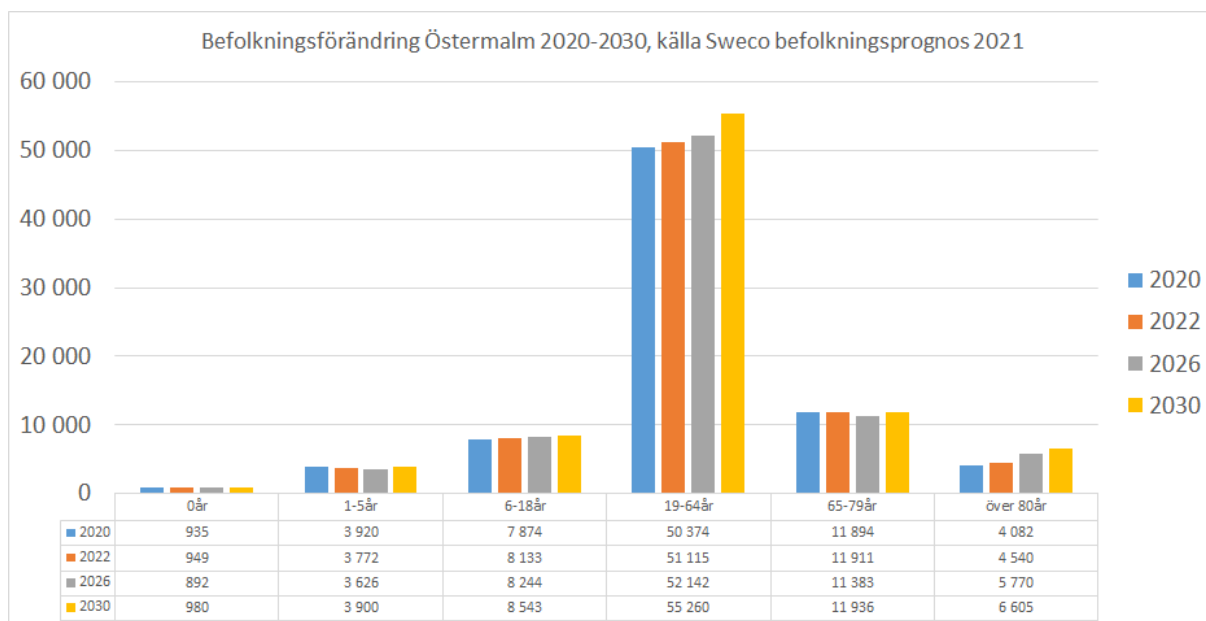
Bilaga 8: Uppdaterad kompetensförsörjningsplan 2021-2023

Bilaga 9: Handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Inledning

Stadsdelsnämndens uppdrag och ansvarsområden

Stadsdelsnämndens uppdrag är att driva verksamheter med service av god kvalitet för de som bor och kommer att bo i stadsdelsområdet, samt att i dialog med invånare och brukare utveckla den service som ges. I stadsdelsområdet bodde det 79 079 personer den sista december 2020. Enligt Swecos befolkningsprognos förväntas antalet stiga till 80 420 invånare till december 2022. Diagrammet nedan visar den prognostiserade demografiska utvecklingen fram till 2030, uppdelad på olika åldersspann.

Stadsdelsnämnder ansvarar för kommunal förskoleverksamhet, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, äldreomsorg, barn, kultur och fritid, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, stadsmiljöarbete samt lokalt demokrati- och utvecklingsarbete. Nämnden ansvarar också för konsumentvägledning.

Verksamhetsplanens innehåll och disposition

Verksamhetsplanen för Östermalms stadsdelsnämnd anger inriktningen för nämndens verksamhet under 2022. Den utgår från kommunfullmäktiges budget för 2022 och dess tre inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

En sammanfattning av nämndens bidrag till respektive inriktningsmål, samt särskilda prioriteringar för året, ges under respektive inriktningsmål. Till inriktningsmålen har kommunfullmäktige beslutat om verksamhetsområdesmål. Det arbete som planeras för att bidra till fullmäktiges mål beskrivs under respektive mål för verksamhetsområdet. Nämnden har utifrån fullmäktiges mål även formulerat egna mål. Nämnden anger årsmål för kommunfullmäktiges

indikatorer och har även utformat egna indikatorer för att följa upp nämndens mål och aktiviteter.

Nämndens ekonomiska förutsättningar

- Höjd förskoleschablon med 2,3 procent.
- Höjd ersättning inom vård- och omsorgsboende, äldreomsorgen, med 2,7 procent.
- Höjd ersättning inom hemtjänsten med 3,8 procent.
- Höjd ersättning inom dagverksamhet för äldre med 2,7 procent.
- Höjd ersättning inom gruppboende, daglig verksamhet och korttidsboende för personer med funktionsnedsättning, med 3 procent.
- Ökade anslag till individ och familjeomsorgen med 11,1 procent.
- Ökade anslag till ekonomiskt bistånd med 19,7 procent.
- Ökat anslag för stadsmiljö med 17,2 procent.

Östermalms stadsdelsförvaltnings förslag till budget för 2022 är netto 1 600,2 mnkr, vilket är en ökning med 4,9 procent eller 74,6 mnkr jämfört med föregående år. Investeringsbudgeten är 20,9 mnkr. Utgångspunkten för fördelningen av budgeten har varit att följa kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Det har också varit att, utifrån givna budgetramar, arbeta för högsta möjliga kvalitet. Driftbudgeten fördelas till stadsdelsnämnden med hjälp av olika fördelningsnycklar. Inom budgetramen ska nämnden bedriva verksamhet och vid behov göra omprioriteringar. Nämnden omfördelar 11 mnkr för att täcka förskolans höga hyreskostnader, för minnesplats efter Tim "Avicii" Bergling samt för underhållsatsningar på Karlavägen och i Humlegården.

Nämndens prioriteringar 2022 - utifrån direktiv för samtliga nämnder och bolag Styrning, uppföljning och samverkan för effektiv verksamhet

Nämnden stärker möjligheterna att tillgodose olika gruppers behov av insatser regionalt genom samverkan med andra stadsdelsnämnder. Nämnden samorganiserar verksamhet med Norrmalm och Kungsholmen gällande ekonomiskt bistånd, samhällsvägledning och ungdomsmottagning. Nämnden har dessutom en gemensam parkmiljöavdelning med Norrmalm och Kungsholmen. Budget- och skuldrådgivningen är gemensam för hela innerstan, inklusive Södermalm, liksom personligt ombudsverksamheten och Relationsvårdscentrum.

Nämnden strävar efter att arbeta kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheten. De administrativa processerna ska stödja och underlätta för kärnverksamheterna och bidra till en effektiv styrning. Nämnden arbetar för att ha en budget i balans och för att prognossäkerheten ska vara fortsatt god. Budgetavvikelser som uppstår under året, bedöms löpande och åtgärder vidtas vid behov för att hålla budget. Konsulttjänster används restriktivt och med beaktande av kostnadseffektivitet. Nämnden arbetar även för en kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning, för att frigöra lokaler för annan användning, annan förhyrning eller avveckling.

Alla som kommer i kontakt med nämndens verksamheter ska bemötas respektfullt och behandlas likvärdigt. Arbetet med synpunkter och klagomål ska vidareutvecklas med fokus på att förbättra återkopplingen. Nämnden beaktar och implementerar de styrdokument kommun-

fullmäktige har antagit i verksamhetsplanering och uppföljning. Det innebär bland annat att nämnden säkerställer att barns rättigheter synliggörs vid beslutsfattande, planering och utförande av verksamheten. Det innebär också att nämnden strävar efter att alla, oavsett funktionsförmåga, ska få tillgång till samhällsliv, stöd, skydd och service på lika villkor. Nämnden fortsätter även arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i analys, beslutsfattande, planering och utförande av verksamheten. Stockholms stad är förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska vilket innebär att dessa grupper har flera särskilda rättigheter. Nämnden samverkar med resten av staden utifrån det uppdrag som framgår av stadens riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter samt strategin för romsk inkludering.

Stockholms stad har åtagit sig att följa WHO:s modell för att utveckla äldrevänliga städer. Modellen omfattar områdena bostäder, social delaktighet, tillvarata äldres resurser, samhällsstöd och service, utomhusmiljöer och byggnader samt transport och mobilitet. Nämnden samlar och strukturerar sedan 2021 sitt arbete med att nå målbilden för en äldrevänlig stad i ett treårigt förvaltningsövergripande projekt.

Samverkan för ett bättre företagsklimat

Nämnden samverkar med Stockholm Business Region AB och med andra nämnder för att skapa goda förutsättningar för näringslivet. Trygga och attraktiva stadsmiljöer är avgörande för ett fungerande näringsliv i hela staden. Nämndens arbete tar sin utgångspunkt i stadens näringslivspolicy. Stadsdelsnämndernas roll och ansvar är enligt policyn framförallt att stärka företagarperspektivet i trygghetsarbetet och säkerställa goda förutsättningar för företagande inom stadsdelsområdet. För att bidra till återstarten av Stockholm och dess näringsliv ska nämnden fortsätta medverka till att upprätthålla en hög standard vad gäller underhåll i stadsmiljön, möjligheten för företag att hantera varuleveranser samt vara drivande i arbetet med platssamverkan.

Samverkan för ökad självförsörjning

Den återhämtning som pågår på arbetsmarknaden har lett till att antalet hushåll med ekonomiskt bistånd minskat under 2021. Trots en stärkt arbetsmarknad är situationen för dem som varit utan arbete under en längre tid fortsatt svår. För dessa personer ökar risken för ett långvarigt behov av ekonomiskt bistånd och under 2021 har antalet hushåll med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd ökat. Nämndens arbete med att erbjuda stöd och insatser anpassade utifrån individens behov sker bland annat genom samverkan med arbetsmarknadsnämnden, genom stadens Jobbtorg.

Tillsammans med Kungsholmens och Norrmalms stadsdelsnämnder erbjuds samhällsvägledning för nyanlända. Målsättningen är att nyanlända ska bli självständiga och etablera sig i samhället genom arbete, utbildning och ett stadigvarande boende.

I samverkan med arbetsmarknadsnämnden fortsätter nämnden tillhandahålla platser för stockholmsjobb och feriejobb. Feriearbete till ungdomar med funktionsnedsättning och sociala skäl prioriteras. Feriejobbarna ska utifrån behov och önskemål matchas till meningsfulla och utvecklande feriearbeten.

Samverkan för en trygg och säker stad

Stadsdelsnämnden har en central roll i stadens trygghetsskapande arbete. Arbetet innefattar såväl sociala förebyggande insatser som fysiska åtgärder i närmiljön. En nära samverkan med fackförvaltningar, lokalpolis, brandförvar, lokala näringslivet, fastighetsägare, föräldrar och föreningar skapar goda förutsättningar för trygghetsarbetet. Nämndens trygghetsarbete tar sin utgångspunkt i den lokala samverkansöverenskommelsen med utbildningsförvaltningen och polisen. Den innehåller en lokal lägesbild som beskriver de aktuella problemen i området och orsakerna till dessa. Utifrån orsaksanalysen enas parterna om inriktning, fokusområden, mål och uppföljning för det lokala arbetet.

Synpunkter som inkommer via synpunktsportalen, genom trygghetsvandringar och medborgarförslag analyseras kontinuerligt för att identifiera platser, parker och grönområden som upplevs som otrygga och där genomföra trygghetsåtgärder. En rad åtgärder kommer att genomföras under 2022, bland annat i Humlegården. Nämnden ansöker om extra trygghetsmedel för att öppna upp vegetationen vid entréerna så att de blir mer välkomnande. Buskage som skymmer sikten kommer ses över för att skapa en ökad siktbarhet och ljusskulpturer kommer placeras i parken. Ansökan om budgetjustering för trygghetsskapande åtgärder redovisas i bilaga 2.

Arbetet för att upprätthålla och förbättra beredskapen för att hantera oförutsedda extraordinära händelser och bygga motståndskraft fortsätter. Erfarenheter och lärdomar från arbetet med pandemin tas omhand och omsätts i den fortsatta beredskapsplaneringen. Även arbetet för att motverka våldsbejakande extremism fortsätter. Nämnden har reviderat sin handlingsplan, se bilaga 9. Revideringen har skett i samråd med den centrala samordnaren för stadens arbete.

Samverkan för hållbar stadsutveckling

Nämnden samverkar med andra nämnder kring bostadsförsörjningen genom att delta i stadsbyggnadsnämndens, exploateringsnämndens och trafiknämndens arbete med utvecklingen av stadsdelsområdet i allmänhet och Norra Djurgårdsstaden i synnerhet. I detta arbete framförs nämndens behov av förskola, specialbostäder, äldreomsorg, idrottsplatser, parker och grönområden tidigt i stadsplaneringen.

Nämnden bidrar i stadens intensifierade arbete med att få fram fler bostäder för grupper som staden har ett särskilt bostadsförsörjningsansvar för. Under samordning av äldrenämnden bidrar nämnden årligen till ett gemensamt förslag för att klara behovet av vård- och omsorgsbostäder. Socialnämnden samordnar på samma sätt stadsdelsnämndernas gemensamma arbete med att årligen ta fram en plan för att klara behovet av särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL. Nämnden bidrar även i arbetet med att inom ramen för SAMS samplanera utbyggnaden av nya skol-, idrotts- och förskolelokaler. Förvaltningen samarbetar med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret i flera nätverk.

Genom deltagande i styrgruppen Grönare Stockholm, som leds av stadsträdgårdsmästaren, bidrar förvaltningen till samordningen av stadens gröna värden, samt skötsel och förvaltning av dessa. Nämnden arbetar aktivt för att Norra Djurgårdsstaden ska förbli ett föredöme inom hållbar stadsutveckling. Förvaltningen leder fokusgruppen Leva och bo som arbetar utifrån de mål som finns i Program för hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden.

Agenda 2030

FN:s generalförsamling har antagit 17 globala mål som spänner över flera samhällsutmaningar. Fram till 2030 har världens länder förbundit sig att tillsammans genomföra samhällsförändringar som leder till att uppnå de globala målen - en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Målen redovisas nedan:

Nämnden har i sin verksamhetsplanering identifierat hur den avser att bidra till att staden når de globala målen, inklusive den bärande principen om att ingen ska lämnas utanför. Det innebär att planeringen tar sikte på förverkligandet av de mänskliga rättigheterna, med fokus på ökad jämställdhet, minskad ojämlikhet och minskad klimatpåverkan. Aktiviteter och åtgärder som bidrar till måluppfyllelse har inarbetats i verksamhetsplanen under relevanta verksamhetsområdesmål. Under varje mål finns en särskild rubrik som beskriver kopplingen till Agenda 2030. I slutet av rapporten, under avsnittet Särskilda redovisningar, sammanfattas hur nämndens strategiska arbete med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 bedrivs.

Klimat- och miljöarbete

I verksamhetsplanen redovisas hur nämnden avser bidra till att staden når målen i Stockholms stads miljöprogram 2020–2023, Klimathandlingsplan 2020–2023 och andra handlingsplaner kopplade till miljöprogrammet. Nämnden har ett genomförandeansvar för ett stort antal etappmål och har utifrån dessa formulerat egna nämndmål och aktiviteter som syftar till att uppfylla miljöprogrammets mål. Nämndmålen har formulerats på ett sådant sätt att de täcker flera etappmål i programmet. Utvecklade arbetssätt avseende samverkan, innovation, inköp, upphandling och kommunikation nyttjas som strategiska verktyg för ökad måluppfyllelse. Nämnden har sedan ett par år en samordnare för förvaltningens klimat- och miljöarbete, vars uppdrag är att stödja verksamheterna för ökad måluppfyllelse. Samordnaren deltar i nätverk tillsammans med övriga stadsdelsnämnders miljösamordnare.

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att arbeta för miljömässigt hållbara verksamheter samt parker och grönområden som genom en rik biologisk mångfald bidrar till en ökad återhämtningsförmåga i en stad med ett klimat i förändring. Nämnden ansöker om klimatinvesteringsmedel för att finansiera insatser inom energieffektivisering och klimatsmarta transporter, se bilaga 2.

Staden som arbetsgivare

Med utgångspunkt i stadens personalpolicy arbetar nämnden för att vara en attraktiv arbetsgivare som ska vara ett föredöme som offentlig arbetsgivare. Förvaltningen arbetar för att behålla, utveckla och attrahera kompetenta medarbetare som vill och kan vara med och utveckla verksamheten för att nå uppsatta mål. Nämnden har utarbetat en kompetensförsörjningsplan för 2022 och den långsiktiga kompetensförsörjningsplanen, 2021–2023 har uppdaterats, se bilaga 7 och 8.

Nämnden strävar efter att erbjuda trygga arbetsvillkor, kompetensutveckling och en god arbetsmiljö fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Ledarskapet ska genomsyras av stadens nya chefsprofil och präglas av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod för att skapa en kultur där medarbetarnas kompetens och engagemang tas tillvara. Cheferna ska ges goda förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap som ger återkoppling, visar uppskattning, främjar ett gott klimat och ett arbetsplatsnära lärande. Nämnden stävar efter att ha kompetenta medarbetare som trivs och utvecklas i sitt arbete, som kontinuerligt arbetar med verksamhetsutveckling och har medborgarens fokus. Under 2022 ska en kartläggning och analys göras för att se hur medarbetarskapet kan stärkas ytterligare.

Lokalförsörjning

Med utgångspunkt i stadens fastighets- och lokalpolicy arbetar nämnden för en effektiv lokalhantering. Nämnden verkar för att dess verksamheter ska bedrivas i ändamålsenliga, moderna och area- och energieffektiva lokaler med hög grad av flexibilitet. Östermalms höga hyresnivåer kommer fortsatt att innebära en utmaning. En förskola planeras avvecklas under året. Nämnden följer nogsamt utvecklingen av barnantal per geografiskt område för att kunna vidta åtgärder som motverkar överkapacitet.

Inköp

Nämnden fortsätter arbetet för att upphandlingar och inköp ska främja valfrihet, kostnadseffektivitet, miljö, klimat och social hållbarhet, i enlighet med stadens Program för inköp. Det sker dels genom att bidra med kompetens i centrala upphandlingar, dels genom att egna upphandlingar används som ett medel för att kvalitetsutveckla verksamheterna och driva utvecklingen i ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar riktning. Nämnden verkar för att arbetsätt och processer med kategoristyrning i upphandlingsprocessen får effekt i den egna organisationen. Under året planeras för utbildningsinsatser i stadens avtals- och upphandlingssystem för chefer och handläggare för att öka kunskapen inom inköp och upphandling.

Hög kvalitet genom ständiga förbättringar, innovation och digitalisering

Nämnden fortsätter under året arbetet med att utveckla verksamheternas innovationsförmåga och arbetar systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på innovativa arbetssätt. Digitala arbetssätt är ett sätt att öka effektiviteten inom verksamheterna och bidrar till att klara kompetensförsörjningen och kvaliteten i välfärden.

Inom förskolan fortsätter arbetet med att vidareutveckla användandet av skolplattformen för att ta tillvara de möjligheter den medför. Inom socialtjänsten och äldreomsorgen ska resultaten av det centrala projektet Moderniseringen av sociala system tas tillvara.

Inom nämndens verksamheter ska, där så är lämpligt, ny och innovativ teknik provas. Digitalisering ses som ett hjälpmedel för att lösa konkreta utmaningar för brukarna av nämndens verksamheter, för klimat och miljö och inom verksamheterna. DigiCenter för seniorer vidareutvecklas. Nämnden fortsätter även att bidra till utvecklingen av digitala hjälpmedel i omsorgen av äldre vuxna i ordinärt boende genom projektet Trygg senior, som riktar sig till personer med hemtjänstinsatser.

Den digitala fixartjänsten inom äldreomsorgen är mycket efterfrågad. Under 2022 kommer nämnden att se över bemanning för att motsvara behoven, och även utreda förutsättningarna att bredda målgruppen till att omfatta personer med funktionsnedsättning.

Under året kommer arbetet med informationssäkerhet att intensifieras. Dels genom att arbetet med klassning av informationstillgångar fortsätter, dels genom implementering av stadens riktlinje för informationssäkerhet.

Nämndens tre övergripande fokusområden

Under 2021 inleddes ett långsiktigt utvecklingsarbete genom identifiering av tre förvaltningsgemensamma fokusområden, dessa kvarstår även 2022:

1. Stärkt trygghets- och säkerhetsarbete (beskrivs nämnare under mål 1.2)
2. Samverkan för barn och ungas välmående och skydd (se mål 1.4)
3. Utveckling av framtidens äldreomsorg (se mål 1.5)

Ärendets beredning

Verksamhetsplanen har utarbetats i samråd med samtliga avdelningar och enheter inom förvaltningen. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen och genom samverkan på avdelningsnivå. Därutöver har samverkan skett med pensionärsrådet och rådet för funktionshinderfrågor. Ärendet har skickats till Region Stockholm för information.

Konsekvenser av pandemin

Nämnden ska under 2022 fortsätta att dra lärdom av och använda egna och stadens samlade utvärderingar av de effekter som pandemin har haft för stadens verksamheter med stockholmarna i fokus. Ett par av de lärdomar nämnden dragit är vikten av effektiv krisledning och sammanhållen kommunikation. Under de extraordinära förhållanden som pandemin inneburit har samverkan stärkts och digitala arbetssätt är nu vardag. Pandemihanteringen har övergått i en ny fas som innebär nya frågeställningar ur arbetsgivarperspektiv kopplade till vaccination, skyddsutrustning och ständigt förändrade arbetssätt.

Förskoleverksamhet

Pandemin har inneburit en ökad utevistelse, vilket har medfört att utomhuspedagogiken utvecklats. Likvärdigheten i utevistelsernas innehåll har också ökat mellan förskolorna. På förskolegårdarna möter barnen både material och aktiviteter som i större utsträckning än tidigare bidrar till lek och lärande i meningsfulla sammanhang. Besöksbegränsningarna har medfört att vårdnadshavarnas tillgång till förskolans lokaler och pedagoger har minskat, och därmed även deras insyn i utbildningen, vilket gav utslag i 2021 års förskoleundersökning.

Under våren 2021 behövde förskolorna i allt större utsträckning kontakta vårdnadshavare för hämtning av barn med symptom. Detta bidrog till en ökad stress hos både medarbetare och vårdnadshavare. Kraven på att inga barn, medarbetare eller vårdnadshavare med förkylningssymptom ska vistas i förskolan har i stor utsträckning dämpat övrig smittspridning. Utifrån ett arbetsmiljöperspektiv är det angeläget att även efter pandemin upprätthålla strikta rutiner för att minska smittor och öka frisknärvaron bland både barn och medarbetare.

Användningen av digitala mötesformer har ökat flexibiliteten och lett till användbara tidsbesparingar då tid för förflyttningar mellan förskolorna minskat avsevärt. Detta gäller även den specialpedagogiska handledningen som huvudsakligen skett digitalt under pandemin.

Barn, kultur och fritid

Parklekarna och öppna förskolorna har under 2021 varit öppna med utomhusverksamhet. Verksamheterna har under perioden fortsatt varit mycket välbesökta. Att de öppna förskolorna bedrivits utomhus har fungerat utmärkt och uppskattats av besökarna.

Under 2021 anpassades verksamheten vid fritidsgården Humlanhuset utifrån aktuella restriktioner och blev mer digital, vilket medförde att verksamheten kunde göras tillgänglig trots färre öppna dagar. Det bidrog också till ökad synlighet vilket gav nya besökare samtidigt som kontakten med etablerade besökare bibehölls. Den genomlysning som gjordes 2021 visar att verksamheten lockar många besökare men att det finns god potential att nå fler. Att utveckla en digital fritidsverksamhet i syfte att vara tillgänglig för unga på flera arenor är en fortsatt ambition under 2022.

Socialtjänst

Under pandemin genomförde socialtjänstens medarbetare många möten med enskilda per telefon eller digitalt. Samverkan med andra aktörer fick också anpassas efter aktuella restriktioner. Detta har inneburit utmaningar och lärdomar i ett arbete där relationsskapandet är centralt. Att inte träffa människor fysiskt har försvårat bedömningen av behovet av stöd. Samti-

dig har digitala möten i den egna trygga miljön uppskattats av vissa enskilda och i vissa fall bidragit positivt till tillgängligheten. På ungdomsmottagningen har digitala möten sannolikt bidragit till kortare väntetider. Utvecklingen av digitala arbetssätt, med utgångspunkt i den enskildes behov och önskemål, behöver fortgå.

Under 2021 begränsades nämndens möjlighet att tillhandahålla platser för feriearbete inom vård- och omsorgsverksamheter och förskola, istället erbjöds merparten av platserna ordnade av nämnden, inom parkskötsel.

Äldreomsorg

Inför 2022 ser nämnden att alltför äldre vuxna ansöker om insatser från äldreomsorgen jämfört med första delen av 2021. Antalet beviljade hemtjänststimmar och unika personer med hemtjänstinsatser ökar därför liksom antalet platser på vård- och omsorgsboende, som nu närmar sig samma nivåer som före pandemin.

Nämnden bedömer att pandemin medfört en ökad upplevelse av ensamhet och isolering hos många äldre vuxna och att det finns ett uppdämt behov av hälsofrämjande insatser, aktiviteter, social gemenskap och stöd i användande av bland annat digital teknik. Nämnden har anpassat sin organisation och beredskap för att kunna möta ökade behov, bland annat genom att tillätta en digital fixartjänst och genom samarbete med riksförbundet Hjärnkoll.

Inledningsvis i pandemin uppstod en viss brist på skyddsmaterial i äldreomsorgens verksamheter. För att stärka beredskapen har nu beslutats att samtliga verksamheter i egen regi ska ha ett lager för två veckors förbrukning av skyddsmaterial.

Medarbetare med rätt kompetens och en ändamålsenlig bemanning är nyckelfaktorer för en väl fungerande och säker verksamhet, vilket blivit extra tydligt under pandemin. Nämnden ser att hälso- och sjukvårdskompetensen behöver stärkas och att arbetet med att säkra personalens kunskap om basala hygienrutiner och smittskyddsarbete behöver fortsätta. Nämnden kommer även att utreda möjlighet att minska andelen timanställda i äldreomsorgens verksamheter.

Parkmiljö

Pandemin har inneburit ett ökat slitage i parker och grönområden, då fler har förlagt aktiviteter utomhus för att minska risken för smittspridning. Detta har inneburit höjda driftskostnader. Det har också lett till trängsel på exempelvis lekplatser och utegym i parkerna, vilket gjort att extra informationsinsatser kring att hålla avstånd till varandra på dessa platser har behövts. Pandemin tydliggör hur viktigt det är med grönytor och parker. Det visar i sin tur på vikten av att underhålla och utveckla de parker och grönytor som redan finns. Pandemin visar också på hur angeläget det är att se till att grönytorna utvecklas och förstärks i takt med att staden växer.

KF:s inriktningsmål: 1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stockholm ska vara en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i. Nämnden fortsätter att stärka och vidareutveckla trygghets- och säkerhetsarbetet. Erfarenheter och lärdomar från krishantering av pandemin tas om hand och omsätts i den fortsatta beredskapsplaneringen. Arbetet med platssamverkan runt Östermalmstorg-Stureplan fortsätter. Under 2022 kommer även en platssamverkan formuleras kring Strandvägen, för att hantera och motverka de problem med trafik- och ordningsstörningar som uppstod under våren och sommaren 2021. En rad trygghetsåtgärder kommer att genomföras under året, bland annat i Humlegården. Det ökande trycket på parker ställer höga kvalitetskrav på renhållning, parkskötsel och upprustning. Samverkan med andra förvaltningar, i första hand trafikkontoret, och fastighetsägare kommer fortsatt vara viktig för att utveckla parker och andra gröna ytor i stadsmiljön.

Nämnden skapar förutsättningar för att invånarna ska vara självförsörjande, leva ett självständigt liv och inkluderas i samhället genom att erbjuda behovsprövat och anpassat stöd. Under 2022 kommer nämnden ha fortsatt fokus på att lindra de ekonomiska effekterna av pandemin. En nära samverkan med stadens Jobbtorg kommer att vara centralt i arbetet med att stödja individer till egen försörjning. En del i samverkan är att gemensamt utveckla arbetssätt kring individen. Feriejobb för unga kan innebära viktiga meriter och motivation inför ett framtida yrkesliv. Under 2022 fortsätter nämnden arbetet med att prioritera ungdomar med funktionsnedsättning, och med sociala skäl, vid erbjudande om feriejobb.

Nämnden arbetar för att alla barn i förskolan ska få det stöd de behöver för att lära och utvecklas i en förskola tillgänglig för alla. Särskilt prioriterat är det systematiska kvalitetsarbetet inom förskolan utifrån målen i läroplanen, i syfte att skapa hög kvalitet och likvärdighet. Undervisningens kvalitet fortsätter att utvecklas. Fokus ligger på arbetslagens kontinuerliga och systematiska uppföljning samt dokumentation med analys av varje barns utveckling och lärande inom språk och kommunikation. Barnens utveckling och lärande synliggörs genom skolplattformen. Ett gemensamt underlag för bedömning av lärmiljöernas tillgänglighet ska utformas. I arbetet med barn i behov av särskilt stöd tillämpas forsknings- och evidensbaserade metoder. Fysisk aktivitet är fortsatt ett prioriterat område och alla barn omfattas av en strategi för ökad fysisk aktivitet och rörelse under förskoledagen.

Samverkan för barn och ungas välmående och skydd är ett fokusområde för nämnden. En utgångspunkt för arbetet är den överenskommelse mellan förskola, skola och socialtjänst inklusive prevention och fritid som reviderades under 2021. Under 2022 kommer de skolsociala teamen att fortsätta sitt arbete. Arbetet bedrivs i samverkan med utbildningsförvaltningen. Samarbetet mellan förskola, skola, socialtjänst och hälso- och sjukvården kring barn i behov av särskilt stöd som utgår från den lokala BUS-överenskommelsen, kommer att fortgå. I samarbete med Kungsholmen och Norrmalm fortsätter satsningen på en gemensam samordnare för arbetet med samordnade individuella planer, SIP, som är ett viktigt verktyg i samverkan kring barnet.

Äldre vuxna ska ges möjlighet att leva ett självständigt liv, erbjudas förebyggande och sociala aktiviteter och vid behov en individanpassad vård och omsorg av hög kvalitet. Nämndens ar-

bete samlas under den övergripande målbilden om en Äldrevänlig stad och framtidens äldreomsorg. Arbetet förutsätter en aktiv målgruppsdialog och att äldre vuxna ges inflytande i utvecklingen av insatser och arbetssätt. För att kunna nå ut till fler fortsätter nämnden att vidareutveckla sin samverkan med föreningar, bibliotek, vårdcentraler med flera. Under 2022 kommer nämnden också att starta ett nytt aktivitetscenter i anslutning till Dianagårdens seniorboende i Hjorthagen.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att erbjuda stöd till den som har svårt att klara sin egen försörjning. Orsaken kan vara arbetslöshet eller sjukskrivning, men även psykisk ohälsa och missbruk kan innebära ett behov av ekonomiskt bistånd. Stödet erbjuds efter utredning och behovsprövning. När vuxna med barn söker ekonomiskt bistånd ska barns behov särskilt beaktas och ett tydligt barnperspektiv tillämpas. Principen om likställighet inom staden säkerställs genom följsamhet till stadens riktlinjer.

Den som söker stöd ska få ett gott bemötande. Socialtjänsten ska vara tillgänglig och arbetet ska grundas i tillit och respekt för människors självbestämmande och integritet. För den enskilde ska villkoren för ansökan vara enkla att förstå, liksom vilka uppgifter som behöver lämnas. På så vis minskar också risken för felaktiga utbetalningar. Inom ramen för stadens modernisering av sociala system fortsätter planeringen för att om möjligt införa digitala ansökningar.

Den vanligaste orsaken till försörjningshinder är arbetslöshet. Återhämtningen på arbetsmarknaden efter pandemin har bidragit till att antalet hushåll med ekonomiskt bistånd långsamt minskade under 2021.

Nämndens arbete med att stödja individen till egen försörjning sker, i enlighet med stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser, till stor del genom samarbete med arbetsmarknadsförvaltningens Jobbtorg. Genom Jobbtorg kan den som är arbetslös, och uppbär ekonomiskt bistånd, erbjudas hjälp att hitta arbetstränings- eller praktikplats, kortare yrkeskurser och matchning mot jobb.

Med anledning av att uppföljningen under 2021 visade att ett fåtal personer kom ut i arbete via Jobbtorg, initierades ett utökat samarbete med Jobbtorg på handläggare- och chefsnivå. 2022 kommer samarbetet ytterligare att intensifieras med målsättningen att fler personer får stöd att komma ut i egen försörjning.

Till personer som befinner sig långt från arbetsmarknaden av andra skäl än enbart arbetslöshet kan nämnden erbjuda olika former av stöd, däribland OSA-anställningar (skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare). En nära samverkan med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och hälso- och sjukvården är ofta viktig för att kunna ge rätt stöd.

För den som uppbär ekonomiskt bistånd och har en tillfällig, eller osäker, bostadssituation behövs ofta ett mer omfattande stöd. För att förebygga osäkra boendeförhållanden kommer arbetet med att stärka samordningen mellan vråkringsförebyggande funktioner inom förvalt-

ningen, samhällsvägledningen och SHIS att fortgå under 2022.

För personer i en utsatt ekonomisk situation med överskuldssättning erbjuds budget- och skuldrådgivning. Verksamheten erbjuder stöd inför, och under, skuldsanering i enlighet med stadens regelverk. Rådgivningen är organiserad inom Norrmalms stadsdelsnämnd och omfattar utöver Östermalm även Kungsholmen och Södermalm.

Samhällsvägledning för nyanlända

Nämnden erbjuder samhällsvägledning till nyanlända genom samverkan med stadsdelsnämnderna Kungsholmen och Norrmalm. Arbetet leds av Norrmalm och bedrivs i projektform. Samhällsvägledningen är ett komplement till befintliga etableringsinsatser och syftar till att stötta nyanlända mot egen försörjning och stadigvarande boende. Samhällsvägledningen samverkar med etableringscentrums matchningsteam och försörjningsstödsenheten i syfte att möjliggöra för fler nyanlända att bli självförsörjande. För att bidra till ökad etablering sker samverkan med flera föreningar med fokus på sociala aktiviteter, fritidsaktiviteter och språkträning för både barn, unga och vuxna.

Fokusområde 2022

Lindra de ekonomiska effekterna av pandemin

Pandemins påverkan på arbetsmarknaden bedöms av arbetsförmedlingen bli långvarig och återhämtningen utdragen. Situationen för personer som befinner sig långt från arbetsmarknaden bedöms bli fortsatt svår. För den som är långtidsarbetslös ökar risken för en längre tids behov av ekonomiskt bistånd. Under 2021 ökade andelen hushåll med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd i stadsdelen.

Möjligheten till arbetslivserfarenhet kan vara avgörande för att komma in på arbetsmarknaden för den som varit utan arbete en längre tid. Stadens arbetsmarknadsinsatser, såsom Stockholmsjobb, syftar till att ge viktiga meriter, kontakter och motivation. Förvaltningens nära samarbete med Jobbtorg kommer fortsatt vara det viktigaste verktyget i arbetet med att stötta personer med långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet. En del i samverkan är att gemensamt utveckla arbetssätt kring individen.

Feriearbete till prioriterade grupper

För en ung person kan ett feriejobb innebära viktiga meriter och motivation inför ett framtida yrkesliv. Nämnden fortsätter sitt arbete för att fler ungdomar med funktionsnedsättning, och med sociala skäl, ska erbjudas möjlighet att få feriejobb i stadens regi. Ungdomens behov och önskemål ska, så långt det är möjligt, matchas till ett feriejobb som är meningsfullt och arbetslivsförberedande.

2021 påverkade pandemin nämndens möjlighet att erbjuda platser i vård- och omsorgsverksamheter och förskolor. Istället erbjöds många platser inom parkskötsel. Bedömningen är att det under 2022 åter kommer att vara möjligt att erbjuda platser inom vård- och omsorgsverksamheter och förskola. Antalet feriejobbplatser ordnade av nämnden förväntas därför kunna bli fler jämfört med 2021.

Agenda 2030

Nämndens arbete med att erbjuda stöd till den som inte klarar sin egen försörjning bidrar till det första målet i Agenda 2030, Ingen fattigdom. Barns behov beaktas särskilt när vuxna söker ekonomiskt bistånd. Andelen barn som lever i familjer som uppbär ekonomiskt bistånd är låg inom stadsdelen. Genom att prioritera ungdomar med funktionsnedsättning och eller sociala skäl vid fördelning av feriejobb bidrar nämnden till mål 10, Minskad ojämlikhet. Stadens indikatorer och statistik över ekonomiskt bistånd redovisas könsuppdelat. Med detta som underlag kan nämnden utveckla sitt arbete med mål 5 Jämställdhet. Det är en viktig grundprincip att den som ansöker om ekonomiskt bistånd erbjuds stöd och insatser utifrån sina individuella behov oavsett kön. Genom att arbeta med avidentifierade ärenden ökas förutsättningarna för detta.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,4 %	2,7 %	Tertial
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,3 %	1,5 %	Tertial
 Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (ekonomiskt bistånd)	64	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,3 %	1,0 %	Tertial
 Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	7 st	800 st	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	190 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	6 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	41	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	190 st	9 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen och arbetsmarknadsnämnden ska med stöd av stadsdelsnämnderna utifrån stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser definiera stadsdelsnämndernas ansvar för förberedande insatser inför inskrivning på Jobbtorg Stockholm	2022-01-01	2022-06-30
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden och i dialog med stadsdelsnämnderna, utifrån stadens strategi för arbetsmarknadsinsatser, föreslå hur helhetsansvaret för arbetsmarknadsinsatsen Stockholmsjobb, inklusive samordning och anställning, kan åläggas arbetsmarknadsnämnden	2022-01-01	2022-06-30

Nämndmål: 1.1.1 Invånare på Östermalm klarar sin egen försörjning

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå kommunfullmäktiges mål genom att:

- Bedriva ett intensivt arbete med särskilt fokus på den ekonomiska effekten som följer av pandemin.
- Ge personer som uppbär ekonomiskt bistånd stöd och individuellt utformade insatser för att nå egen försörjning.
- I samarbete med arbetsmarknadsnämnden säkerställa att handläggningen av ekonomiskt bistånd sker i enlighet med gällande rutiner för att säkerställa relevanta insatser och tidig vägledning till arbete.
- Tillsammans med socialnämnden intensifiera arbetet för att minimera felaktiga utbetalningar samt fortsätta att utveckla arbetet för att utbetalningar av ekonomiskt bistånd ska bli rätt från början.
- I samarbete med individ- och familjeomsorgen utveckla och intensifiera arbetet för att motverka hemlöshet med utgångspunkt i stadens program mot hemlöshet.
- Utgå från ett tydligt barnperspektiv och särskilt beakta barns behov när vuxna söker ekonomiskt bistånd.
- Hålla en hög tillgänglighet och i kontakten med den enskilde ge ett gott och respektfullt bemötande anpassat till individens förutsättningar.
- Tillsammans med socialnämnden undersöka hur digitala stöd kan förenkla och förbättra handläggningen av ekonomiskt bistånd.
- Ge stödinsatser i form av OSA-anställningar (offentligt skyddat arbete) och Stockholmsjobb.
- Prioritera ungdomar med funktionsnedsättning eller med sociala skäl vid fördelning av feriejobb.

Förväntat resultat

Antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd minskar under året. Antalet hushåll som avslutas på grund av arbete eller studier ökar. Andelen barn som bor i hushåll med ekonomiskt bistånd är fortsatt låg. Ungdomar med funktionsnedsättning eller sociala skäl som söker feriejobb i stadens regi prioriteras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stärka samordningen av det förebyggande arbetet avseende hushåll med osäkra boendeförhållanden med särskilt fokus på äldre vuxna och barnfamiljer.	2022-01-01	2022-12-31
Utveckla kommunikation och information om möjligheten att söka feriejobb till prioriterade målgrupper.	2022-01-01	2022-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Nämnden bidrar till fullmäktiges mål genom att fortsätta utveckla trygghets- och säkerhetsarbetet samt genom att arbeta för att Östermalms parker och grönområden ska vara välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla.

Tryggt och säkert stadsdelsområde

Det säkerhetsfrämjande arbetet syftar till att upprätthålla krisberedskap, lägga grunden för civilt försvar, minska risken för olyckor samt förebygga otillåten påverkan och hot och våld mot anställda. Arbetet med att förbättra och upprätthålla beredskapen och för att hantera oförutsedda extraordinära händelser fortsätter. Ett förändrat omvärldsläge ställer ökade krav på höjd krisberedskapsförmåga och en kontinuerlig anpassning till planering för återtagande av det civila försvaret. Pandemin har prövat såväl stadens som stadsdelsförvaltningens krishanteringsförmåga och uthållighet. Erfarenheter och lärdomar från krishanteringen av pandemin tas om hand och omsätts i den fortsatta beredskapsplaneringen. Genom åtgärder som baseras på årliga risk- och sårbarhetsanalyser, som innefattar även andra typer av extraordinära händelser, stärks verksamhetens robusthet.

Pandemin har haft stor påverkan på människors beteenden och levnadsmönster, vilket i sin tur avspeglar sig i brottsstatistiken. Färre turister, krogbesökare och evenemang har bidragit att minska antalet rån, fickstölder och misshandel utomhus. Förekomsten av tiggeri och olovliga bosättningar och övernattningar har också minskat. Även inbrott i bostäder har minskat vilket antas bero på att fler arbetat hemifrån. Förvaltningen gör tillsammans med polisen bedömningen att återgången till en mer restriktionsfri tillvaro dessvärre även kommer att innebära en återgång vad gäller brottsligheten.

Det trygghetsfrämjande arbetet omfattar även brottsförebyggande insatser. Nämnden samverkar med bland annat polisen, lokala fastighetsägare, näringsidkare och civilsamhället samt andra förvaltningar inom staden i trygghetsarbetet. Synpunkter som inkommer via synpunktsportalen, genom trygghetsvandringar och medborgarförslag analyseras kontinuerligt för att identifiera platser, parker och grönområden som upplevs som otrygga och där genomföra trygghetsåtgärder. Insatserna kan handla om att förbättra sikten, orienterbarhet och belysning i parker. Det kan också handla om att utveckla målpunkter för att aktivera och befolka olika delar av en park.

Även områdets skötsel påverkar tryggheten, då ett prydligare och mer omhändertaget intryck gör att platsen upplevs som tryggare. Detta är ett prioriterat område i arbetet med drift och skötsel av parker och grönområden. Även vid upprustning av befintliga parker och vid planering av nya i stadsutvecklingsområden är trygghet ett viktigt perspektiv. Förvaltningen arbetar för stärkt samverkan med trafikkontoret som ansvarar för investering i dessa ytor.

Förvaltningen får in många synpunkter och förslag kring parker och grönområden från parkbesökare som känner otrygghet eller annat obehag av att ordnings- och trivselsregler inte följs. Förvaltningen fortsätter därför att förtydliga och synliggöra allmänna trivselsregler och vilka regler som gäller för hundar i parker och grönområden.

Parker och grönområden på Östermalm är välskötta, tillgängliga och välkomnande för alla

Nämndens parkplan anger strategier och mål för utveckling av parker och gröna gaturum. Parkernas karaktärsdrag och gröna kulturvärden ska förvaltas. Åtgärder som vidtas ska syfta till att värna och utveckla kvaliteter och värdefulla kulturmiljöer.

När Stockholms befolkning växer, ökar nyttjandet av stadens offentliga rum och parkerna blir allt mer betydelsefulla för rekreation och livskvalitet. Det ökande trycket ställer höga kvalitetskrav på parkskötsel, underhåll och upprustning. Det är en utmaning när staden förtätas och andelen parkmark inte växer i motsvarande grad. Förvaltningen samverkar därför med andra förvaltningar och fastighetsägare för att utveckla platser i stadsmiljön som kan göras mer tillgängliga och öppna för allmänheten.

Hållbarhet och slitagetålighet

I den växande staden minskar andelen parkyta per invånare och besökstryck och slitage ökar liksom driftkostnaderna. Den pågående pandemin har gjort att besökstrycket ökat ytterligare. Lekplatser och lekutrustning är exempel på utrustning som slits snabbt. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att se över vilken utrustning som är hållbar och fungerar bra. Det ökade besökstrycket ställer krav slitstarka material som även är miljömässigt hållbara. För att skapa hållbara parker satsar förvaltningen extra på skötseln av nyligen upprustade parker. På så sätt får växtligheten en god start och kan etablera sig på ett bra sätt. Mycket av slitaget beror på att många skolor och förskolor med små gårdar använder parker och lekplatser i sin verksamhet. Under året ska förvaltningen se över hur information kan förmedlas till verksamheterna för att bidra till att lekmiljöerna kan förbli hållbara och användas på bästa sätt.

I den äldre delen av Hjorthagen finns tre innegårdar på stadens mark. Gårdarna har sin ursprungliga utformning och få åtgärder, utöver normal skötsel, har genomförts under åren. Detta har gjort att gårdarna har blivit slitna och behöver rustas upp med bland annat ny parkmöblering och förnyad växtlighet. Under året kommer upprustningen fortsätta med innergården på Snitselfplan. Plaskdammen i Motalaparken i Hjorthagen är i behov av upprustning. Inför badsäsongen fortsätter upprustningen av dammens teknikutrymme och de omgärdande gradängerna. Dammens botten kommer att renoveras med start 2023.

I takt med att innerstaden växer med ökat antal invånare och besökare i parkerna, har förvaltningen tagit fram ett antal fokusområden för att bidra till organisationsutveckling och mer effektiva arbetssätt. Under året kommer bland annat en utvecklad projektmodell för arbetet med parkinvesteringar att tas fram, arbetssätt kring hantering av den ökande mängden synpunkter från medborgare kommer att utvecklas och det kommer att skapas en tydligare rollfördelning kring förvaltningens medverkan i stadsutvecklingsprojekten.

Rent, snyggt och trivsamt i parkerna

När staden växer och allt fler använder parker som ett grönt vardagsrum behöver alla hjälpas åt för att hålla dem rena, snygga och trivsamma. Förvaltningen arbetar därför kontinuerligt med information och kommunikationsinsatser i samverkan med trafikkontoret. Förvaltningen erbjuder idrottsföreningar, i samverkan med organisationen Städa Sverige, och andra föreningar och skolor möjlighet att städa i parkerna. För att förstärka uppföljning och kontroll av parkdriftsentreprenören under sommaren, då besökstrycket är som störst, anställs extra sommarpersonal.

Under året kommer förvaltningen fortsätta att uppmärksamma högtider i parkerna på Östermalm. Satsningen syftar till att göra parkerna ännu mer trivsamma och har varit ett uppskattat inslag underföregående år.

Stärkt samverkan

Det krävs en ökad samverkan mellan verksamma i alla led, från planerare till parkarbetare, för att skapa en ännu effektivare parkdrift med höjd kvalitet. En stor andel av norra innerstadens gröna miljöer är gatumark. Samarbetet med trafikkontoret är viktigt för att utveckla gröna stråk samt omvandla hårdgjorda ytor till gröna. På så sätt kan sambanden mellan parkerna stärkas, barriärer minska och nätet av trädplanterade gator göras mer finmaskigt. Förvaltningen träffar trafikkontoret regelbundet för att stärka samverkan, för att stämna av vad som är på gång inom stadsdelområdet och för att samordna insatser. Förvaltningen ser fram emot ytterligare förbättrad samverkan i och med de nyinrättade stadsdelssamordnarna på trafikkontoret.

Då nya parker anläggs i stadsutvecklingsområdena är det viktigt att de blir tillräckligt stora och på så sätt mångfunktionella, slitagetåliga och svarar mot de behov som finns hos de nya invånarna. Det är angeläget att driftperspektivet finns med i ett tidigt skede i planeringen. I takt med att stadsutvecklingsområdena byggs ut är det också viktigt med erfarenhetsutbyte ur ett driftperspektiv. Under året kommer stadsdelsförvaltningen ta över driften av parkytor från exploateringskontoret i Norra Djurgårdsstaden i etapp Brofästet.

Medborgardialog

Nämnden utvecklar kontinuerligt fler funktioner i parkerna och arbetar för att möta allmänhetens olika behov och önskemål. Samtidigt tas hänsyn till parkernas kulturhistoriska och ekologiska värden. Nämnden fortsätter att genom medborgardialog erbjuda invånarna delaktighet och möjlighet att påverka stadsdelens parker. Medborgardialogen kan vara i form av parksamråd på plats inför parkupprustningar, enkäter på webb och på plats i parker samt genom medborgarförslag.

Fokusområden 2022

Lokal samverkansöverenskommelse

Samverkan mellan förvaltningen, utbildningsförvaltningen och lokalpolisområde Norrmalm sker genom den lokala överenskommelsen med en årligen reviderad lägesbild som parterna upprättar. Den lokala lägesbilden beskriver de aktuella utmaningarna i området. Utifrån analysen enas parterna om inriktning, prioriterade områden, mål och uppföljning för det lokala arbetet. För 2022 är de prioriterade områdena:

- *Unga i risk för kriminalitet och skolan som brottsplats* Inom detta område har samverkan inletts med Norrmalms stadsdelsförvaltning, polisen och utbildningsförvaltningen. Under 2022 avser parterna implementera och vidareutveckla samverkan utifrån gemensamt identifierade och angelägna teman.
- *Riktat arbete mot avgränsade platser* Inom detta område samverkar förvaltningen med

polisen, trafikkontoret och andra utifrån den aktuella platsen berörda aktörer. Arbetet innefattar såväl platssamverkan, som beskrivs närmare nedan, som trygghetsvandringar. 2022 kommer minst tre trygghetsvandringar att genomföras på platser som valts med utgångspunkt i den uppdaterade lägesbilden, ytterligare platser kan tillkomma utifrån behov.

- *Särskilt utsatta och sårbara brottsoffer* Arbetet kommer fokusera på att öka tryggheten och minska utsattheten för äldre vuxna och funktionsnedsatta utifrån genomförda fokusgrupper och de resultat som kommer där ur.
- *Avhopparverksamhet för kriminella* Parterna avser att öka kompetensen och medvetenheten kring arbetet med avhopparverksamhet inom Lokalpolisområde Norrmalm och på Östermalms stadsdelsförvaltning. Detta för att säkerställa att det finns en känd struktur för att omhänderta avhopparärenden inom socialtjänsten och en god samverkan med stadens avhopparverksamhet.

Lokal handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Samtliga berörda nämnder ska revidera sina handlingsplaner mot våldsbejakande extremism i samband med verksamhetsplaneringen, se bilaga 9. Inför 2022 är endast mindre förändringar gjorda. Lägesbilden är uppdaterad och åtgärderna som beskrivs i planen har kompletterats. I lägesbilden lyfts bland annat effekter av pandemin fram. En tydlig effekt är att det var färre sammankomster och demonstrationer på grund av de restriktioner som gällt. 2022 är ett valår. Erfarenheten från tidigare valår och valkampanjer är att extremistiska rörelser brukar bli mer aktiva under dessa perioder. Ett åtagande som tillkommit är att berörda verksamheter inom socialtjänstavdelningen ska samverka med socialförvaltningen om frågan om återvändande barn och kvinnor blir aktuell. Ett annat nytt åtagande är att förvaltningens försörjningsstödshet, tillsammans med socialförvaltningen och Jobbtorg City, ska genomföra en workshop om ekonomiskt bistånd och ärenden med koppling till våldsbejakande extremism. Insatserna om beskrivs i planen är delvis av löpande karaktär men flera ska vara slutförda senast sista december 2022. Samtliga insatser följs upp i samband med verksamhetsberättelsen.

Platssamverkan

Under 2022 fortsätter platssamverkan kring Östermalmstorg-Stureplan. Platssamverkan består av representanter från förvaltningen, trafikkontoret, Stureplansgruppen, Stureplansgallerian, Östermalmshallen, City i samverkan och polisen. Under året har även en representant från Tamgroup, som ansvarar för ombyggnation av Sturekvarteren, tillkommit. 2021 kan beskrivas som en uppstart och planen är att arbetet under 2022 ska bli mer strukturerat.

Under 2022 kommer även en platssamverkan formeras kring Strandvägen, för att hantera de frågor som under våren och sommaren 2021 uppstod kring trafikproblem och ordningsstörningar. Initialt deltar förvaltningen, trafikkontoret och polisen. Även Kungliga Djurgårdsförvaltningen och representanter för näringslivet kommer att bli kontaktade för att delta i arbetet.

Trygghet i park

Förvaltningen har en kontinuerlig dialog med trafikkontoret kring behov och utveckling av belysning i stadsdelsområdets parker. I samband med investeringsprojekt förnyas och förbättras ofta belysningen. I Humlegården kommer en rad åtgärder genomföras under året för att bi-

dra till ökad trygghet. Nämnden ansöker om extra trygghetsmedel för att öppna upp vegetationen vid entréerna så att de blir mer välkomnande. Buskage som skymmer sikten kommer ses över för att förbättra sikten och ljusskulpturer kommer att placeras i parken.

Upprustningen av Tessinparkens parkleks utemiljö syftar bland annat till att skapa ökad trygghet i parken. Upprustningen innebär exempelvis att lekmiljön öppnas upp för ökad siktbarhet och förbättrad belysning. Förvaltningen kommer tillsammans med övriga aktörer se över vilka åtgärder som kan genomföras för ökad trygghet vid Strandvägen och i Tessinparken, utifrån synpunkter som inkommit vid de trygghetsvandringar som genomfördes där under 2021.

Under året kommer förvaltningen även fortsätta med åtgärder för ökad trivsel och trygghet i Roslagsparken längs Valhallavägen. Ett helhetsgrepp tas för ökad siktbarhet genom vegetationsåtgärder. En utredning av vilka åtgärder som kan genomföras för förbättrad markbeläggning kommer också att genomföras under året, i syfte att förbättra framkomligheten och ge parken ett mer omhändertaget intryck.

Extrasatsningar på drift Humlegården och Karlavägen

Humlegården är en av de mest använda parkerna på Östermalm. Under året kommer förvaltningen genomföra en extra satsning för att göra parken ännu mer trivsamt och pryddigt, bland annat genom kompletteringar av planteringar och utbyte av markbeläggning kring sittgrupper. Papperskorgar, bänkar, gräsytor, planteringar och räcken längs Karlavägens mittstråk kommer också ses över under året för att göra stråket mer pryddigt och omhändertaget.

Agenda 2030

Polisens trygghetsundersökning 2021 visar att tryggheten ökat sedan föregående mätning. Andelen som upplever otrygghet när de är ute på kvällen minskade från 22,4 procent 2020 till 18,5 procent 2021. Otryggheten har minskat bland både kvinnor och män, men en större andel kvinnor, 24,5 procent, än män, 11,4 procent, upplever fortsatt otrygghet när de vistas ute på kvällarna. Jämställdhetsperspektivet finns med när program för parkupprustningar tas fram och i de remisser som förvaltningen svarar på.

Stockholmsenkäten genomförs vartannat år. Resultaten för 2020 visade att pojkar/unga män var mer utsatta för faktiska hot och våldssituationer än flickor/unga kvinnor. Nämnden arbetar sedan länge för att stärka vuxennärvaron på stan genom fältassistenter och i samverkan med föreningen Föräldravandring på Östermalm.

Projektet Äldrevänlig stad innehåller flera olika prioriterade områden, däribland att skapa mer äldrevänliga utomhusmiljöer. Parkerna är en viktig del i detta och ska vara välkomnande och trygga för alla åldersgrupper att besöka och vistas i. I stadsplaneringen finns ett tydligt tillgänglighetsperspektiv, som även bidrar till arbetet för en äldrevänlig stad. Nämnden arbetar med olika typer av åtgärder för att öka tillgängligheten, som till exempel kontrastmarkeringar och räckeskompletteringar i trappor, utplacering av nya tillgängliga bänkar och anläggning av nytt jämnare markmaterial. Förvaltningen för även dialog med trafikkontoret gällande trafiksäkerhet och framkomlighetsproblem kopplat till den ökade användningen av elsparkcyklar i innerstaden. Nämndens arbete för att nå verksamhetsområdesmålet bidrar därmed till flera av målen i Agenda 2030, däribland mål 5, Jämställdhet, mål 10, Minskad ojämlikhet, mål 11, Hållbara städer och samhällen samt mål 16, Fredliga och inkluderande samhällen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	83 %	79 %	År
 Andel ungdomar som i stockholmsevenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	88,5 %	88,5 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	73 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	73 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	87 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Fastighetsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, kulturnämnden och stadsdelsnämnderna kartlägga och prioritera det långsiktiga investeringsbehovet i stadens parklekar	2022-01-01	2022-06-30
 Idrottsnämnden ska tillsammans med i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda var i staden det finns behov av och förutsättningar för att skapa en mer levande stad genom utegym samt anlägga utegym i enlighet med utredningens slutsatser	2022-01-01	2022-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samråd med fastighetsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna följa upp satsningen på trygghetsinvesteringarna. Detta för att skapa en samlad bild över de insatser som genomförts och vad resultatet blivit samt sprida goda exempel, erfarenheter och lärdomar	2022-01-01	2022-06-30
 Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med trafiknämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och stadens näringsliv ta fram och implementera spetsprojekt i tio utpekade platser i staden, i syfte att stärka tryggheten och den biologiska mångfalden genom smart växtbeklädnad av väggar	2022-01-01	2022-12-31
 Nämnder och bolagsstyrelser ska omsätta lärdomar från krishantering av pandemin i uppdaterad beredskapsplanering, såsom krisledningsplanering, kontinuitetsplanering och krisledningsövningar	2022-01-01	2022-12-31
 Nämnder och bolagsstyrelser som omfattas av säkerhetsskyddslagen ska säkerställa att det finns resurser och kompetenser tillgängliga i den utsträckning som krävs för att upprätthålla säkerhetsskyddet och bidra i utvecklingen av stadens säkerhetsskyddsorganisation	2022-01-01	2022-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska under ledning av kommunstyrelsen utreda förutsättningar för att etablera trygghetspunkter för krisberedskap och det civila försvaret inom sitt geografiska område	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: 1.2.1 Östermalms stadsdelsområde är tryggt och säkert

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Det trygghets- och brottsförebyggande arbetet tar sin utgångspunkt i stadens trygghetsprogram.
- Samverka med polisen, utbildningsförvaltningen och andra parter utifrån den lokala samverkansöverenskommelsen, som utgår från en gemensam lägesbild och prioriterade fokusområden.
- Fortsätta arbetet mot våldsbejakande extremism med utgångspunkt i nämndens handlingsplan.
- Genomföra trygghetsvandringar som leder till trygghetshöjande åtgärder.
- Arbeta med säkerhet med utgångspunkt i stadens säkerhetsprogram.
- Genomföra risk- och sårbarhetsanalys utifrån ny stadsgemensam modell.
- Fortsatt krisberedskapsplanering och övning utifrån nämndens krisledningsplan.

Förväntat resultat

En god dialog med invånare och samverkanspartners leder till att otrygghetsfaktorer i den offentliga miljön snabbt identifieras. Trygghets- och brottsförebyggande åtgärder vidtas och andelen invånare som känner sig trygga i stadsdelsområdets parker och grönområden ökar. Krisorganisationen har kunskap om sina respektive roller och stödmaterial samt övar kontinuerligt för att kunna hantera olika typer av kriser och extraordinära händelser.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel invånare som känner sig trygga i parker och grönområden	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra krisövning som involverar både krisledning och krisstödjare.	2022-01-01	2022-12-31
Genomföra minst tre trygghetsvandringar på platser som valts ut med utgångspunkt i den lägesbild som utarbetats tillsammans med polisen för 2022.	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: 1.2.2 Parker och grönområden är välskötta, tillgängliga och välkommande för alla

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Skötsel och utveckling av parker och grönområden utgår från mål och riktlinjer i Östermalms parkplan.
- Parkerna sköts av upphandlad entreprenör enligt en funktionsupphandling som utgår från tydliga skötsel mål.
- Analysera och åtgärda inkomna förslag och synpunkter.
- Parkupprustningar genomförs kontinuerligt utifrån given investeringsbudget.

Förväntat resultat

Medborgarundersökningen visar att invånarna i än högre utsträckning uppfattar parker och grönområden som välskötta. Förvaltningens stickprovskontroller av parkdriftsentreprenörens arbete visar att kvaliteten på skötsel och renhållning håller avtalad nivå.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ge idrottsföreningar i samverkan med organisationen Städa Sverige samt andra föreningar och skolor möjlighet att städa i parkerna i samverkan med stadsdelsförvaltningen.	2022-01-01	2022-12-31
Utveckla arbetssätt kring hantering av synpunkter från medborgare kring parker och grönområden.	2022-01-01	2022-12-31
Utveckla projektmodell för arbetet parkinvesteringar för ökad effektivitet och kvalitet.	2022-01-01	2022-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

Nämnden bidrar till fullmäktiges mål genom att arbeta för att alla barn i Östermalms kommunala förskolor får det stöd de behöver för att lära och utvecklas i en förskola tillgänglig för alla. Varje barn ska nå sin fulla potential i en förskola av hög kvalitet baserad på trygghet och omsorg i en stimulerande miljö.

I utbildningen blandas och balanseras olika kunskapsformer för att bilda en meningsskapande helhet för barnen. Ett temainriktat arbetssätt bidrar till att barnens lärande blir mångsidigt och sammanhängande inom läroplansuppgifterna normer och värden, språk och kommunikation samt matematik, naturvetenskap och teknik. Barnens kreativitet, nyfikenhet och självkänsla främjas genom leken. Leken har en central plats i utbildningen och utgör grunden för barnens utveckling, lärande och välbefinnande.

Enligt skollagen och förskolans läroplan, Lpfö18, ska alla barn ges den ledning och stimulans som de behöver för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt. För de barn som är i behov av särskilt stöd är det av största vikt med tidiga och individanpassade insatser. Barn som riskerar att fara illa uppmärksammas i samarbete med socialtjänsten.

Östermalms kommunala förskolor har en gemensam plattform med syftet att bidra till en likvärdig förskola som är trygg, säker och håller hög pedagogisk kvalitet. I plattformen finns bland annat gällande styrdokument samt ömsesidiga rammar och utgångspunkter som gäller för Östermalms kommunala förskolor.

Planeringen av barngrupperna utgår från barnens behov, barngruppens sammansättning, utbildningens innehåll, lokalernas utformning och den pedagogiska kompetensen. Barnen organiseras i mindre grupper större delen av dagen, särskilt när barnen möter något nytt eller en aktivitet som kräver en lugn miljö.

Under 2022 kommer förskolorna att vidareutveckla det pedagogiska ledarskapet utifrån dess betydelse för undervisningens kvalitet. Hållbarhet och odling tas även fortsatt upp i utbildningen för barnen och en hög andel ekologiskt innehåll i den mat som serveras är prioriterat.

Meningsskapande mötesplatser för ett livslångt lärande

Förskolan är en egen skolform och verksamheten styrs av både stat och kommun. Den statliga styrningen sker genom skollagen och läroplan för förskolan, Lpfö 18. I läroplanen betonas att förskolan ska spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s barnkonvention. Den kommunala styrningen sker bland annat genom fullmäktiges mål, nämndens verksamhetsplan, Stockholms stads skolprogram och Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad.

Utifrån skollagen och Lpfö18 har Östermalms kommunala förskolor valt att särskilt lyfta fram och förtydliga fem områden i det dagliga arbetet tillsammans med, och för, barnen. Syftet med de gemensamma pedagogiska ställningstagandena Meningsskapande mötesplatser för ett livslångt lärande, är att dela en grundsyn gällande barnens rätt till en god, meningsfull och likvärdig utbildning i förskolan. Varje förskola utformar sedan sin egen pedagogiska inriktning och sina arbetssätt utifrån barngrupper och lokala förutsättningar. Till varje ställningstagande finns en beskrivning av området tillsammans med kärnvärde och tillhörande budskap.

Fokusområden 2022

Systematiskt kvalitetsarbete

Nämnden prioriterar det systematiska kvalitetsarbetet inom förskolan utifrån de nationella målen i läroplanen i syfte att skapa hög kvalitet och likvärdighet i barnens utbildning.

Undervisningen

Undervisningen fortsätter att utvecklas under 2022. Fokus läggs på arbetslagens kontinuerliga och systematiska uppföljning samt dokumentation med analys av varje barns utveckling och lärande. Detta görs för att följa och synliggöra barnens förändrade kunskaper och utvärdera hur undervisningen tillgodoser deras möjligheter att utvecklas och lära. Gemensamma strukturer för systematisk dokumentation på grupp- och individnivå kommer att implementeras tillsammans med bedömningsmatriser som utvärderar undervisningskvaliteten.

Skolplattformen

Skolplattformen kommer även fortsatt att vara den primära kommunikationskanalen mellan förskola och vårdnadshavare för information om förskolans uppdrag och serviceerbjudande i form av omsorg och öppettider. Särskilt fokus läggs under 2022 på att synliggöra barnens utveckling och lärande genom modulen Planering och bedömning.

Lärmiljöerna

Lärmiljöerna i stadsdelens förskolor får sammantaget höga resultat över tid i förskoleundersökningarna, men det förekommer en variation mellan förskolorna.

Under 2022 fokuseras arbetet på likvärdiga och tillgängliga lärmiljöer. Alla barn har rätt till en tillgänglig miljö inom- och utomhus, där de har tillgång till och möjlighet till lärande och gemenskap. När den sociala, pedagogiska och fysiska miljön samspelar utifrån barnets behov

och förutsättningar kan utbildningen bli tillgänglig. Med en tillgänglig lärmiljö anpassad utifrån den variation av behov och förutsättningar som finns i en barngrupp, kan behovet av särskilt stöd minska. Ett gemensamt underlag för bedömning av lärmiljöernas tillgänglighet utformas med stöd av bland annat Specialpedagogiska skolmyndighetens vägledningar. Från 2022 kommer stadsdelen också att använda ett nytt funktionsprogram vid nyproduktion av förskolor och som tar hänsyn till tillgängliga miljöer såväl i lokalerna som på gården. Även ett bedömningsunderlag för förskolegårdarnas lekvärdesfaktorer tas i bruk under kommande år. Under hösten 2021 prioriterades upprustning av förskolegårdarna och detta arbete kommer att fortsätta under 2022. Alla gårdar ska ha en god belysning som även lockar barn och föräldrar till besök under kvällar och helger.

Barnhälsa

För att lärande ska kunna ske på bästa sätt behöver barnet känna sig tryggt i förskolan, kunna kommunicera och ha hälsan. Barnet behöver uppleva delaktighet, meningsfullhet och motivation i miljön. Sammanhangen i förskolan behöver också vara begripliga, förutsägbara och konkreta för barnet. Utöver detta är samverkan och dialog med vårdnadshavare viktigt för att det ska fungera på bästa sätt för barnet.

Förskolornas arbetslag ska uppmärksamma och ge ledning och stimulans till alla barn samt särskilt stödja de barn som av olika skäl behöver det. Inom ramen för barnhälsa i Östermalms kommunala förskolor finns gemensamma rutiner. Rutinerna innebär medvetet och systematiskt arbete med generella och specifika åtgärder relaterade till förskolans uppdrag. I arbetet stöttas förskolorna av stadsdelens samordnare för barnhälsa och en pedagogisk handledare, båda specialpedagoger. Under 2022 läggs fokus på tillämpning av forskning och evidensbaserade metoder i arbetet med barn i behov av särskilt stöd.

Kompetensutveckling

Förskolläraernas och barnskötarnas kompetens är avgörande för kvalitetsutvecklingen i förskolan. Under 2022 kommer särskilt fokus att riktas mot kompetensutveckling för att stärka kvaliteten i undervisning och systematisk dokumentation gällande gruppens respektive det individuella barnets utveckling och lärande.

En kompetensinventering hösten 2020 identifierade utvecklingsbehov avseende obehöriga barnskötare och medarbetare med bristande kunskaper i svenska språket. Arbetet med riktad kompetensutveckling för dessa medarbetare fortsätter under 2022.

Samverkan

Samarbete och utbyte sker på olika sätt med exempelvis grundskola, socialtjänst och fristående förskolor. Under 2022 kommer fokus ligga på fortsatt kvalitetsutveckling av övergången mellan förskola och skola i samverkan med utbildningsförvaltningen. I samarbete med socialtjänsten utvecklas processerna med att förebygga att barn far illa och att utsatta barn stöttas, se vidare under mål 1.4.

Samverkan genomförs inom flera områden och under 2022 kommer förskolan aktivt arbeta för att tillsammans med äldreomsorgen skapa förutsättningar för nya möten över generationsgränserna.

Fysisk aktivitet

Barns behov av fysisk aktivitet och betydelsen den har för deras hälsa och lärande är vetenskapligt belagd. Alla barn i Östermalms kommunala förskolor omfattas av en lokal strategi för att öka deras fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen. Förskolornas samlade resultat i förskoleundersökningen gällande barnens tillgång till fysisk aktivitet är högt, men det finns en variation mellan förskolorna. Utifrån barns behov och ett likvärdighetsperspektiv kommer därför nämnden under 2022 att fortsätta fokusera på fysisk aktivitet genom de lokala strategierna och uppföljningen av dessa.

Agenda 2030

Förskolans uppdrag är att genomföra en utbildning som lägger grunden för ett livslångt lärande. Utbildningen ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn. Utbildningen ska också utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Arbetet med att nå verksamhetsmålet ansluter därmed väl till mål 4 i Agenda 2030, God utbildning för alla. Förskolornas arbete kring fysisk aktivitet är direkt kopplat till mål 3, God hälsa och välbefinnande.

Vad gäller mål 5, Jämställdhet, arbetar förskolorna med barnens lika möjligheter oberoende av till exempel kön. I förskolorna pågår ett löpande utvecklingsarbete för ett normmedvetet förhållningssätt bland personalen. I förskolans uppdrag ingår också att främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Utbildningen ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling. Därmed arbetar förskolan aktivt med normer och värden som ryms inom målområde 16, Fredliga och inkluderande samhällen.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	33 %	33 %	Tertial
 Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	88 %	88 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6	3,6	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna och med stöd av representanter från minoriteter samt experter kartlägga förekomsten av antisemitism i stadens pedagogiska verksamheter	2022-01-01	2022-06-30
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna aktivt arbeta för att öka barnens språkutveckling i stadens förskolor	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta fördjupa kunskaperna om varför barn inte är i förskolan och påbörja relevanta åtgärder för att öka inskrivningsgraden	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna intensifiera arbetet med att nå ut med information om nationella minoriteters särskilda rättigheter till modersmål och språkutveckling i förskola och skola samt säkerställa att det är lätt för vårdnadshavare att ansöka och beviljas detta	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med arbetsmarknadsnämnden genomföra en satsning på vidareutbildning i svenska språket för stadens förskolepersonal vid behov	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna att utveckla uppföljning och aggregerad statistik kring närvaro och frånvaro på stadens förskolor	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utvärdera hur alla förskolor arbetar med sin strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna revidera de obligatoriska rutinerna för övergången mellan förskola och grundskola med särskilt fokus på information om barnens språkutveckling	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utveckla indikatorn "Kvalitetsindikatorn – Självvärdering" utifrån läroplansuppdraget	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: 1.3.1 Varje barn i Östermalms kommunala förskolor utvecklar sina förmågor och sitt kunnande i en god pedagogisk lärmiljö

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utbildningen utgår från en helhetssyn på barn och barns behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.
- Utbildningen och undervisningen utformas i enlighet med Lpfö 18 och de gemensamma pedagogiska ställningstagandena Meningsskapande mötesplatser för ett livslångt lärande.

Förväntat resultat

Barnen utvecklar sina förmågor och sitt kunnande i en god pedagogisk miljö, vilket visar sig genom: Fortsatt hög andel nöjda vårdnadshavare till barn i förskolan. Ökad andel vårdnadshavare som är nöjda med dokumentationen av deras barns utveckling och lärande. Fortsatt hög andel vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras att utveckla sitt språk och att deras barn har lika möjligheter att utvecklas i förskolan. Fortsatt hög andel vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön i barnens förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande. Samtliga arbetslag bedömer undervisningskvaliteten gällande språkutveckling. Samtliga barn har en individuell dokumentation kring språkutveckling.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel arbetslag som senast höstterminen 2022 systematiskt använder bedömningsmatris för undervisningskvaliteten gällande barns språkutveckling.	100 %		År
Andel barn som senast höstterminen 2022 har en individuell dokumentation gällande språkutveckling publicerad i Skolplattformen.	100 %		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel nöjda vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön i barnens förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande	87 %		Tertial
♀ Andel nöjda vårdnadshavare vad gäller deras barns lika möjligheter att utvecklas i förskolan	94 %		Tertial
♀ Andel nöjda vårdnadshavare vad gäller deras barns språkutveckling.	86 %		Tertial
♀ Andel nöjda vårdnadshavare vad gäller dokumentationen av barnens utveckling och lärande.	75 %		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Avdelningsstödet utbildar förskoleområdena i likvärdiga lärmiljöer, anpassningar och särskilt stöd som vilar på forskning och evidens.	2022-01-01	2022-12-31
Framtagande av stadsdelsgemensamt underlag för bedömning av tillgängliga lärmiljöer.	2021-01-01	2021-12-31
Framtagande av stadsdelsgemensamt underlag gällande strukturer för systematisk dokumentation på grupp- och individnivå samt för bedömningsmatriser för utvärdering av undervisningskvaliteten.	2022-01-01	2022-12-31
Rektorer utbildar förskoleområdena i gemensamma strukturer för systematisk dokumentation på grupp- och individnivå samt i bedömningsmatriser för utvärdering av undervisningskvaliteten med fokus på barns språkutveckling.	2022-01-01	2022-12-31
Uppföljning per tertial av andel uppfyllda syskonförturer i förskoleområdena med målvärdet 100 procent.	2022-01-01	2022-12-31
Uppföljning per tertial av hur stor andel barn som fått sitt första-, andra-, tredje-, fjärde- och femtehandsalternativ vid förskoleplacering.	2022-01-01	2023-01-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Nämnden bidrar till fullmäktiges mål genom att erbjuda insatser som stärker individens möjlighet att leva ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar. Alla boende i stadsdelen, oavsett funktionsförmåga, ska ha möjlighet att delta på lika villkor i samhället. Barn har rätt till goda uppväxtvillkor och barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt ska få det skydd och stöd de behöver.

Den som söker stöd ska få ett gott bemötande och individens självbestämmande och integritet ska respekteras. Den enskilde ska, oavsett ålder och funktionsförmåga, ges förutsättningar att vara delaktig i planeringen och utförandet av stödet. Handläggningen ska vara rättssäker och principen om likställighet tillämpas genom följsamhet till stadens riktlinjer.

Nämndens arbete att utveckla och stärka barnperspektivet, barnrättsperspektivet och barnets perspektiv med utgångspunkt i barnkonventionen ska fortgå. Alla barn ska ges förutsättningar att vara delaktiga i sin utredning och vid behov erbjudas anpassat stöd. I ärenden som rör en

förälder eller vårdnadshavare ska barnrättsperspektivet tillämpas och insatserna mellan vuxen- och barnhandläggning samordnas.

Förebyggande arbete och insatser av hög kvalitet ger barn och unga goda uppväxtvillkor

Orosanmälningar från bland annat förskola, skola och polis är viktiga för socialtjänstens möjlighet att tidigt uppmärksamma barn som far illa. Familjeenheten kommer under 2022 bjuda in skolor och förskolor, oavsett huvudman, till digitala och fysiska öppna hus för att informera om sitt arbete och hur en orosanmälan görs. Under året förstärks enheten med två socialsekreterare för att ytterligare stärka förutsättningarna att snabbt kunna bedöma och utreda barns behov av stöd.

Föräldrastödsprogrammen Komet och Alla barn i centrum, ABC, erbjuds till föräldrar med barn 3–18 år. Komet är ett manualbaserat program för föräldrar som upplever att de ofta hamnar i konflikt med sitt barn. Föräldrastödsprogrammet ABC utgår från kunskap om föräldraskap och aktuell forskning med syftet att stärka relationen mellan vuxen och barn och bidra till barnets utveckling och välmående. På grund av pandemin genomfördes föregående år föräldragrupper i Komet för föräldrar till barn 3–12 år digitalt. Under året kommer de fysiska föräldragrupperna att återupptas.

Efterfrågan bland föräldrar avseende råd- och stödsamtal utan biståndsbeslut har ökat. Behovet kommer att mötas genom att anställa ytterligare familjebehandlare. I samarbete med Region Stockholm ingår nämnden i en familjecentral. Verksamheten vänder sig till blivande föräldrar samt barn 0–5 år och deras föräldrar och syftar till att vara förebyggande, stödjande och hälsofrämjande. Familjecentralen är ett sätt att nå många föräldrar och samtidigt kunna erbjuda kompletterande stödformer till de föräldrar som behöver. Arbetet sker i samverkan mellan socialtjänst, öppen förskola och verksamheter inom Region Stockholm.

Odenplans ungdomsmottagning vänder sig till ungdomar 12–22 år. Verksamheten ska främja en god och säker sexuell hälsa, stärka ungas identitets- och personlighetsutveckling samt förebygga och tidigt upptäcka psykisk ohälsa och sociala problem. Mottagningen drivs i samverkan med Region Stockholm där nämnden ansvarar för kuratorsinsatser och regionen för barnmorske- och läkarinsatser.

För att möta ungas behov kommer mottagningen under 2022 fortsatt vara förstärkt med en kurator, utöver grundbemanningen, och hålla öppet sex dagar i veckan. Under pandemin har antalet digitala möten med unga ökat. Mötesformen har underlättat för en del ungdomar som inte känt sig bekväma med att ta sig till mottagningen. Mottagningen planerar att fortsätta erbjuda ungdomar att välja formerna för sitt möte. Arbetet med att nå ut till målgrupper som idag är underrepresenterade, däribland yngre pojkar, kommer att fortgå. För att stärka arbetet med att främja psykisk hälsa hos unga kommer preventionsenheten under året att erbjuda fler målgruppsanpassade grupper utifrån ACT, Acceptance and Commitment Treatment.

Nämnden arbetar i enlighet med stadens strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet samt stadens program för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken, ANDT. De handlingsplaner för respektive område som tagits fram beskriver arbetet med utgångspunkt i stadsdelens lokala förutsättningar. Arbetet sker i samverkan mellan socialtjänst, skola, polis samt fält- och fritidsverksamheten och samordnas av pre-

ventionssamordnaren.

Fältverksamheten utgör en viktig del i arbetet med att främja barn och ungas uppväxtvillkor. Fältassistenterna arbetar förebyggande och uppsökande i miljöer där barn och unga vistas. Samarbetet med övriga innerstadsstadsdelar under kvällar och skollov fortgår liksom de regelbundna samverkansmötena med stadsdelens högstadieskolor. Under året kommer stadens standard för fältverksamheten att implementeras. Syftet är att utifrån ett gemensamt ramverk utveckla fältverksamheten och göra den likställig över staden.

Vuxna i stadsdelsområdet lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar

Nämnden ska, genom att erbjuda olika former av stöd, möjliggöra för stadsdelens invånare med psykiska funktionsnedsättningar att utvecklas utifrån sina förutsättningar. Personer med missbruksproblem ska få stöd och vid behov behandling för att komma ifrån missbruket.

Brukarperspektivet och den enskildes inflytande över sitt stöd ska vara centralt i arbetet. I syfte att utveckla verksamheten fortsätter arbetet med kollegiala granskningar av handläggning av ärenden och brukarstyrda brukarrevisioner.

Nämnden samverkar med hälso- och sjukvården kring personer som lider av psykisk sjukdom eller missbruk, bland annat genom att ta initiativ till samordnade individuella planer, SIP, för den som har behov av ett samordnat stöd.

Nämnden arbetar utifrån stadens program mot hemlöshet. Den som kvalificerats för insatsen försöks- och träningslägenheter och Bostad först ska få tillgång till den. Det vräkningsförebyggande arbetet sker genom en särskild bosamordnare som kontaktar och erbjuder stöd till den som riskerar hemlöshet.

Nämnden ska fortsatt erbjuda arbetslivsinriktade insatser och sysselsättning för personer med psykiska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. För personer med psykisk ohälsa som står långt från arbetsmarknaden finns den öppna träffverksamheten Startpunkten.

Samarbetet med brukarorganisationer fortgår liksom samarbetet med Peer Support vid stödbonde och på träffverksamheten Startpunkten. Peer Support innebär att personer med egen erfarenhet av psykisk ohälsa arbetar som stödpersoner för att bland annat bidra till ett stärkt brukarperspektiv i verksamheten.

Personer med funktionsnedsättning lever ett självständigt liv och deltar på lika villkor i samhället

Nämnden ger stöd och insatser till vuxna och barn med funktionsnedsättning som är anpassade efter den enskildes behov och förutsättningar. Syftet med insatserna är att stärka den enskildes förmåga till ett självständigt liv. Ledsagning och personlig assistans ska vara flexibla insatser så att alla kan delta i samhällslivet på lika villkor. För att säkerställa principen om likställighet sker handläggningen i enlighet med stadens riktlinjer.

Nämnden ska fortsätta att tillämpa barnrättsperspektivet och säkerställa att barns rätt till inflytande och delaktighet tillgodoses. Barn har rätt till anpassat stöd för att uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem.

Brukarperspektivet ska genomsyra nämndens insatser. Brukarnas delaktighet, inflytande och

medverkan är utgångspunkten i arbetet. All information och kommunikation vid handläggning och utförande av insats ska vara tillgänglig och individuellt anpassad. Som en del i förbättringsarbetet fortsätter de kollegiala kvalitetsobservationerna vid utförande av insatser liksom de kollegiala granskningarna av handläggning av ärenden.

Nämnden samarbetar med LSS-hälsan och stadens syn- och hörselinstruktörer. Den som har behov av samordnat stöd av socialtjänst och hälso- och sjukvård ska erbjudas en samordnad individuell plan, SIP. Socialtjänsten ska ta initiativ till och samverka för att sådana planer upprättas.

I samverkan med övriga innerstadsstadsdelar ska en boendepplan för 2022–2032 gällande bostäder med särskild service att tas fram. Planen bidrar till att skapa förutsättningar för stadens långsiktiga planering.

Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Nämnden arbetar i enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Programmets övergripande mål är att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ges möjlighet att åtnjuta sina mänskliga rättigheter. Alla ska ha lika rätt till stadens skydd, stöd och service samt ges möjlighet att delta i alla delar av samhällslivet.

Funktionshinder uppstår i relation till den omgivande miljön och ska inte ses som en egenskap hos individen. De insatser som nämnden erbjuder ska ge stöd och kompensera brister i samhällets tillgänglighet och andra hinder för delaktighet, självständighet och självbestämmande.

Nämndens råd för funktionshinderfrågor är en viktig del i samverkan med brukarorganisationer och utgör ett viktigt bidrag till nämndens löpande arbete. Med sin kunskap om, och erfarenhet av, funktionshinderperspektivet bidrar rådet till utvecklingen av arbetet.

Personer i relationer där våld förekommer uppmärksammas och får det stöd de behöver

Nämnden arbetar i enlighet med stadens Program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021–2025. Den som är utsatt för våld ska få stöd och skydd. Den som utsätter, eller har utsatt, en närstående för våld ska erbjudas hjälp att ändra sitt beteende och upphöra med våldet. Inget barn ska behöva uppleva våld eller förtryck.

Nämndens öppenvårdsverksamhet, Relationsvåldscentrum innerstaden, RVCI, drivs i samverkan med innerstadsstadsdelarna. RVCI erbjuder samtalsstöd för våldsutsatta och våldsutövare. Under året kommer barn till föräldrar som har en samtalskontakt med RVCI att kunna erbjudas stöd.

För att uppmärksamma och erbjuda stöd till den som utsätts för våld av en närstående krävs samverkan mellan verksamheter inom socialtjänst, äldreomsorg och förskola. Medarbetarnas kunskap om våld, och särskilt sårbara gruppers utsatthet, ökar förutsättningarna att uppmärksamma våldet. Förvaltningens lokala resursgrupp, med medarbetare från förskola, äldreomsorg och socialtjänst, fungerar som ett forum för erfarenhetsutbyte och stöd till kollegor i ärenden som rör våld i nära relationer. Samarbetet med Kungsholmen och Norrmalm avseende gemensamma utbildningar kommer att fortsätta 2022.

Fokusområde 2022

Samverkan för barn och ungas välmående och skydd

Den lokala överenskommelsen för samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst inklusive prevention och fritid, syftar till att tydliggöra parternas gemensamma åtagande för att skapa goda förutsättningar för barn och ungas utveckling. Till överenskommelsen finns stödmaterial för samverkan samt rutiner och en mall för anmälan till socialtjänsten.

Barn med problematisk skolfrånvaro behöver ofta ett samordnat stöd av skola och socialtjänst som bidrar till att stabilisera skolgången. Nämndens skolsocionomer bildar tillsammans med personal från grundskolan ett skolsocialt team. Målgruppen är elever i årskurs 4–9 vid de kommunala skolorna i stadsdelen som har upprepad, eller längre tids, frånvaro och som riskerar att inte nå kunskapsmålen. Det skolsociala teamet förväntas bidra till förbättrade samverkansstrukturer och ökade möjligheter att erbjuda tidiga insatser. Målet är att målgruppen ska öka sin skolnärvaro och uppnå behörighet till gymnasiet.

Utbildningsförvaltningen, Norrmalms och Östermalms stadsdelsförvaltningar driver Positivt, en särskild undervisningsgrupp med psykosocial behandlingskompetens. Den riktar sig till elever i årskurs 6–9 på de kommunala skolorna som av olika anledningar har hög frånvaro och inte kan tillgodogöra sig undervisningen i sin skola. Målet är att eleverna ska uppnå behörighet till gymnasiet.

För barn i behov av särskilt stöd finns en strukturerad samverkan, BUS, utifrån en lokal överenskommelse mellan stadsdelarna Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm, utbildningsförvaltningen och Region Stockholm. Ett viktigt verktyg i samverkan är samordnad individuell plan, SIP som kan initieras av alla parter. Planen ska utgå från vad barnet behöver och tydliggöra vilken part som gör vad och när. Genom stadsdelarnas gemensamma SIP-samordnare säkerställs samsyn och likställighet i arbetet.

Agenda 2030

Nämndens arbete med att erbjuda individanpassat stöd så att boende i stadsdelen ska kunna leva ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar, bidrar till mål 10, Minskad ojämlikhet. I arbetet uppmärksammas särskilt utsatta grupper. Nämndens arbete sker i enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Brukarperspektivet, som ska vara vägledande i nämndens arbete, stödjer också målet om minskad ojämlikhet.

För dem som behöver ett samordnat stöd av socialtjänsten och hälso- och sjukvården ska nämnden ta initiativ till att den enskilde erbjuds en samordnad individuell plan för stödet, vilket bidrar till mål 3, God hälsa och välbefinnande. Socialtjänst, skola och förskola samverkar för barns skydd och välmående genom strukturerad samverkan i olika former, vilket bidrar till mål 4, God utbildning för alla.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från kronofogdemyndigheten	50 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	20 %	24 %	Tertial
 Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	70 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	91 %	öka	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	94 %	öka	År
 Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	80 %	År
 Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	75 %	75 %	Tertial
 Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	50 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	79 %	79 %	År
 Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (socialpsykiatri)	71 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel personer som själv upplever att de får en förbättrad situation av insatsen/insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk)	79 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	50 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel utredningar av barn och unga i vilka skola/förskola vidtalas	60 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal barnfamiljer som beviljats en akutboendelösning på hotell/vandrarhem	5	Tas fram av nämnd	År
 Antal personer som utsatts för våld i nära relation som är kända av socialtjänsten	60 st	Tas fram av nämnd	År
 Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	År
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	76 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Bostadsförmedlingen i Stockholm AB ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna följa upp och utvärdera genomförda åtgärder för att säkerställa att personer som är utsatta för våld i nära relation och har rätt till förtur också får tillgång till det	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden och äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ta fram ett processtöd för intern samverkan i frågor som rör äldre personer som lever i hemlöshet	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden och äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna samordna och utveckla socialtjänstens och äldreomsorgens arbete med kvalitets- och ledningssystem enligt SOSFS 2011:9 för att bidra till en likställighet i staden, bland annat genom ett ägandeskap av frågan i ILS-webb	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna för en centralisering av hälso- och sjukvårdsansvaret inom socialpsykiatriens särskilda boenden, i likhet med LSS-hälsan. Utredningen ska inkludera en kostnadsanalys	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta arbetet med STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan och utöka hembesöksprogrammet så det når fler och stöttar familjer i riskzon längre	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utbilda stadens personal inom LSS i det pedagogiska ramverket	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda formerna för ett tryggt mottagande från LVM-vård	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur bostäder kan ge förstärkt praktiskt stöd till barnfamiljer vid SHIS Bostäders boenden	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda införandet av en akademisk socialtjänst där socialsekreterare och forskare samlokaliseras i syfte att undersöka och utvärdera socialtjänstens insatser. En pilotverksamhet ska genomföras	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samordning av handläggning av personlig assistans	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om förmedlingsprocessen för bostäder med särskild service kan effektiviseras	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda inrättandet av profilboenden inom bostäder med särskild service	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna följa riskerna för ökad våldsutsatthet som en möjlig effekt av covid-19-pandemin	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna ta fram ett nytt program för stadens arbete mot alkohol, narkotika, doping, tobak och spel samt arbeta enligt ANDTS-programmet 2018-2021 till dess att ett nytt program är framtaget	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna hur man kan utveckla och använda boendestöd inom missbruk	2022-01-01	2022-12-31
 Socialnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska utvärdera arbetet kring barn som riskerar att föras utomlands i syfte att ingå barnäktenskap eller könsstympning	2022-01-01	2022-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och socialnämnden implementera modellen för skolsociala team i hela staden och utöka socialtjänstens närvaro i skolan	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: 1.4.1 Förebyggande arbete och insatser av hög kvalitet ger barn och unga goda uppväxtvillkor

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- I nära samarbete med barn och föräldrar säkerställa att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver.
- Fortsätta utveckla och stärka barnperspektivet, barnrättsperspektivet och barnets perspektiv med utgångspunkt i barnkonventionen och fokus på skolan som skyddsfaktor genom samverkan mellan socialtjänst, förskola och skola.
- Öka barns inflytande i utredningar och uppföljning av insatser.
- Erbjudna och säkerställa tillgången till insatser som föräldrastödsprogram, familjecentraler och familjebehandling.
- Tillhandahålla rådgivning vid ungdomsmottagningen och genomföra socialt förebyggande insatser bland ungdomar och särskilt prioritera att nå yngre pojkar.
- Stärka arbetet med skolsociala team.
- I enlighet med strategin för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet 2019–2022 genomföra aktiviteter och åtgärder i enlighet med lokala handlingsplaner.
- Utveckla den uppsökande verksamheten med fältförlagt socialt arbete i enlighet med socialtjänstens förebyggande arbete.
- I samverkan med socialnämnden implementera Stockholmsstandarderna för fältassistenter.
- Fältassistenter arbetar lokalt med preventiv och uppsökande verksamhet mot stadens unga med fokus på de utemiljöer och de tidpunkter då ungdomar vistas där.
- Utveckla samverkan mellan skola och elevhälsa, fritidsverksamhet, föreningsliv, socialtjänst och polis i det förebyggande och uppsökande arbetet för att minska ungdomars narkotikaanvändning.
- Bidra i framtagandet av ett nytt program för stadens arbete mot alkohol, narkotika, doping, tobak och spel, ANDTS, samt arbeta enligt ANDT-programmet 2018-2021 till dess att ett nytt program är framtaget.

Förväntat resultat

Barns förutsättningar att vara delaktiga i och få återkoppling om sin egen utredning ökar. Förskolor och skolor inom stadsdelen, oavsett huvudman, erbjuds information om orosanmälningar och socialtjänstens arbete för barns skydd. Förskolan eller skolan vidtalats i utredningar där det bedöms motiverat. Andelen barn som åter blir föremål för anmälan efter avslutad utredning är fortsatt låg. Ungdomar som besöker ungdomsmottagningen upplever sig väl bemötta. Elever med upprepade eller längre tids frånvaro får stöd av skolsociala team. Det ANDT-förebyggande arbetet stärks, vilket visar sig i att preventionsindex mini ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Preventionsindex mini	65		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta utveckling av ett familjecentrerat arbetssätt där familjecentral är en komponent.	2022-01-01	2022-12-31
Implementera stadens standard för fältverksamhet i syfte att utveckla fältverksamheten och göra den likställig över staden.	2022-01-01	2022-12-31
Stärka arbetet med att främja psykisk hälsa hos unga genom att erbjuda fler målgruppsanpassade grupper utifrån ACT, Acceptance and Commitment Treatment.	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: 1.4.2 Vuxna i stadsdelsområdet lever ett självständigt liv utifrån sina förutsättningar

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Erbjudna personer med psykisk funktionsnedsättning stöd med att utifrån sina förutsättningar delta i samhällets gemenskap.
- Säkerställa att socialtjänsten alltid tar initiativ till och samverkar till att samordnade individuella planer upprättas.
- Säkerställa att hänsyn tas till barnrättsperspektivet i ärenden där en förälder eller vårdnadshavare aktualiseras hos socialtjänsten, och samordna insatser mellan vuxen- och barnhandläggning.
- Tillsammans med socialnämnden och bostadsbolagen fortsätta att utveckla samverkan kring det vråkningsförebyggande arbetet och särskilt uppmärksamma barnfamiljers och äldres situation.
- Stärka arbetet med vuxna som lider av missbruk.
- I samarbete med socialnämnden utveckla boendestödet, med särskilt fokus på insatser med starkt brukarperspektiv.
- Förbättra möjligheterna till arbetslivsinriktade insatser och sysselsättning för personer med psykiska och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.
- Tillsammans med socialnämnden fortsätta arbetet med Peer Support inom socialpsykiatri, i dialog med Region Stockholm.
- Fortsätta utveckla samarbetet med brukar- och intresseorganisationer.
- Erbjudna personer med omfattande psykisk funktionsnedsättning som behöver stöd i kontakt med myndigheter stöd genom Personligt ombud.

Förväntat resultat

Andelen vuxna som upplever att de har fått en förbättrad situation av erbjuden insats inom missbruk respektive socialpsykiatri är fortsatt hög. Andelen personer som uppger att deras boendestödare uppmuntrar dem att göra saker självständigt är fortsatt hög. Barnkonsekvensanalyser finns i vuxenutredningar där barn är berörda. Inga barn berörs av vråkningar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra brukarstyrd brukarrevision i syfte att lyfta fram brukarperspektiv på verksamheten.	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: 1.4.3 Personer med funktionsnedsättning lever ett självständigt liv och deltar på lika villkor i samhället

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Arbeta för att brukarperspektivet genomsyrar alla insatser som görs för målgruppen och att den enskildes inflytande ökar.
- I enlighet med stadens Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning säkerställa tillgängligheten och delaktigheten i socialtjänstens handläggning, insatser och skyddsåtgärder så att alla, oavsett funktionsförmåga, kan tillgodogöra sig hjälpen.
- Säkerställa att barn med funktionsnedsättning erbjuds anpassat stöd för att kunna uttrycka sina åsikter i frågor som rör dem.
- Fortsätta att utveckla barnrättsperspektivet, både vad gäller barn med olika funktionsnedsättningar och barn till vuxna som ansöker om stöd, och säkerställa att barns rätt till inflytande och delaktighet tillgodoses.
- Öka förekomsten av och skapa förutsättningar för barns rätt till information och delaktighet vid samordning av samordnade individuella planer, SIP.
- Tillgodose behovet av ledsagning och ledsagarservice för att barn och unga vuxna med funktionsnedsättningar regelbundet ska kunna delta i fritidsaktiviteter som andra barn.
- Säkerställa tillgången till syn- och hörselinstruktörer för personer med funktionsnedsättning.
- Samarbeta med nämndens råd för funktionshinderfrågor.
- Arbeta i enlighet med riktlinjerna för ledsagning och ledsagarservice och prioritera ökad likvärdighet mellan stadsdelsnämnderna.
- Intensifiera arbetet med att underlätta individers övergång till arbete på den ordinarie arbetsmarknaden, inom till exempel de dagliga verksamheterna.
- Årligen per region ta fram ett gemensamt förslag till boendeplan för att klara behovet av omsorgsbostäder. Planen ska utgöra underlag till socialnämndens stadsövergripande boendeplanering för grupp- och servicebostäder.

Förväntat resultat

Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning är fortsatt hög. Andel personer som uppger sig vara nöjd med sin insats är fortsatt hög. Andel personer med LSS-insats som upplever sig ha blivit väl bemötta är fortsatt hög. En hög andel av personer boende på LSS-boende upplever sig vara trygga. Barns förutsättningar att vara delaktiga i och få återkoppling om sin egen utredning ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Implementera pedagogiskt ramverk på nämndens fyra LSS-boende som certifierades 2021.	2022-01-01	2022-12-31
Undersöka möjligheten att starta daglig verksamhet enligt LSS med arbetslivsriktning i egen regi.	2022-01-01	2022-04-30

Nämndmål: 1.4.4 Personer i relationer där våld förekommer uppmärksammas och får det stöd de behöver

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Arbeta utifrån stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2021–2025.
- Fortsätta utvecklingen av arbetet med våldsutsatta samt arbetet med våldsutövare genom den regionala stadsdelssamverkan i Relationsvåldscentrum innerstaden, RVCI.
- Fortsätta arbetet med att säkerställa kompetenser för att förebygga, uppmärksamma och motverka särskilt utsatta målgruppers utsatthet för våld av närstående och ge anpassat stöd och skydd till de som är i behov av det, med utgångspunkt i stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.
- Ge stöd till barn inom ramen för relationsvåldscentrum, i första hand de barn där någon av föräldrarna, våldsutövaren eller den våldsutsatta, får eget stöd hos RVCI.

Förväntat resultat

Personer som är utsatta för våld i nära relationer uppmärksammas inom alla verksamheter. Utsatta och utövare erbjuds individuellt anpassat stöd genom Relationsvåldscentrum Innerstaden, RVCI. Andelen personer som erbjuds behandling genom RVCI och som når målen med den är hög. Barn till föräldrar som får stöd av RVCI erbjuds eget samtalsstöd.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel våldsutsatta där målet med insats från Relationsvåldscentrum (RVCI) uppnåtts.	70 %		År
♀ Andel våldsutövare där målet med insats från Relationsvåldscentrum (RVCI) uppnåtts.	70 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att på alla nivåer i organisationen arbeta för att äldre vuxna ges möjlighet att leva ett självständigt liv, erbjudas förebyggande och sociala aktiviteter och vid behov en individanpassad vård och omsorg av hög kvalitet.

Verksamheten ska i alla delar, det vill säga såväl förebyggande arbete, myndighetsutövning som biståndsbedömd verksamhet, präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål. Enskilda ska ges goda möjligheter till påverkan och inflytande kring sin vardag. Alla som kommer i kontakt med verksamheten ska få ett gott, värdigt och hjälpsamt bemötande. Verksamheten ska ha kanaler för kommunikation och dialog med äldre vuxna och anhöriga och deras synpunkter ska beaktas i planering och utformning av insatser och tjänster.

Verksamhetens planering för 2022 med fokusområden, förväntat resultat, beskrivning, indika-

torer och aktiviteter utgår från analys och samlad bedömning av verksamhetens resultat, från styrsignaler och uppdrag i budget samt från handlingsplanen för en äldrevänlig stad.

Äldrevänlig stad och framtidens äldreomsorg

I maj 2021 beslutade kommunfullmäktige om en handlingsplan för en äldrevänlig stad i enlighet med WHO:s strategi och modell. En äldrevänlig stad handlar om att genom ett långsiktigt, hållbart och samlat arbete säkerställa en tillgänglig och inkluderande stadsmiljö som främjar ett aktivt och självständigt liv. Modellen utgår från att äldre vuxna är en heterogen grupp med varierande behov och förutsättningar och att de är delaktiga i och har inflytande över utvecklingsarbetet.

De områden WHO menar har betydelse för städernas möjligheter att vara äldrevänliga är: bostäder, social delaktighet, respekt och social inkludering, ta tillvara äldre vuxna som resurs, kommunikation och information, samhällsstöd och service, utomhusmiljöer och byggnader samt transport.

Nämnden har deltagit i stadsledningskontorets arbete med att ta fram handlingsplanen. Arbetet med att utveckla en äldrevänlig stad och verksamheter som både förenklar och berikar livet för äldre vuxna, samlas och struktureras sedan 2021 i ett treårigt förvaltningsövergripande projekt. Arbetet ska ha tydligt fokus på den äldre vuxnes trygghet, delaktighet och självbestämmande. Såväl förebyggande arbete för att motverka ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa som myndighetsutövning och biståndsbedömd verksamhet omfattas. Projektet integrerar direktivet för en Äldrevänlig stad, stadens vision Möjligheternas Stockholm 2040, de globala målen i Agenda 2030 samt att utveckla och driva arbete med digitalisering och välfärdsteknik genom testmiljöer inom ramen för Verklighetslabbet och DigiCenter för äldre vuxna.

I projektet samverkar olika delar av förvaltningen och Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning. I styrgruppen finns representanter från äldreförvaltningen och Östermalms och Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltningar.

Förvaltningen har under 2021 deltagit i Stockholms stads och KTH:s gemensamma vetenskapliga råd, vars tema för 2021 är "Tillgänglig stad genom hela livet" kopplat till utvecklingsområden som identifieras i Stockholms stads Handlingsplan för en äldrevänlig stad. Arbetet fortsätter under första delen av 2022.

Fokusområden 2022

Delaktighet och inflytande

Möjlighet till delaktighet och inflytande över olika delar i samhället är en grundläggande förutsättning för en äldrevänlig stad och för att äldre vuxna ska kunna uppleva självbestämmande. Det ställer krav på att nämnden har och vidareutvecklar olika kanaler för kommunikation och dialog, både i de biståndsbedömda verksamheterna och riktat till allmänheten.

Nämndens pensionärsråd har under 2021 fått en tydligare roll i planering och uppföljning av nämndens utvecklingsarbete, bland annat som referensgrupp för arbetet med äldrevänlig stad och som deltagare i arbetsgruppen för att motverka ofrivillig ensamhet. Under 2022 kommer pensionärsrådets roll att utvecklas vidare och nämnden eftersträvar att tillskapa fler kommunikationskanaler för att öka dialogen med äldre vuxna i stadsdelsområdet.

Nämnden ser behov av att det görs dels genom fysiska platser och möten, som via informationscenter för seniorer som nämnden driver sedan 2018. Dels krävs också en nära koppling till nämndens digitaliseringsarbete för att stödja äldre vuxna att använda digitala kanaler för information och påverkan. Som exempel har anhörigstödet förberett för att vid behov bredda utbudet av anhörigstöd och göra stödet tillgängligt för fler genom att starta digitala anhörigstödsgrupper. Det görs i samarbete med den digitala fixartjänsten som kan ge stöd till de anhöriga som behöver hjälp med tekniken. Nämnden har även startat en Facebookgrupp, Senior på Östermalm.

I maj 2022 kommer nämnden att genomföra en vecka med olika aktiviteter och informationsinsatser riktade till äldre vuxna i stadsdelen. Veckan kommer att planeras tillsammans med målgruppen och olika funktioner inom förvaltningen. Andra förvaltningar, som idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen, samt föreningar och andra aktörer kommer att erbjudas att medverka.

Social inkludering och förebyggande arbete

Förvaltningens verksamhetsövergripande arbetsgrupp för att motverka ofrivillig ensamhet och isolering hos äldre vuxna fortsätter sitt arbete. Under 2022 kommer fokus bland annat vara ökad samverkan med andra aktörer, till exempel föreningar, bibliotek och vårdcentraler för att nå ut till flera samt att hitta särskilda samarbeten och aktiviteter för att nå äldre vuxna med psykisk ohälsa.

Nämndens öppna mötesplatser för äldre vuxna är mycket populära och erbjuder social samvaro, gemenskap, kostnadsfria aktiviteter och träning. Under året kommer nämnden att starta ytterligare ett aktivitetscenter, i anslutning till Dianagårdens seniorboende i Hjorthagen. Nämnden ser det som ett mycket välkommet tillskott, eftersom området idag saknar den typen av verksamhet. I samband med öppnandet av det nya aktivitetscentret kommer nämnden att se över möjligheten till att erbjuda helgöppet på de öppna verksamheterna.

Nämnden kommer i samarbete med föreningen Hjärnkoll att fortsätta sitt arbete med att erbjuda samtalsgrupper för äldre med psykisk ohälsa.

Förutom de öppna träffpunkterna inkluderar nämndens förebyggande arbete ett informationscenter för seniorer, anhörigkonsulenter, en fixartjänst för hjälp med praktiska saker i hemmet och en fixartjänst för den som vill lära mer om digital teknik, uppsökande verksamhet riktad till personer över 80 år som inte har något biståndsbeslut samt volontärsamordning. Nämnden stödjer fortsatt en rad ideella föreningar som bidrar till att minska isolering och ensamhet genom att erbjuda sociala och kulturella aktiviteter för stadsdelens äldre vuxna, se även mål 2.4.

Välfärdsteknik, digitalisering och innovation

Välfärdsteknik, digitalisering och innovation är prioriterade områden inom äldreomsorgens verksamheter, arbetet beskrivs under mål 3.2.

Kompetensutveckling

Hela hemtjänsten i egen regi har genom en omfattande kompetensutveckling inom demens uppnått Stjärnmärkning. Under 2022 kommer verksamheten att fokusera på att upprätthålla denna genom att kompletteringsutbilda nya medarbetare. Beställarområdet har påbörjat sin

Stjärnmärkning och fortsätter det arbetet under 2022. En enhet på Rio vård- och omsorgsboende blev hbtqi+-certifierade under 2021 och 2022 ska ytterligare en enhet på boendet certifieras.

Nämnden arbetar med att skapa strukturer och arbetssätt för fortsatt utveckling av språket på arbetsplatserna genom att ha en SFI lärare på plats i verksamheten på heltid, 75 procent riktat mot äldreomsorg och 25 procent mot förskola. Samtliga medarbetare som inte har svenska som modersmål testas i sina språkkunskaper i svenska som underlag för behov av åtgärder på individ- och gruppnivå.

Hälso- och sjukvård och samverkan med regionen

Under 2022 fortsätter nämnden sitt arbete med att förbereda, rusta, kvalitetssäkra och följa upp omställningen till en God och nära vård och till lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, LUS. Arbetet ställer stora krav på samverkan på flera olika nivåer och mellan ett flertal aktörer. Nämnden kommer att genomföra en kartläggning och analys enligt modell från Sveriges kommuner och regioner som underlag för hur arbetet ska bedrivas vidare tillsammans med olika delar av den regionfinansierade hälso- och sjukvården. Kartläggningen kommer även att inkludera behov av samverkan för att förebygga ofrivillig och skadlig ensamhet, psykisk ohälsa och suicidprevention.

Vård- och omsorgsboenden tar i allt högre grad emot enskilda med behov av omfattande hälso- och sjukvårdsinsatser. Det medför ökade krav på verksamhetens kompetens och samverkan med läkarorganisationen. Under 2022 kommer olika kompetenshöjande insatser att genomföras riktade till samtliga yrkeskategorier. Verksamheten kommer också att införa ett beslutsstöd för planering och informationsöverföring, ViSam, som sjuksköterskor ska använda när en patients hälsotillstånd försämrats. Syftet är att patienten ska få en strukturerad bedömning, vård på optimal vårdnivå och att säkra informationsöverföringen till nästa vårdgivare.

Inom hemtjänsten i egen regi har en fysioterapeut anställts för att stärka medarbetarnas kompetens och arbetsmiljö genom utbildning och instruktion i förflyttningsteknik och ergonomi. Uppdraget innefattar också att ta fram och implementera en struktur för fallprevention riktad både till hemtjänst och vård- och omsorgsboenden.

Medarbetarkontinuitet i hemtjänsten

Under 2021 har nämndens resultat för medarbetarkontinuitet i hemtjänsten förbättrats. Utvecklingsarbetet fortsätter och under 2022 kommer hemtjänsten i egen regi att fortsätta att kontinuerligt följa upp och analysera sina resultat och vid behov ta fram åtgärder för att nå en ytterligare förbättrad kontinuitet.

Tryggt mottagande

Tryggt mottagande är en särskild insats som syftar till att ge stöd med att koordinera insatser från olika vårdgivare, göra hemgången säker och trygg samt kartlägga behov av fortsatta insatser inom äldreomsorgen. För att fler äldre vuxna ska få tillgång till insatsen genomför nämnden en organisatorisk ändring där teamets medarbetare rent praktiskt kommer att utgå från de fyra hemtjänstenheterna i egen regi. Insatsen kommer även fortsättningsvis att ledas och utvecklas från beställarenheten och vara tillgänglig för alla kunder oavsett vilken regi-

form som valts.

Agenda 2030

Nämnden bidrar till genomförandet av Agenda 2030 och de globala målen genom att arbeta för att äldre har en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande och erbjuds insatser på lika villkor samt genom arbetet med prioriterade fokusområden. Arbetet med mat, måltider och nutrition för att säkerställa näringsbehov och trivsel är kopplat till mål 2, Ingen hunger samt mål 3, God hälsa och välbefinnande. Det främjas även genom arbetet med att motverka ofrivillig ensamhet, social isolering och psykisk ohälsa hos äldre vuxna.

För att bidra till mål 10, Minskad ojämlikhet, arbetar Rio vård- och omsorgsboende med hb-tqi+-certifiering genom att alla medarbetare, inklusive verksamhetsledningen, får utbildning utifrån ett normkritiskt perspektiv. Under 2021 har en enhet på boendet certifierats och under 2022 fortsätter arbetet på ytterligare en enhet. Varje månad genomförs aktiviteten Kom och umgås på finska, meänkieli och samiska på Rioträffen. På aktivitetscentret finns ett brett utbud av tidskrifter för att tillgodose besökarnas behov och önskemål, som exempel finns prenumeration på tidningen QX samt två tidningar på finska.

Mål 5, Jämställdhet, främjas genom att alltid, där det är möjligt, redovisa och analysera brukarnöjdhet könsuppdelat för att identifiera och vid behov ta fram åtgärder. Resultatet av individuuppföljningar och brukarundersökningar visar endast på små skillnader i nöjdhet mellan könen. Förvaltningen bedömer att genomförda och planerade aktiviteter bidrar till ökad jämställdhet, bland annat satsningen på att erbjuda stöd till äldre vuxna i användande av digitala verktyg och arbetet med att motverka ofrivillig ensamhet och social isolering.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	72 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	58 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel digital nattillsyn i hemtjänsten	0 %	Tas fram av nämnd	År
Kommentar Arbetet med att implementera digital nattillsyn sker stadsövergripande under ledning av äldrenämnden. I dagsläget är det oklart när implementering kan ske på Östermalm och därför sätts årsmålet 0 procent.			
 Andel digitala inköp i hemtjänsten	0 %	Tas fram av nämnd	År
Kommentar Nämnden kommer under året att påbörja arbete för att kunna införa digitala inköp av dagligvaror i hemtjänsten. Det saknas idag källa och mätmetod för indikatorn, men äldreförvaltningen har meddelat att de kommer att utreda möjligheten till mätmetod. Förvaltningen kommer att kunna sätta ett årsmål när mätmetod och källa är definierade.			
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	86 %	86 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	78 %	78 %	År
 Andel smarta läs i hemtjänsten	0 %	Tas fram av nämnd	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Kommentar			
Enligt stadens införandeplan för smarta lås berörs inte Östermalm under 2022 och årsmålet sätts därför till 0 procent.			
Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	81 %	Tas fram av nämnd	År
Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	88 %	Tas fram av nämnd	År
Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	97 %	93 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	86 %	86 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	82 %	82 %	År
Andelen personal med timanställning i förhållande till samtliga anställda		Tas fram av nämnd	År
Kommentar			
Enligt information från SLK förväntas nämnden sätta ett årsmål först i samband med tertialrapport 1 när källa och mätmetod har definierats.			
Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i nära samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna göra en fördjupad utredning om hur verksamhets- och avtalsuppföljningen inom äldreomsorgen kan utvecklas i syfte att kvalitetssäkras och bli mer likvärdig över staden	2022-01-01	2022-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med äldrenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Svenska Bostäder, AB Stockholmshem och Micasa Fastigheter i Stockholm AB ta fram rutiner för att arbeta med vråkningsförebyggande åtgärder riktade mot personer över 65 år som inte är i behov av socialpsykiatriskt stöd	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram uppdragsbeskrivningar för specifika funktioner utifrån utredningsuppdraget om regionalisering av funktioner	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnderna och Region Stockholm se över vilka system som möjliggör för gemensam journalföring mellan staden och Region Stockholm	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med servicenämnden och i samråd med stadsdelsnämnderna utreda äldre direkt som en väg in för alla Stockholms äldre	2022-01-01	2022-08-31
Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna inventera behovet av personliga ombud för äldre med psykiska funktionsnedsättningar samt se över dessas organisering	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra en kartläggning av äldreomsorgspersonalens kompetens kring skyddsåtgärder och samtycke. Detta för att kunna få en överblick av behovet av utbildning till berörda personalgrupper	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Äldrenämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna kartlägga och ge förslag på nivå för grundbemanning för samtliga personalkategorier vid vård- och omsorgsboende	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna med stöd från kommunstyrelsen utreda införandet av egenanställd bemanningspersonal som har tillsvidareanställning och som arbetar i ett lämpligt geografiskt område	2022-01-01	2022-08-31
Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen besluta om upphandling av nytt system för att ersätta Schemas	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och med stöd av kommunstyrelsen ta fram en uppföljningsmodell för HSL, inklusive särskilda HSL-inspektörer/observatörer	2022-01-01	2022-08-31
Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna och Micasa Fastigheter i Stockholm AB se över stadens beredskap vid värmeböljor ur ett verksamhetsperspektiv	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna se över organisationen för tryggt mottagande och om det finns behov av bemanning även andra tider än dagtid	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram mätmetoder för den enskildes och där lämpligt anhörigas upplevelse av kontakten med beställarenheterna för att kunna säkerställa systematisk kvalitetsutveckling	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna upphandla sociala besök vid vård- och omsorgsboenden och servicehus	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna upprätta en stadsgemensam strategi för trygghetsskapande teknik på vård- och omsorgsboenden	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna utreda hur arbetet med hälsofrämjande och rehabiliterande arbetssätt i vardagen kan utvecklas inom stadens äldreomsorg på ett systematiskt sätt under ledning av medicinskt ansvarig person för rehabilitering	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska med stöd av kommunstyrelsen och i samråd med stadsdelsnämnderna vid behov ta fram ett digitalt stödsystem för att arbeta med avvikelshantering och klagomål	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska stötta lämplig stadsdelsnämnd i uppstarten av en kommunövergripande verksamhet för äldre personer med psykisk ohälsa	2022-01-01	2022-12-31
Äldrenämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen ta fram en stadsgemensam utbildningsplan för äldreomsorgen för att säkerställa rätt kompetens i hela staden	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: 1.5.1 På Östermalm har äldre vuxna en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Formalisera och öka samverkan med föreningar för att minska ofrivillig ensamhet, social isolering och psykisk ohälsa bland äldre vuxna.
- Möjliggöra deltagande i sociala sammanhang och varierade aktiviteter utifrån de äldre vuxnas intressen och funktionsförmåga.
- Erbjuder anhöriga stöd för egen del.
- Utveckla kommunikationskanaler för att stärka kunskapen om målgruppens upplevelse, be-

hov och önskemål och för att ge äldre vuxna delaktighet och inflytande.

- Förbereda, rusta, kvalitetssäkra och följa upp omställningen till en God och nära vård och till lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. En kartläggning av samverkan med olika delar av regionen genomförs och inkluderar även behov av samverkan för att förebygga ofrivillig och skadlig ensamhet, psykisk ohälsa och suicidprevention.
- Kompetensutveckla medarbetare och chefer utifrån verksamheternas behov, särskilt inom demenssjukdomar, språk, digitalisering och hbtqi+.
- Vidareutveckla det interna analysarbetet.
- Engagera pensionärsrådet i flera delar av avdelningens strategiska utvecklingsarbete.
- Samverka med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning med mål att utveckla framtidens äldreomsorg och en Äldrevänlig stad.

Förväntat resultat

Kunskap om invånarnas synpunkter på verksamheten, önskemål och behov ökar genom att fler kommunikationskanaler utvecklas. Andelen äldre vuxna som, i brukarundersökningen för hemtjänst, anger att de fått välja utförare och att biståndsbeslutet motsvarar behovet är fortsatt hög. Andelen äldre vuxna på Rio vård- och omsorgsboende som, i Socialstyrelsens brukarundersökning och i kvalitetsuppföljningen på individnivå, anger att de upplever att personalen tar hänsyn till deras åsikter och önskemål och att de har möjlighet att påverka hur hjälpen genomförs ökar. Enskilda upplever delaktighet och inflytande i handlägningsprocessen. Personalkontinuiteten i hemtjänsten är hög och enskilda upplever att det oftast är samma personer som kommer. Samverkan med föreningar är formaliserad. Samverkan med den regionfinansierade hälso- och sjukvården är förtydligad och säkrad.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel brukare inom hemtjänsten som upplever att biståndsbeslutet motsvarar behovet.	75 %		År
Andel äldre som upplever att det oftast eller alltid är ungefär samma personer som utför hjälpen inom hemtjänst i egen regi.	75 %		Halvår
Andelen boende på Rio vård- och omsorgsboende som vid individuppföljning anger att de upplever att de har möjlighet att påverka hur hjälpen utförs.	89 %		Halvår

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Enkätuppföljning av hur enskilda upplevt kontakten med beställaren.	2022-01-01	2022-12-31
Genomföra hbtqi+-certifiering på Rio vård- och omsorgsboende.	2022-01-01	2022-12-31
Genomföra mätning av nattfasta på Rio vård- och omsorgsboende.	2022-01-01	2022-12-31
Genomföra observation av måltidsmiljön på Rio vård- och omsorgsboende.	2022-01-01	2022-12-31
Införa beslutsstödet ViSam på Rio vård- och omsorgsboende	2022-01-01	2022-12-31
Införa möjlighet till besök av vårdhund på Rio vård och omsorgsboende	2022-01-01	2022-12-31
Kontinuerlig mätning av medarbetarkontinuitet hos kunder i hemtjänst egen regi.	2022-01-01	2022-12-31
Starta ett nytt aktivitetscenter i anslutning till Dianagårdens seniorboende i Hjorthagen	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stärka målgruppsdialogen genom att utveckla pensionärsrådets roll och inflytande i nämndens strategiska utvecklingsarbete.	2022-01-01	2022-12-31
Upprätthålla Stjärnmärkning i hemtjänsten i egen regi.	2022-01-01	2022-12-31
Utreda de lokala förutsättningarna för att digitalisera processer i ledningssystemet för kvalitet i syfte att tillgängliggöra dem för medarbetarna.	2022-01-01	2022-12-31
Vid nyrekrytering av sjuksköterskor särskilt efterfråga specialistkompetens inom demens eller geriatrik.	2022-01-01	2022-12-31
Äldreomsorgsavdelningen och förskoleavdelningen ska tillsammans undersöka möjligheterna att utveckla ett närmare samarbete i syfte att bidra till möten mellan generationerna.	2022-01-01	2022-12-31

KF:s inriktningsmål: 2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Nämnden bidrar till en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt genom att arbeta för att lokala näringsidkare ska uppleva stadsdelsområdet som tryggt och företagsvänligt. Arbetet utgår från stadens näringslivsstrategi och bedrivs i samverkan med bland andra Stockholm Business Region AB.

Nämnden är en aktiv part i stadsutvecklingen och bevakar att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden, parker och grönområden samt idrott och kultur beaktas tidigt i stadsplaneringen. På Östermalm finns ett attraktivt kultur- och fritidsutbud tillgängligt för alla. Nämndens verksamheter erbjuder kulturella upplevelser, fritidsverksamhet och träffpunkter för invånare i alla åldrar och oberoende av funktionsvariationer. Nämnden stöttar det lokala kulturlivet och ideella föreningar med verksamhet inom stadsdelsområdet. I syfte att stärka uppföljningen och samverkan med föreningslivet kommer förvaltningen genomföra ett ökat antal platsbesök under 2022. Förvaltningen arbetar även i nära samverkan med kulturförvaltningen för att finna tillgängliga lokaler för föreningslivet. Östermalms parker och grönområden utvecklas för att främja livskvalitet och hälsa genom att underlätta för sociala aktiviteter, utomhusvistelse och vardagsmotion. Vid Tessinparkens parklek planeras projektering och byggstart för ny temaplatz och en minnesplats efter Tim Avicii Bergling ska färdigställas i Humlegården.

Stockholms stads miljöprogram 2020-2023, Klimathandlingsplan 2020-2023 och andra handlingsplaner kopplade till miljöprogrammet ligger till grund för nämndens verksamhetsplanering. Nämnden har ett genomförandansvar för ett stort antal etappmål i miljöprogrammet och har utifrån dessa formulerat egna nämndmål och aktiviteter. Nämndmålen har formulerats på ett sådant sätt att de täcker flera etappmål i programmet. Nämnden arbetar för att parker och grönområden ska anpassas till nya klimatförutsättningar och bidra till en mångfald av ekosystemtjänster. Nämndens verksamheter, och de transporter de ger upphov till, ska vara miljömässigt hållbara. Nämnden ansöker om klimatinvesteringsmedel för att finansiera insatser inom energieffektivisering och klimatsmarta transporter.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att med utgångspunkt i stadens näringslivspolicy arbeta för ett gott samarbete med det lokala näringslivet, samverka med Stockholm Business Region AB och andra berörda nämnder.

Näringslivspolicyn, som antogs av kommunfullmäktige i maj 2020, syftar till att vägleda stadens näringslivsarbete och ska vara ett strategiskt verktyg för att uppfylla kommunfullmäktiges mål. Näringslivsperspektivet ska vara en naturlig del i hela stadens arbete och alla medarbetare ska agera näringslivsfrämjande. Stadsdelsnämnderna ska bland annat verka för en attraktiv stadsmiljö med god framkomlighet.

Särskilt fokus läggs på det trygghetsskapande arbetet. Nämnden samverkar sedan tidigare med lokala näringsidkare för att skapa trygga offentliga platser inom stadsdelsområdet. De utgör en mycket viktig del i arbetet med trygghetsvandringar tillsammans med polisen och andra för den aktuella platsen relevanta aktörer. Se även mål 1.2.

Fokusområden 2022

Platssamverkan och platsaktivering

Under 2021 har platssamverkan på Östermalmstorg-Stureplan etablerats. Platssamverkan kommer att fortgå och vidareutvecklas under 2022. Inom ramen för platssamverkan finns en särskild grupp som fokuserar på framkomlighetsfrågor och möjligheter till leveranser i området. Frågan kommer fortsatt att vara aktuell med anledning av de ombyggnationer som pågår i området.

Den första oktober 2021 genomfördes en digital företagsdialog för Östermalm. Där framförde representanter från det lokala näringslivet bland annat att de upplevde att bristen på parkeringsplatser och svårigheten att sköta leveranser med bil inom stadsdelsnämndsområdet ställer till problem, inte minst för små och medelstora företag. En plats som pekades ut som särskilt bekymmersam är Karlaplan. Under 2022 kommer förvaltningen därför att initiera ett forum för framkomlighetsfrågor i samverkan med trafikkontoret för att se över situationen där. Nämnden har även ambitionen att involvera det lokala näringslivet i arbetet med platsaktivering, för att skapa en än mer levande stadsdel.

Agenda 2030

Nämndens arbete för att nå verksamhetsområdesmålet knyter an till flera mål i Agenda 2030. Däribland mål 16, Fredliga och inkluderande samhällen och mål 8, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt. Utöver samverkan i trygghetsfrågor fortsätter samverkan med näringslivet även inom andra hållbarhetsfrågor. I nämndens parkdriftsavtal ställs krav på entreprenören att anställa personer långt ifrån arbetsmarknaden. Detta pågår och sker genom samarbete med, och stöd från, arbetsmarknadsförvaltningen, vilket bidrar till mål 10, Minskad ojämlikhet.

Under 2020 ingicks ett medfinansieringsavtal med Humlegården fastigheter kring dagvattenåtgärder och upprustning av perennrabatt i Humlegården. Under 2022 planerar parterna att ge-

mensamt sprida kunskap om projektet. Nämnden kommer även att fortsätta samverka med Bee Urban, som sköter nämndens bikupor och genomför insatser som bidrar till att synliggöra och öka kunskaperna om värdet av biologisk mångfald. Samarbetet med näringslivet inom dessa områden kan kopplas till mål 17, Genomförande och globalt partnerskap och de gemensamma målsättningarna till mål 11, Hållbara städer och samhällen samt mål 15, Ekosystem och biologisk mångfald.

Nämndmål: 2.1.1 Lokala näringsidkare upplever stadsdelsområdet som tryggt och företagsvänligt

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utgå från stadens näringslivspolicy.
- Samverka med Stockholm Business Region.
- Platssamverka med lokala näringsidkare runt Östermalms torg/Stureplan, Strandvägen samt andra platser där behov uppstår.
- Samverka med näringslivet i hållbarhetsfrågor.
- Ha en kontinuerlig dialog med och uppföljning av de företag som driver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden.

Förväntat resultat

Samverkan med lokala näringslivet i trygghets- och hållbarhetsfrågor vidareutvecklas. Berörda näringsidkare upplever att dialogen är god och att de får återkoppling om de åtgärder som vidtas inom ramen för samverkan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Initiera ett forum för framkomlighetsfrågor i samverkan med trafikkontoret för att se över situationen runt Karlaplan.	2022-01-01	2022-12-31
Under 2020 ingicks ett medfinansieringsavtal med Humlegården fastigheter kring dagvattenåtgärder och upprustning av perennrabatt i Humlegården. Under 2022 ska parterna gemensamt sprida kunskap om projektet.	2021-01-01	2022-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Nämnden bidrar till fullmäktiges mål genom att vara en aktiv part i stadsutvecklingen och se till att invånarnas behov av nämndens verksamheter beaktas tidigt i stadsplaneringen.

Det är angeläget att i stadsutvecklingen tidigt beakta och samordna nämndens behov av förskoleplatser, bostäder med särskild service, vård- och omsorgsboenden, seniorbostäder samt parker och grönområden. Förvaltningen deltar därför i stadsbyggnadskontorets, exploaterings-

kontorets och trafikkontorets arbete med utveckling av Östermalms stadsutvecklingsområden. Vid förtätning av områden är det särskilt angeläget att förvaltningen verkar för tillräcklig tillgång på friytor, både vad gäller förskolegårdar och parker. I olika typer av remissvar bevakar förvaltningen tillgänglighetsfrågorna.

Det är också viktigt att nya mötesplatser skapas i stadsutvecklingen. Nämnden verkar därför för att exempelvis parklekar och andra platser och lokaler där barn och unga kan mötas och umgås, planeras in. Att skapa trygga offentliga platser är också viktigt både i stadsutvecklingen och i upprustning av befintliga platser. Nämnden verkar även för att ytor som står tomma i väntan på exploatering aktiveras, exempelvis genom tillfällig stadsodling. Vad gäller sådana obebyggda ytor är det också viktigt med en tydlig gränsdragning kring ansvar för skötsel mellan exploateringskontoret, trafikkontoret och stadsdelsförvaltningen så att de tas om hand och upplevs som trygga. Då grönyta tas i anspråk i exploateringsområdena arbetar förvaltningen för att kompensering av ianspråktagen mark ska genomföras.

Fokusområde 2022

Norra Djurgårdsstaden

Stadsutvecklingen i Norra Djurgårdsstaden är i fortsatt fokus. Under året kommer förvaltningen bland annat att delta i arbetet med framtagandet av ett program för Loudden samt i arbetet med att ta fram en detaljplan för förtätning av Hjorthagskransen, som leds av stadsbyggnadskontoret.

Agenda 2030

Arbetet med att Östermalm ska erbjuda kommunal service och grönytor i tillräcklig omfattning bidrar till mål 3, God hälsa och välbefinnande, mål 4, God utbildning för alla samt mål 11, Hållbara städer och samhällen. Med utgångspunkt i Program för hållbar stadsutveckling i Norra Djurgårdsstaden fortsätter förvaltningen att leda fokusgruppen *Leva och bo*, som arbetar med att öka engagemanget och kunskapen för boende i hållbarhetsfrågor. Arbetet sker i samarbete med exploateringskontoret och miljöförvaltningen. Fokus ligger på att sprida kunskap om hållbarhet och inspirera och engagera boende till att leva mer hållbart. Under året kommer bland annat information att skickas ut till nyinflyttade om Norra Djurgårdsstadens hållbarhetsprofil. Aktiviteter, som guidade vandringar i området med fokus på hållbarhetsfrågor, kommer att genomföras.

Förvaltningen deltar även i gruppen *Låt naturen göra jobbet*, som fokuserar på att minska effekter av kommande klimatförändringar och stärka den biologiska mångfalden och de ekologiska sambanden i Norra Djurgårdsstaden. På så sätt bidrar arbetet även till mål 13, Bekämpa klimatförändringarna och mål 15, Ekosystem och biologisk mångfald.

Nämnden arbetar för ett tydligt barnperspektiv och jämställdhetsperspektiv i planeringen, bland annat genom att efterfråga barnkonsekvens- och jämställdhetsanalyser. Ur ett barn- och jämställdhetsperspektiv är det viktigt med god tillgång till park-, lek- och idrottsmiljöer. I de remisser som kommer till nämnden bevakas även tillgänglighetsfrågorna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: 2.2.1 Stadsdelsnämnden är en aktiv part i stadsutvecklingen och invånarnas behov av nämndens verksamheter beaktas tidigt i stadsplaneringen

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- I remissvar och deltagande i arbetsgrupper bevaka och verka för att invånarnas behov av specialbostäder, förskolor, äldreboenden, parker och grönområden tillgodoses.
- Nyinflyttade i Norra Djurgårdsstaden får ta del av ett introduktionsmaterial.
- Tillsammans med exploateringskontoret ge ut ett nyhetsbrev om Norra Djurgårdsstaden.

Förväntat resultat

Det finns förskolor, bostäder med särskild service, äldreboenden och offentliga platser i tillräcklig omfattning. De nya invånarna i Norra Djurgårdsstaden välkomnas och får kännedom om stadsdelens hållbarhetsprofil och hur de kan bidra till att upprätthålla den.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Nämnden bidrar till att uppfylla stadens mål om ett klimatsmart och hållbart Stockholm genom att arbeta enligt Stockholm stads Miljöprogram 2020-2023, Klimathandlingsplan 2020-2023 samt andra handlingsplaner kopplade till miljöprogrammet. Nämndens arbete inom hållbara transporter utgår från den resepolicy som nämnden beslutat om.

Vid möten som kräver resor övervägs möjligheten att genomföra mötet via distans. Resor i tjänsten sker annars i möjligaste mån till fots, med cykel eller genom kollektiva färdmedel. För att underlätta effektiva och klimatsmarta transporter har nämnden under de senaste åren köpt in totalt 18 elcyklar. Behovet är stort och därför söks klimatinvesteringsmedel för ytterligare inköp av elcyklar, se bilaga 2.

En av de befintliga elcyklarna är en eldriven lådcykel som används mycket för att transportera material mellan verksamheter. Förvaltningen har därutöver två miljöklassade bilar. Som en del i arbetet för en fossilfri organisation 2030 ska förvaltningens gashybridbil under året ersättas med ett miljövänligare alternativ.

Förvaltningen ställer miljökrav i avtal med parkdrift- och anläggningsentreprenaden. Dessa innehåller bland annat krav på drivmedel till fordon och arbetsmaskiner, användningen av kemiska produkter samt andra material och varor. Under året kommer en miljörevision av parkdriftsentreprenörens maskinpark att genomföras. Förvaltningen inhämtar även goda exempel genom omvärldsbevakning och arbetar för att inspirera entreprenörer att använda fossilbräns-

lefria maskiner.

Fokusområden 2022

Tillgängliga gång- och cykelvägar

För att främja ett hållbart resande ska framkomligheten för gångare och cyklister fortsatt prioriteras. Det ska vara enkelt och säkert att röra sig inom stadsdelsområdet oavsett årstid och väder. Belysning, drift och underhåll ska främja hållbara resmönster och rörelse i den offentliga miljön. Eftersom flera aktörer ansvarar för olika delar av stadsdelsområdets gång- och cykelvägnät, samverkar förvaltningen med trafikkontoret och andra berörda aktörer för att framkomligheten för gående och cyklister ska vara god, även för personer med funktionsnedsättning. Förvaltningen för bland annat dialog med trafikkontoret gällande trafiksäkerhets- och framkomlighetsproblem kopplat till den ökade användningen av elsparkcyklar i innerstaden. Arbetet bedrivs i enlighet med stadens Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning och handlingsplanen för en äldrevänlig stad.

Klimatsmart parkskötsel

Satsningen på digitala och miljösmapa skräpkorgar har inneburit tydliga ekonomiska och miljömässiga vinster, bland annat minskade antalet transporter i parkerna. Placering av skräpkorgar ses kontinuerligt över för att för att optimera insamling samt minska tömningsfrekvenser och transporter. Under 2022 kommer förvaltningen att fortsätta utreda ett nytt system för vanliga skräpkorgar, med en sensor som signalerar fyllnadsgrad till entreprenören, som kan komplettera de miljösmapa självkomprimerande skräpkorgarna.

Förvaltningen verkar för stärkt samarbete med trafikkontoret och Stockholm Vatten och Avfall AB, SVOA, i syfte att förbättra och effektivisera skräphanteringen så att den offentliga miljön upplevs ren och snygg oavsett förvaltningsgränser. För fortsatt utbyggnad av källsortering i parkerna krävs samordning med trafikkontoret och SVOA.

Agenda 2030

Miljö- och klimatarbetet sker inom ramen för Agenda 2030 och bidrar till mål:11 Hållbara städer och samhällen samt mål 13, Bekämpa klimatförändringarna.

Nämndmål: 2.3.1 Nämnden främjar god framkomlighet och transporter inom nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara.

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Samverka med trafiknämnden och andra berörda aktörer för förbättrad framkomlighet.
- Utgå från nämndens miljö- och klimathandlingsplan.
- Tillämpa nämndens policy för resor i tjänsten.
- Verka för att förvaltningens cykelpool används i så stor utsträckning som möjligt.
- Genomföra klimatinvesteringsprojekt som kan permanentas och därefter ingå i den ordinarie verksamheten.

Förväntat resultat

Framkomligheten på stadsdelsområdets parkvägar är god och lätt avhjälpna hinder åtgärdas kontinuerligt. Transporter och arbetsmaskiner som används inom nämndens verksamheter är klimatsmarta och drivs på ett miljövänligt sätt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsätta utreda smart system för befintliga skräpkorgar.	2022-01-01	2022-12-31
Genomföra miljörevision av parkdriftsentreprenörens maskinpark.	2022-01-01	2022-12-31
Revidera nämndens resepolicy så att den överensstämmer med stadens kommande rese- och mötespolicy och implementera denna. (Aktiviteten förutsätter att stadens rese- och mötespolicy beslutas under året.)	2020-01-01	2022-12-31
Under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls utöka antalet elcyklar inom hemtjänsten och förvaltningens cykelpool.	2022-01-01	2022-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att i sina verksamheter erbjuda kultur- och fritidsaktiviteter för såväl unga som äldre samt genom föreningsstöd stärka Östermalms lokala kultur- och föreningsliv. Östermalms parker och grönområden utvecklas för att främja livskvalitet och hälsa genom att underlätta för sociala aktiviteter, utomhusvistelse och vardagsmotion.

Nämndens egna verksamheter är en viktig bas för det breda deltagandet i kulturen. Nämndens kultursekreterare har fortsatt uppdraget att vara stadsdelens samordningsfunktion avseende kultur, i nära samverkan med civilsamhällets organisationer och kulturnämnden.

Attraktivt kultur- och fritidsutbud tillgängligt för alla

Nämnden verkar för att erbjuda en variation av konstnärliga aktiviteter samt fritids- och motionsaktiviteter med perspektiven för, med och av verksamheternas deltagare. I valet av aktiviteter och aktörer är mångfald, tillgänglighet och mötet med professionella kulturaktörer och föreningsliv vägledande, liksom att ge utrymme för deltagarnas egna initiativ. De aktiviteter som erbjuds ska vara inkluderande och anpassade efter deltagarnas behov oavsett kön, etnicitet och funktionsförmåga samt erbjudas i en trygg och jämställd miljö. Kultur- och fritidsaktiviteter inom nämndens verksamheter genomförs både i egen regi och i samverkan med andra organisationer.

Inköp av kultur till förskola sker främst genom Kulan som är stadens plattform för samverkan mellan förskolan, skolan och kulturlivet. I nämndens förskolor är kultur, estetik och eget skapande en integrerad del i utbildningen. Alla förskolebarn har tillgång till professionella kulturaktörer och eget skapande, både tillsammans med professionella vuxna och på egna villkor. Nämndens parklekar och Humlanhuset är öppna verksamheter som erbjuder barn och ungdomar möjlighet till en meningsfull fritid och tillgång till trygga och jämställda mötesplatser. Verksamheternas deltagare ges kontinuerligt möjlighet till inflytande och delaktighet över ak-

tivitetsutbud och verksamhetens utformning. Verksamheterna prioriterar att nå de grupper som inte nås av annan fritidsverksamhet.

Nämnden ansvarar för att barnen i förskolorna har möjlighet till en fysiskt aktiv dag, se mål 1.3. I parklekarna och på fritidsgården Humlanhuset erbjuds både regelbundna aktiviteter och miljöer som gynnar motion och rörelse. Humlanhuset har fokus på fysiska aktiviteter för ungdomar 13-20 år med särskild inriktning på flickor och unga med funktionsnedsättningar.

Gruppbostäderna använder nätverket Fritid för alla samt informationsutskicket Fritid och kultur. För personer boende på gruppbostad säkerställs den enskildes möjlighet till en aktiv fritid med friluftsliv och kultur genom den individuella genomförandeplanen och de särskilda ombuden. Individuella behov och önskemål styr nämndens insatser för den enskilde.

Inom äldreomsorgens vård- och omsorgsboenden, dagverksamheter och öppna träffpunkter erbjuds en variation av konstnärliga aktiviteter och möjlighet till egna initiativ. Kulturprogrammets innehåll utgår från målgruppens önskemål, men syftar också till att överraska och inspirera. För att främja möjligheten till fysisk aktivitet erbjuds även regelbundna friskvårdsaktiviteter och möjlighet till utevistelse.

Parker och grönområden möjliggör en mångfald av idrotts- och fritidsaktiviteter

Nämnden arbetar för att utveckla parker med höga upplevelsevärden och plats för alla. Det ska finnas utrymme för såväl lek och spontanidrott som avkoppling. Under de senaste åren har det varit stort fokus på lekmiljöer för yngre barn i Östermalms parker. Detta arbete fortsätter även 2022. Under året kommer upprustningen av utemiljön i Tessinparkens parklek att starta. Ett program har tagits fram och i samband med detta genomfördes en medborgardialog med barn, besökare och övrig allmänhet. Engagemanget var stort och förvaltningen fick in många förslag på tema för den nya lekmiljön. Programförslag beslutas av nämnden under vintern 2021/2022.

För att stärka lekmöjligheterna på Östermalm kommer även upprustning av lekplatsen i Ruddammsparken och naturleken i Nobelparken att starta under 2022 utifrån genomförda medborgardialoger och framtagna program. Under året kommer också ett program för upprustning av Kaknäs lekplats tas fram och i samband med detta genomförs en medborgardialog. Nämnden ansöker även om extra medel för upprustning av befintliga lekplatser för att byta ut fallunderlag som slitits ut.

Det finns behov av att se över hur lek och aktivitet för äldre barn och ungdomar kan förbättras. Förvaltningen arbetar därför för stärkt samarbete med idrottsförvaltningen och fastighetskontoret kring exempelvis spontanidrott. I syfte att lyfta de kulturhistoriska värdena i parkerna, kommer en kulturhistorisk vandring med tema park genomföras för allmänheten under året.

Behovet av en helhetssyn på funktionerna i norra innerstadens parker ökar i takt med att staden byggs tätare. Alla funktioner kan inte finnas inom parkerna inom ett stadsdelsområde, men ett stort utbud kan finnas i norra innerstaden i sin helhet. Förvaltningen verkar också för en stärkt områdesplanering där alla tillgängliga ytor, såväl park som gata, fastighetsmark, idrottsmark och exploateringsmark nyttjas på bästa sätt för olika aktiviteter.

Fokusområden 2022**Vidareutveckling av fritidsverksamhet för unga**

Nämndens fritidsverksamhet ska möta ungas behov och förväntningar. Ungdomarna ska kunna påverka utbudet och vara med och utforma aktiviteterna. De aktiviteter som erbjuds ska bidra till att locka fler tjejer, unga med funktionsnedsättning och unga hbtqi+-personer. Aktiviteterna ska också bidra till arbetet med att motverka psykisk ohälsa bland unga. Nämndens fritidsverksamhet ska ha en nära koppling till föreningslivet samt erbjuda aktiviteter även utanför fritidsgården Humlanhuset, i mindre grupper och digitalt. Under 2022 kommer högtidsfirande för unga att erbjudas.

Förvaltningen genomförde under 2021 en genomlysning av stadsdelsområdets fritidsverksamhet. Rapporten presenterar en rad åtgärdsförslag att ta hänsyn till i det fortsatta utvecklingsarbetet:

- Fortsätta arbetet med att utveckla attraktiva aktiviteter som upplevs som meningsfulla av besökarna.
- Stärka arbetet med att nå fler prioriterade målgrupper för att säkerställa en jämställd och jämlik verksamhet.
- Utveckla verksamhetsuppföljningen för att säkerställa måluppfyllelse.

Kulturnämnden har i uppdrag att ta fram en fritidsgårdsstrategi för staden i samverkan med stadens stadsdelsnämnder och andra berörda nämnder. Strategin väntas beslutas i kommunfullmäktige våren 2022. En stadsgemensam strategi är angelägen och utvecklingsarbetet kommer att ta avstamp i denna.

Östermalms föreningsliv

Nämnden stöttar ideella föreningar som kompletterar nämndens verksamheter och tillhandahåller kultur- och fritidsaktiviteter riktade till barn, ungdom, äldre vuxna och personer med funktionsnedsättning. Syftet är att uppmuntra och stödja stadsdelsområdets invånare att i organiserade former påverka och engagera sig ideellt i exempelvis socialt eller kulturellt arbete. Föreningslivets verksamhet och aktiviteter har på olika sätt påverkats av pandemin. Den har bland annat inneburit inställda program, fler digitala aktiviteter, ett minskat deltagande för vissa och ett ökat antal deltagare för andra. I syfte att stärka uppföljning och samverkan med föreningslivet kommer förvaltningen genomföra ett ökat antal platsbesök under 2022. Förvaltningen arbetar även i nära samverkan med kulturförvaltningen för att finna tillgängliga lokaler för berörda föreningar som tidigare hyrt lokaler genom Östermalms föreningsråd.

Minnesplats för Tim Avicii Bergling

I samband med beslutet om verksamhetsplan 2021 beslutade nämnden att tillskapa en minnesplats efter Tim "Avicii" Bergling på centrala Östermalm. Nämnden beslutade senare att minnesplatsen ska vara i Humlegården. Under 2021 har ett projekt formerats och samarbete med Stockholm konst inletts. Ett konstprogram har tagits fram och en konstnär för uppdraget har utsetts av Stockholm konst.

Under våren 2022 ska minnesplatsen färdigställas. Till en början ska konstnärens skiss för konstverket godkännas. Detta görs av en samrådsgrupp som består av representanter från för-

valtningen, Stockholm konst och politiker från Stockholms konstråd. När skissen är godkänd kan de markarbeten som behöver göras på platsen inledas. Invigningen av minnesplatsen planeras ske under försommaren och genomförs i samarbete med kulturförvaltningens evenemangsavdelning.

Agenda 2030

För att nå mål 11, Hållbara städer och samhällen, är kulturen en viktig bidragsgivare. Ett särskilt åtagande gäller att stärka insatserna för att skydda och trygga kulturarv. Kulturlivet har även stor betydelse för den hållbara staden genom att förmedla kreativitet och identitetsskapande samt som uttryck för demokratiska värden. När alla har möjlighet att ta del av kulturupplevelser och utveckla sina skapande förmågor bidrar detta i förlängningen till ett mer hållbart samhälle i linje med Agenda 2030.

Forskning visar att de barn och unga som har en aktiv fritid skattar sin hälsa som bättre. En meningsfull fritid, för alla åldrar, är därmed ett viktigt bidrag till mål 3, God hälsa och välbefinnande. Det är känt att färre ungdomar än barn tar del av kultur- och fritidsaktiviteter samt att färre med låg socioekonomisk bakgrund och färre med funktionsnedsättning gör det. Deltagandet utifrån kön är inte heller helt jämställt i de olika verksamheterna. Under 2022 fortsätter arbetet för att nå de grupper som idag inte nås av annan fritidsverksamhet. Fritidsverksamheterna ska erbjuda meningsfull fritid både i egen regi och i samarbete med civilsamhället. Särskilda insatser ska göras för att nå fler flickor, hbtqi+-personer, nyanlända och ungdomar med funktionsnedsättning. På så sätt bidrar arbetet även till mål 5, Jämställdhet och mål 10, Minskad ojämlikhet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	75 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	75 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	76 %	76 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	65 %	65 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna ska genomföra en översyn av stadens spontanidrottsytor med fokus på vad som kan tillföras platserna för att de ska bli mer attraktiva för flickor och kvinnor samt genomföra relevanta åtgärder	2022-01-01	2022-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med exploateringsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram förslag på pop-up idrottsytor i staden	2022-01-01	2022-12-31
 Idrottsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ta fram en stadsövergripande strategi för ökad simkunnighet	2022-01-01	2022-06-30
 Idrottsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna genomföra en rikttad informationskampanj till prioriterade målgrupper om vikten av simkunnighet samt visa på det breda utbudet som finns att tillgå	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Idrottsnämnden ska vid behov bistå stadsdelsnämnderna med att starta fritidsbibliotek i minst två stadsdelar	2022-01-01	2022-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar för att införa ett gemensamt digitalt ansökningsystem för föreningsbidrag	2022-01-01	2022-12-31
 Kulturnämnden och stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen utreda hur parklekarnas verksamhet kan utvecklas	2022-01-01	2022-06-30
 Kulturnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, stadsdelsnämnder, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem och AB Svenska Bostäder ansvara för stadens deltagande i Wall Street Stockholm	2022-01-01	2022-06-30

Nämndmål: 2.4.1 På Östermalm finns ett attraktivt kultur- och fritidsutbud tillgängligt för alla

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utgå från programmet Kultur i ögonhöjd, Idrottspolitiskt program för Stockholms stad 2018-2022 samt Kulturstrategiskt program för Stockholms stad.
- Erbjuder samtliga förskolebarn professionella kulturupplevelser.
- Erbjuder regelbundna kultur- och fritidsaktiviteter i parklekarna, Humlanhuset, stadsdelens öppna träffpunkter samt boenden.
- Implementera stadens fritidsgårdsstrategi och samverka med andra stadsdelar för att kunna erbjuda ett större utbud av anpassad fritidsverksamhet.
- Verksamheternas kulturombud erbjuder utbildningsinsatser och möjlighet att sprida goda exempel genom interna nätverk.
- Stödja ideella föreningar som bidrar till utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter för barn, ungdomar, personer med funktionsnedsättning och äldre.
- Tillämpa nämndens regelverk för föreningsstöd med tydliga och transparenta principer samt samverka med kulturnämnden och övriga bidragsgivande nämnder för att bidra till förutsägbara villkor för ideella föreningar.

Förväntat resultat

Förskolebarn får ta del av och möta olika sorters kulturutbud. Ungdomar påverkar utbudet och är med och utformar aktiviteterna på fritidsgården Humlanhuset. Besökare på öppna träffpunkter för äldre upplever att verksamheten ger utrymme för medskapande, delaktighet och gemenskap. Föreningsstödet går till seriösa föreningar som utgår från demokratiska värderingar och bidrar till utbudet av aktiviteter för barn, unga, äldre vuxna och personer med funktionsnedsättning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Erbjuder professionell scenkonst för förskolebarn på scener och förskolegårdar inom Östermalms stadsdelsområde.	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra platsbesök hos dem föreningar får föreningsstöd från nämnden i syfte att stärka uppföljning och samverkan med föreningsliv.	2022-01-01	2022-12-31
Genomföra undersökning på de öppna mötesplatserna för äldre vuxna för att fånga besökarnas behov och önskemål som underlag för fortsatt verksamhetsutveckling.	2022-01-01	2022-12-31
Utifrån resultaten från genomlysningen av fritidsverksamheten och stadens kommande fritidsgårdsstrategi utveckla arbetet på Humlanhuset.	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: 2.4.2 Östermalms parker och grönområden möjliggör en mångfald av idrotts- och fritidsaktiviteter

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Parker och grönområden utvecklas enligt Östermalms parkplan för att utgöra mångfunktionella ytor och erbjuda ett rikt utbud av aktiviteter och anläggningar.
- Fortsätta satsningen på utomhusaktiviteter och möjligheter till spontanidrott.
- Stärka samarbetet med idrottsförvaltningen och fastighetskontoret för att invånarnas behov av idrotts- och fritidsaktiviteter ska tillgodoses.
- Genomföra tillgänglighetsinventeringar och vidta tillgänglighetsåtgärder.

Förväntat resultat

Andelen invånare som upplever att det finns goda möjligheter till aktiviteter, spontanidrott och rekreation i Östermalms parker och grönområden är fortsatt hög.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel invånare i stadsdelen som är nöjda med möjligheterna att spontanidrotta (motionera/idrotta utan ledare/tränare)	89 %		År
Andel invånare i stadsdelsområdet som anser att det finns goda möjligheter till aktiviteter i parker och grönområden	89 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Framtagande av program för upprustning av Kaknäs lekplats.	2022-01-01	2022-12-31
Genomföra en kulturhistorisk vandring för allmänheten i en park på Östermalm.	2022-01-01	2022-12-31
Genomföra projektering och byggstart för ny temalekplats vid Tessinparkens parklek.	2022-01-01	2022-12-31
Genomföra upprustning av fallunderlag på befintliga lekplatser, förutsatt att ansökan om särskilda medel lekplatser beviljas	2022-01-01	2022-12-31
Tillskapa en minnesplats efter Tim "Avicii" Bergling på centrala Östermalm.	2021-02-11	2022-08-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål om ett hållbart Stockholm genom att arbeta utifrån Stockholm stads miljöprogram 2020-2023 och de relaterade styrdokumenterna som till exempel Handlingsplan för biologisk mångfald och Kemikalieplanen. Därutöver har förvaltningen tagit fram en lokal miljö- och klimathandlingsplan för nämndens verksamheter. Det sker ett kontinuerligt och aktivt arbete med miljö- och klimatåtgärder i verksamheterna i syfte att skapa en hälsosam miljö, bidra till en hållbar utveckling och till att uppfylla målen i Agenda 2030.

Nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

Arbetet med energieffektiviserande åtgärder intensifieras så att stadens mål om ökad energieffektivisering uppnås. Klimatinvesteringsmedel söks för att byta ut gammal energislukande belysning och vitvaror mot mer energieffektiva alternativ.

Åtgärder genomförs för att skapa en kemikaliesmart miljö för alla brukare och medarbetare. Kemikaliehanteringssystemet Chemsoft används för att säkerställa att inga skadliga kemiska produkter finns i verksamheterna. Arbetet med kemikaliesmarta förskolor fortsätter i syfte att verka för en giftfri miljö i såväl förskolan som dess närområde, genom att ersätta sämre material med bättre alternativ.

Verksamheterna gör riktade och kloka inköp för att fortsatt kunna servera en stor andel ekologiska och klimatsmarta livsmedel som bidrar till goda förutsättningar för den biologiska mångfalden och låga utsläpp av växthusgaser samt god hälsa. Förvaltningen ska arbeta i enlighet med Stockholms nya handlingsplan för cirkulärt byggande, vars syfte är att minska åtgången av nytt material vid byggnationer samt att minska uppkomsten av bygg- och rivningsrelaterat avfall. Vid ny- och ombyggnationer ställs krav på kemikalie- och klimatsmart byggande med certifieringen miljöbyggnad silver eller motsvarande. Likaså arbetar förvaltningen för att bygg- och anläggningsentreprenörer använder byggvarubedömningen vid upprustning av lekparker samt vid renovering av lokaler och nybyggnation.

Förvaltningen ska arbeta för ett resurssmart Stockholm i enlighet med EU:s avfallshierarki och Stockholms avfallsplan 2022-2024. Förvaltningen förebygger att avfall uppstår genom att kraftigt minska användning av engångsprodukter och onödiga plastprodukter samt genom att använda stadens interna återbrukscentrum, Stocket, som ett förstahandsalternativ i samband med inköp och avyttring av möbler och inventarier. Arbetet med att införa eller förbättra möjligheter till matavfallssortering och återvinning av olika material för förvaltningens verksamheter fortsätter i samverkan med fastighetsägare samt Stockholm vatten och avfall. Inom förvaltningens köksnätverk arbetas med kompetensutveckling för en mer klimatsmart mat, en ökad andel ekologiska livsmedel samt ett minskat matsvinn i enlighet med stadens Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat.

Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

I parker och grönområden produceras en rad ekosystemtjänster som staden och människan är

beroende av eftersom de renar luft och vatten, minskar buller och får människor att må bättre. För att stadens ekosystemtjänster ska fungera krävs en rik biologisk mångfald. Under året tas en lokal åtgärdsplan för biologisk mångfald fram för Östermalm i samarbete med miljöförvaltningen. Åtgärdsplanen är en lokalanpassning av stadens nya övergripande handlingsplan för biologisk mångfald. För att stärka den biologiska mångfalden kommer förvaltningen omvandla vissa gräsytor till ängsytor och på några utvalda platser låta gräset växa upp under träd och i slanter.

I syfte att medverka till social gemenskap, berika stadsmiljön och bidra till biologisk mångfald erbjuder nämnden möjlighet till stadsodling på flera platser i parkerna på Östermalm. På de flesta platser är odlingslådorna placerade på stennjöl och är anpassade för god tillgänglighet för att alla ska ha möjlighet att odla. På ett fåtal platser är odlingslådorna placerade på gräsytor och där genomför förvaltningen anpassningar för ökad tillgänglighet om behov uppkommer. I väntan på exploatering i etapp Kolkajen kommer en ny stadsodling kommer att anläggas i den tillfälliga parken vid etapp Brofästet i Norra Djurgårdsstaden.

För att åstadkomma ett hållbart trädbestånd fortsätter förvaltningen arbetet med trädinmätningar, inventeringar och framtagande av trädvårdsplaner samt genomförande av trädvård, återplantering och föryngring av trädbeståndet.

I samverkan med Länsstyrelsen planerar förvaltningen att restaurera våtmarken i Kaknäsområdet för att öka platsens ekologiska, rekreativa och kulturella värden. Bland åtgärderna finns att utöka ytan av öppet vatten för att skapa bättre förutsättningar för växt- och djurliv samt plantering av växter i strandvegetationen.

Fokusområden 2022

Energieffektivisering

Klimatinvesteringsmedel söks i större omfattning än tidigare år för genomförandet av energieffektiviserande åtgärder, se bilaga 2.

Klimatsmart mat

Samtliga verksamheter som köper in livsmedel och måltider ska förhålla sig till stadens Strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat. Förvaltningens köksnätverk fortsätter arbeta med kompetensutveckling av kökspersonal. Förskoleverksamheten har identifierat behov av att utveckla styrning och uppföljning för att säkerställa likvärdiga måltider och en hög andel ekologiskt innehåll. Under våren 2022 kommer därför ett arbete med samordnade matsedlar inom respektive förskoleområde att genomföras, med inriktning mot att under hösten 2022 införa stadsdelsgemensamma matsedlar för förskolorna. Inom äldreomsorgen bevakas andelen ekologisk mat i samband med omförhandlingar av kostentreprenadavtal.

Klimatanpassning

Ett förändrat klimat kommer bland annat innebära intensivare nederbörd och längre torrperioder. Behovet av verksamhetsanpassning utifrån rådande klimatförändringar såsom skyfall och värmebölja kartläggs i samråd med stadens ansvariga fackförvaltningar. Förvaltningen arbetar med klimatanpassning i parkmiljön genom utveckling av grönytors avkylande effekt och genom dagvatten- och skyfallsarbete i enlighet med stadens handlingsplan för klimatanpassning.

Investeringar i system för dagvattenhantering i parkerna ska utvecklas för att hantera en ökad nederbörd och en ökad andel kraftiga skyfall. Klimatanpassningsåtgärder är en integrerad del i respektive upprustningsprojekt som förvaltningen genomför. Exempelvis är det viktigt att se över vilka åtgärder som kan genomföras längs gångvägar, kantstenar, rännalar och planteringsytor i parkerna för att dessa på ett bra sätt ska kunna infiltrera och leda bort vatten vid kraftiga regn. Det är också viktigt med en god samverkan med trafikkontoret och Stockholm Vatten och Avfall, SVOA, i fall det finns behov av att leda och ta hand om dagvatten från till exempel gatumark i en närliggande park eller grönområde.

Förvaltningen arbetar efter framtagna skyfallsstrategi och åtgärdsprogram för staden och samråder med trafikkontorets skyfallsstrategi vid parkupprustningar. I trafikkontorets satsning Grönare Stockholm, som syftar till att utveckla, förnya, förbättra och rusta upp stadens grönstuktur, kommer Östermalm att ingå i en ny etapp av projekt som ska genomföras 2022-2025. Förvaltningen kommer i samverkan med trafikkontoret ta fram möjliga projekt utifrån bland annat klimatanpassning och förbättrad biologisk mångfald.

För att bättre rusta Humlegården för kraftiga regn sökte och beviljades förvaltningen klimatinvesteringar för projektering och anläggning av ett skyfallsmagasin. Projekteringen kunde inte genomföras under 2021 då inget giltigt anbud för framtagandet av bygghandlingar inkom vid upphandling. Därför påbörjas anläggningsarbetet under 2022.

Agenda 2030

Miljö- och klimatarbetet sker inom ramen för Agenda 2030 och bidrar till målen: 7, Hållbar energi för alla, 11, Hållbara städer och samhällen, 12, Hållbar konsumtion och produktion, 13, Bekämpa klimatförändringarna samt 15, Ekosystem och biologisk mångfald.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %	100 %	År
 Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	90 %	90 %	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	65 %	65 %	År
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,7 kg CO ₂	1,70 kg CO ₂ per kg livsmedel	År
 Totalt köpt energi i stadens verksamheter	2,51 GWh	1945 GWh	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB beskriva och konkretisera samhällsviktig verksamhet vid skyfall	2022-01-01	2022-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnder och i samråd med fastighetsnämnden och de fastighetsägande bolagen B Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem,	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Micasa Fastigheter i Stockholm AB och SISAB genomföra kompletterande risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) för skyfall inom utpekade riskområden		
 Kommunstyrelsen ska tillsammans med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda hur en indikator som mäter hur stor del av stadens växter som är pollinatörsvänliga, ska utformas	2022-01-01	2022-12-31
 Kommunstyrelsen, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB ska fortsätta att arbeta med handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor	2022-01-01	2022-12-31
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med idrottsnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningar att spara vatten vid långvarig värme och torka	2022-01-01	2022-12-31
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samråd med kommunstyrelsen ta fram ett stadsövergripande kommunikationskoncept för ökad matavfallsinsamling i stadens verksamheter i samarbete med stadsdelsnämnderna, Stockholms stadshus AB, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, utbildningsnämnden, socialnämnden och servicenämnden	2022-01-01	2022-12-31
 Stockholm Vatten och Avfall AB ska samarbeta med stadsdelsnämnderna för att genomföra en informationskampanj med syfte att öka återvinning och avfallssortering	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: 2.5.1 Nämndens verksamheter är miljömässigt hållbara

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Utveckla arbetet med köksnätverk och miljöcoachgrupp inom förskolan.
- Genomföra åtgärder enligt Riktlinjer för Kemikaliesmart förskola.
- Använda kemikaliehanteringssystemet Chemsoft för att säkerställa att skadliga kemikalier inte används inom nämndens verksamheter.
- Anpassa arbets sätt, förändra beteenden och genomföra energibesparingsåtgärder.
- Förebygga, återanvända, sortera och återvinna avfall.
- Tillsammans med fastighetsägare verka för att fler verksamheter får goda möjligheter till matavfallshantering.
- Minimera användningen av onödiga plast- och engångsartiklar.

Förväntat resultat

Energianvändningen i förvaltningens lokaler minskar. Andelen ekologisk och klimatsmart mat i verksamheterna ökar. Matsvinnet minskar, medan källsortering och matavfallssorteringen ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Köpt energi per kvadratmeter lokalyta (kWh/kvm)	54,5		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Energikartlägga Rio vård och omsorgsboende	2022-01-01	2022-04-30
Genomföra aktivitet där engångsskoskydd tas bort på förskolan i syfte att minska onödig plast och engångsartiklar	2022-01-01	2022-12-31
Genomföra matsvinnsmätningar inom nämndens verksamheter.	2022-01-01	2022-12-31
Implementera resultatet av den gemensamma upphandlingen kring verksamhetsavfall.	2022-01-01	2022-12-31
Minska antalet kemikalier som används inom nämndens verksamheter.	2022-01-01	2022-12-31
Under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls fortsätta arbetet att byta ut energislukande belysning till LED.	2021-01-01	2022-12-31
Under förutsättning att klimatinvesteringsmedel erhålls fortsätta arbetet med att byta ut utjänta vitvaror mot energieffektiva alternativ.	2021-01-01	2022-12-31
Utse årets klimatsmarta enhet	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: 2.5.2 Parker och grönområden är anpassade till nya klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

Beskrivning

Nämnden arbetar för att uppnå målet genom att:

- Delta i stadens arbete för biologisk mångfald.
- Genomföra vegetationsåtgärder som stärker ekosystemtjänster och biologisk mångfald.
- Sköta strandlinjerna inom stadsdelsområdet så att både rekreation och biologisk mångfald främjas.
- Tillämpa strategier för dagvattenhantering.
- Utredda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten, LOD, i varje parkupprustningsprojekt.
- Erbjudna brukaravtal för stadsodling.

Förväntat resultat

Parker och grönområden anpassas till nya klimatförutsättningar, förmågan att hantera effekter av värmebölja och skyfall stärks. Den biologiska mångfalden och ekosystemtjänsterna synliggörs och förstärks.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anlägga en ny stadsodling i den tillfälliga parken i Brofästet i Norra Djurgårdsstaden	2022-01-01	2022-12-31
Genomföra klimatanpassningsåtgärder i Humlegården	2022-01-01	2022-12-31
Sköta strandlinjerna inom Östermalms stadsdelsområde så att både rekreation och biologisk mångfald främjas.	2022-01-01	2022-12-31
Ta fram trädvårdsplaner för de större aktuella parkinvesteringsprojekten.	2022-01-01	2022-12-31
Utredda möjligheten till ökat lokalt omhändertagande av dagvatten i varje parkupprustningsprojekt.	2022-01-01	2022-12-31
Återplantering av träd och perenner.	2022-01-01	2022-12-31

KF:s inriktningsmål: 3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Nämnden bidrar till fullmäktiges inriktningsmål genom att arbeta för att ha en budget i balans och god prognossäkerhet. Nämnden arbetar kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheten. Verksamheterna ska vara effektiva, innovativa och tillvarata digitaliseringens möjligheter.

Inom förskolan fortsätter arbetet med att vidareutveckla användandet av skolplattformen för att ta tillvara de möjligheter den ger. Socialtjänsten och äldreomsorgen tillvaratar resultaten av projektet Moderniseringen av sociala system. DigiCenter för seniorer vidareutvecklas. Nämnden fortsätter även att bidra till utvecklingen av digitala hjälpmedel i omsorgen av äldre vuxna i ordinärt boende med hemtjänstinsatser genom projektet Trygg senior. Den digitala fixartjänsten inom äldreomsorgen är mycket efterfrågad. Under 2022 kommer bemanningen att ses över för att motsvara behoven och förutsättningarna för att bredda målgruppen, till att även omfatta personer med funktionsnedsättning, utreds.

Under året kommer arbetet med informationssäkerhet att intensifieras. Dels genom att klassningen av informationstillgångar fortsätter, dels genom implementering av stadens riktlinje för informationssäkerhet.

Med utgångspunkt i stadens personalpolicy arbetar nämnden för att vara en attraktiv arbetsgivare och ett föredöme som offentlig arbetsgivare. Nämnden strävar efter att erbjuda trygga arbetsvillkor, kompetensutveckling och en god arbetsmiljö fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. Ledarskapet ska genomsyras av stadens nya chefsprofil och präglas av tillgänglighet, kommunikation, tillit och mod för att skapa en kultur där medarbetarnas kompetens och engagemang tas tillvara. Under 2022 ska en kartläggning och analys göras för att se hur medarbetarskapet kan stärkas ytterligare. En kompetensförsörjningsplan för 2022 har utarbetats och den långsiktiga kompetensförsörjningsplanen 2021–2023 har uppdaterats. Nämnden satsar på att stärka arbetsgivarvarumärket genom att vidareutveckla arbetet med introduktioner, interna karriärvägar, tydliga studenterbjudanden och ökad närvaro i sociala medier.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att verksamheten drivs inom givna ekonomiska ramar. En budget i balans skapar trygghet och kontinuitet. Nämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt för att säkerställa att de rymms inom fastställd budgetram så att invånarna får största möjliga nytta för skattepengarna. För att nämndens resurser ska användas på bästa sätt är det viktigt att samtliga verksamheter bedrivs kostnadseffektivt och kontinuerligt arbetar med utveckling och effektivisering.

Nämndens budget uppgår till 1 652,9 mnkr för kostnader och 52,7 mnkr för intäkter, netto

1 600,2 mnkr, vilket är en ökning av budgetramen i jämförelse med verksamhetsplan 2021 med 4,9 procent eller 74,6 mnkr. Stadsdelen växer och resursfördelningssystemet tar hänsyn till demografiska och socioekonomiska variabler. Budgetökningen ska bland annat möta att antalet äldre i befolkningen prognostiseras öka.

Ersättningsnivåerna till utförare av olika insatser har höjts: Förskolepengen med 2,3 procent, för hemtjänstinsatser med 3,8 procent, för vård- och omsorgsboende med 2,7 procent och för servicebostäder/gruppboende med 3,0 procent.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/-1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål: 3.1.1 Nämnden har en budget i balans

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Genomföra ekonomiuppföljningar på enhets-, avdelnings- och nämndnivå månadsvis.
- Vid befarade underskott vidta åtgärder för en budget i balans.

Förväntat resultat

Budget i balans och god prognossäkerhet.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Nämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att vara en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare tillsammans skapar en god och tillåtande arbetsmiljö samt genom att bedriva effektiva och innovativa verksamheter som tillvaratar digitaliseringens möjligheter. Ledarskapet ska präglas av kommunikation, tillit och mod för att skapa en kultur som gynnar verksamhetsutveckling och innovationsförmåga och en god arbetsmiljö där medarbetarnas kompetens och engagemang tas tillvara.

Attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare tillsammans skapar en god arbetsmiljö

Staden ska vara ett föredöme som arbetsgivare med ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgi- var- och utvecklingsfrågor. Nämnden uppnår det genom att ha fokus på kompetensförsörjning och kompetensutveckling samt en god arbetsmiljö med trygga arbetsvillkor. Det kräver i sin tur att chefer får stöd och förutsättningar att utöva ett tillgängligt och närvarande ledarskap. Rätt kompetens för rätt funktion bidrar till att skapa en effektiv organisation som möter Östermalmsbornas behov. Då behöver även förväntningarna vara tydliga.

Heltid är fortsatt norm vid nyanställning och arbetet med att erbjuda heltid till medarbetare med ofrivillig deltid fortsätter. En sammanhållen lönebildning skapar tydlighet och stabilitet och ska uppnås genom att fortsätta öka förståelsen om löneprocessen och lönekriterier genom dialog på alla nivåer.

Chefer och medarbetare skapar tillsammans en god arbetsmiljö som gör att de kan rekommendera sin arbetsplats till andra. Detta ska uppnås genom ett systematiskt arbete med att ytterligare förbättra den organisatoriska och sociala arbetsmiljön. Under året fortsätter arbetet med utgångspunkt i handlingsplanerna för biståndshandläggare, socialsekreterare, förskollärare och barnskötare.

Ledarskap och medarbetarskap

Chefer ska tillvarata idéer från medarbetarna och kunna leda i både förändring och utveckling. Modiga chefer som med tillit kommunicerar tydligt och skapar förutsättningar för inflytande och delaktighet är avgörande för verksamheternas måluppfyllelse.

Det kommer att vara fortsatt fokus på att ge cheferna stöd och förutsättningar i sitt chefsuppdrag. Alla chefer ska ha möjlighet att utöva ett tillgängligt och närvarande ledarskap, ge återkoppling, visa uppskattning samt främja ett gott klimat och ett arbetsplatsnära lärande. Under 2022 kommer arbetet med att implementera stadens nya chefsprofil att fortsätta, liksom arbetet med att utveckla forum som bidrar till kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte för chefer.

Medarbetarna är nämndens viktigaste tillgång. Nämnden stävar alltid efter att ha kompetenta medarbetare, som trivs och utvecklas i sitt arbete, som arbetar kontinuerligt med verksamhetsutveckling och som har medborgarens fokus. Under 2022 planerar förvaltningen att kartlägga och analysera hur medarbetarskapet kan stärkas.

Effektiva och innovativa verksamheter som tillvaratar digitaliseringens möjligheter

Nämnden ska arbeta kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheten. Konsulttjänster ska användas restriktivt. Socialtjänsten arbetar för att minska antalet inhyrda konsulter, bland annat genom att vid behov samarbeta med socialnämndens förstärkningsteam.

Stadsdelsnämndsområdets höga hyresnivåer kommer fortsatt att innebära en utmaning. Nämnden arbetar för att ha en kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning och för att frigöra lokaler för annan användning, annan förhyrning eller avveckling. Nämndens verksamheter ska bedrivas i ändamålsenliga, moderna och area- och energieffektiva lokaler med hög grad av flexibilitet.

Nämnden fortsätter arbetet med att upphandlingar och inköp i enlighet med stadens program för inköp. Det innebär att de ska främja valfrihet, kostnadseffektivitet, miljö, klimat och social hållbarhet. Nämnden verkar för att arbetet med kategoristyrning i upphandlingsprocessen får effekt i den egna organisationen. Under året planeras för utbildningsinsatser i avtals- och upphandlingssystemet Kommers för chefer och handläggare.

Nämnden fortsätter under året arbetet med att utveckla verksamheternas innovationsförmåga och arbetar systematiskt med att sprida och ta till sig goda exempel på innovativa arbetsätt. Digitala arbetsätt är ett sätt att öka effektiviteten inom verksamheterna och bidrar till välfär-

dens kvalitet. Inom förskolan fortsätter arbetet med att vidareutveckla användandet av skolplattformen för att ta tillvara de möjligheter den ger. Inom socialtjänsten och äldreomsorgen ska resultaten av det centrala projektet Moderniseringen av sociala system tas tillvara.

Inom nämndens verksamheter ska, där så är lämpligt, ny och innovativ teknik provas. Digitalisering ses som ett hjälpmedel för att lösa konkreta utmaningar för brukarna och för klimat och miljö och inom verksamheterna. Äldreförvaltningen projektleder införande av smarta lås och nattillsyn med kamera. Det är idag inte helt klart när införandet i innerstaden genomförs. Förvaltningen kommer att påbörja arbetet med digitala inköp inom hemtjänsten genom förstudie och test under året.

Fokusområden 2022

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Genom ökat fokus på systematiken och kunskaper om vad som skapar en god arbetsmiljö ska kvaliteten i det systematiska arbetsmiljöarbetet öka. Detta bidrar till ett långsiktigt hållbart arbetsliv för medarbetare och främjar trivsel, engagemang och delaktighet. Enhetsspecifika riskbedömningar och handlingsplaner med fokus på förbättringar i den organisatoriska och sociala arbetsmiljön ska upprättas och följas upp. Syftet är att arbeta proaktivt och främja en låg sjukfrånvaro och en sund personalrörlighet. Stöd ges till verksamheter med hög sjukfrånvaro och stor personalrörlighet. Genom att chefer, skyddsombud och hälsocoacher samverkar är det möjligt att identifiera och erbjuda hälsofrämjande aktiviteter på enhetsnivå som skapar förutsättningar för en god arbetsmiljö.

Förutsägbarhet och trygghet i arbetsmiljön skapas när det finns kända rutiner för hur riskfyllda situationer kan uppstå på arbetsplatsen hur de ska hanteras och undvikas. Alla medarbetare ska ha kunskap om hur hot och våld rapporteras, förebyggs och hanteras. En översyn av övergripande rutiner och satsningar på att öka kunskapen ska säkerställa att medarbetare som blir utsatta för hot och våld har ett långsiktigt stöd. En god arbetsmiljö är fri från kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier, repressalier och diskriminering.

Kompetensförsörjning

Nämnden ser behov av att ytterligare intensifiera arbetet med kompetensförsörjning, på både kort och lång sikt. Det är av största vikt att säkra en långsiktig planering för att behålla, utveckla och rekrytera verksamhetskritiska kompetenser. Under 2022 ska de lokala kompetensförsörjningsplanerna revideras, i syfte att stödja kompetensutveckling och kompetensförsörjning i verksamheterna. Arbetet för att öka chefers kompetens gällande kompetensbaserad rekrytering och rekryteringsprocessen fortsätter. Även arbetet med att utveckla digitala introduktioner fortsätter. I syfte att fånga upplevelsen av nämnden som arbetsgivare kommer avslutsenkät och avslutssamtal analyseras och eventuell åtgärdsplan tas fram. Nämndens kompetensförsörjningsplan 2022 redovisas i bilaga 7. Även nämndens fleråriga kompetensförsörjningsplan har uppdaterats, se bilaga 8.

Stärkt arbetsgivarvarumärke

Staden ska vara ett föredöme som arbetsgivare med ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgi-
var- och utvecklingsfrågor. Nämnden strävar efter att stärka sitt arbetsgivarvarumärke och bi-
dra till stadens gemensamma förhållningssätt i arbetsgivarfrågor genom att ytterligare stärka
arbetet med introduktioner, tydliga interna karriärvägar, tydliga studenterbjudanden och ökad
närvaro i sociala medier.

Informationssäkerhet

Nämnden ansvarar för att information som hanteras inom den egna verksamheten skyddas och
hanteras på ett säkert sätt. Under året kommer arbetet med informationssäkerhet att intensifie-
ras. Dels genom att arbetet med klassning av informationstillgångar fortsätter, dels genom im-
plementering av stadens riktlinje för informationssäkerhet. Arbetet med uppdatering av regis-
terförteckningen för personuppgiftshantering kommer att fortsätta och vidareutvecklas genom
införandet av ett nytt system.

DigiCenter

DigiCenter för seniorer vidareutvecklas för att stödja äldre vuxnas användande av digitala
verktyg och välfärdsteknik och för att stödja äldreomsorgens digitala kompetens och mognad.
Det verksamhetsinriktade stödet startar med kartläggning och behovsinventering, därefter på-
börjas kompetenshögjande insatser.

Trygg senior

Nämnden bidrar till utvecklingen av digitala hjälpmedel i omsorgen av äldre vuxna i ordinärt
boende genom projektet Trygg senior. Det är ett delprojekt i det övergripande projektet Äldre-
vänlig stad och drivs tillsammans med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. Projektet ska
undersöka om ett digitalt kommunikationssystem kan skapa ökad trygghet, självständighet
och delaktighet hos personer i ordinärt boende med hemtjänstinsatser. Målgruppen involveras
i utvecklingsarbetet genom metoden Tjänstedesign.

Digital fixartjänst

Den digitala fixartjänsten inom äldreomsorgen erbjuder stöd på de öppna verksamheterna, via
telefon eller genom hembesök. Tjänsten är mycket efterfrågad och uppskattad och under 2022
kommer nämnden att se över bemanning av DigiCenter för att motsvara behov både från en-
skilda och från äldreomsorgens verksamheter. Förutsättningarna för en digital fixartjänst för
en bredare målgrupp, som inkluderar personer med funktionsnedsättning, kommer att under-
sökas med målet att inrätta en sådan tjänst under 2022.

Agenda 2030

Mål 5, Jämställdhet, främjas genom att alltid, där det är möjligt, redovisa och analysera resul-
tat könsuppdelat för att identifiera och vid behov ta fram åtgärder. Vid senaste mätningen av
jämställdhetsindex var antalet anställda 1060, av dessa var 13 procent män. Resultatet visade
att en högre andel kvinnor än män var heltidsanställda. Kvinnorna har dock en högre långtids-
sjukfrånvaro än männen. Antal jämställda yrkesgrupper är 17 procent, vilket innebär att Ös-
termalm är bland de mest jämställda i landet när det gäller yrkesgrupper. I nämndens verk-
samheter har alla medarbetare oavsett kön lika goda utvecklingsmöjligheter och erbjuds kom-
petensutveckling utifrån verksamhetens behov.

Arbete för att vara en attraktiv arbetsgivare bidrar även till mål 8, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt. Nämndens fokus på kompetensförsörjning är av särskild vikt i sammanhanget. Genom att skapa attraktiva villkor och erbjuda intressanta jobb kan nämnden attrahera medarbetare med rätt kompetens, trygga kompetensförsörjningen och därigenom bidra till framtidens välfärd. Om kommuner och regioner inte kan attrahera medarbetare riskerar välfärden att utarmas.

Nämnden bidrar med kompetens i centrala upphandlingar och arbetar för att såväl de centrala som de egna upphandlingarna, används som ett medel för att kvalitetsutveckla verksamheterna och samtidigt driva utvecklingen i ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar riktning. Arbetet kan bland annat kopplas till agendans mål 12, Hållbar konsumtion och produktion.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	82	83	År
 Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	2,9 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %	93 %	År
 Andel upphandlingar där marknadssdialog har genomförts	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Index Bra arbetsgivare	80	84	År
 Sjukfrånvaro	3,4 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	7,9 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska medverka i kommunstyrelsens och servicenämndens pilotprojekt för effektiva arbetssätt vid webbpublicering på hemsidor i syfte att säkerställa kvalitet och efterlevnad av lagkrav gällande tillgänglighet och personuppgifter samt effektivisera stadens kommunikationsarbete	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en inventering av kompetensutvecklingsbehov i öppna förskolan	2022-01-01	2022-12-31
 Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna analysera stadsdelsnämndernas kompetensutvecklingsbehov och samordna kompetensutvecklingen för personal i förskolan	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: 3.2.1 Nämnden är en attraktiv arbetsgivare där chefer och medarbetare tillsammans skapar en god arbetsmiljö

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Fortsätta utveckla arbetet utifrån handlingsplanerna för förbättrad arbetsituation för social-

- sekreterare och biståndshandläggare respektive förskollärare och barnskötare.
- Tydliggöra förvaltningens studenterbjudanden
  - Samtliga enheter arbetar med handlingsplaner utifrån medarbetarundersökningen.
  - Samtliga enheter undersöker löpande risker i arbetet och upprättar en handlingsplan för organisatorisk, social och fysisk arbetsmiljö samt diskriminering.
  - Erbjudna chefer och skyddsombud utbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete.
  - Öka chefernas kompetens gällande organisatorisk och social arbetsmiljö och aktiva åtgärder.
  - Öka förutsättningarna för mångfald och minska risken för diskriminering genom att använda kompetensbaserad rekrytering.
  - Erbjudna chefer utbildning i kompetensbaserad rekrytering och rekryteringsprocessen.
  - Fortsätta utveckla digitala introduktioner.
  - Tillvarata medarbetares upplevelser vid avslut av anställning och utveckla arbetet med avslutsenkät och avslutssamtal.
  - Varje chef, tillsammans med medarbetarna, omsätter och tydliggör vad lönekriterierna innebär på respektive arbetsplats.
  - Uppdatera och erbjuda utbildning om rutiner gällande hot och våld.
  - Erbjudna heltid till medarbetare med ofrivillig deltid.
  - Löpande göra uppföljning och analys av utvecklingen av sjukfrånvaron.
  - Riktade insatser till enheter som har hög sjukfrånvaro och eller personalomsättning.
  - Ökad kommunikation i sociala medier för att stärka vår arbetsgivarvarumärke

Förväntat resultat

Förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare där andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ökar. Medarbetarna känner delaktighet och engagemang, vilket visar sig i att aktivt medskapande index ökar. Cheferna har goda förutsättningar att genomföra och vidareutvecklas inom sina uppdrag vilket bidrar till att ledarskapsindex fortsatt ligger på en hög nivå. Förvaltningen arbetar systematiskt med att förebygga diskriminering, kränkande särbehandling, hot och våld. Om någon medarbetare utsatts har åtgärder vidtagits och ett långsiktigt stöd erbjudits. Sjukfrånvaron ligger på en sund nivå.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Ledarskapsindex	80		År
♀ Medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats (procentuellt index)	75		År
♀ Medarbetare som vet var de ska vända sig om de upplever sig utsatta för diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier. (Procentuellt index)	90		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter ska kartlägga och bedöma risker för att förebygga hot och våld.	2022-01-01	2022-12-31
Erbjudna fördjupad verksamhetsspecifik utbildning i det systematiska arbetsmiljöarbetet, hot och våld, OSA inklusive aktiva åtgärder.	2022-01-01	2022-12-31
Implementera stadens chefsprofil	2022-01-01	2022-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kartlägga och analysera hur förvaltningen kan stärka medarbetarskapet	2022-01-01	2022-12-31
Säkerställa att samtliga medarbetare har god kännedom om rutin om kränkande särbehandling och trakasserier genom att utveckla introduktionen.	2022-01-01	2022-12-31
Ta fram en strategi för att stärka kommunikationen i sociala medier och därigenom stärka arbetsgivarvarumärket	2022-01-01	2022-12-31
Undersöka möjligheten att inrätta en karriärtjänst per förskoleområde.	2022-01-01	2022-12-31
Utveckling av introduktionen genom att inkludera verksamheternas introduktion i digitala arbetsverktyg.	2022-01-01	2022-12-31
Öka kunskaperna om kompetensbaserad rekrytering genom uppföljning och utbildning för cheferna.	2022-01-01	2022-12-31

Nämndmål: 3.2.2 Nämndens verksamheter är effektiva, innovativa och tillvaratar digitaliseringens möjligheter

Beskrivning

Nämnden arbetar för att nå målet genom att:

- Arbeta kostnadseffektivt med fokus på kärnverksamheten.
- Använda konsulttjänster endast då det är det mest kostnadseffektiva alternativet.
- Med utgångspunkt i stadens fastighets- och lokalpolicy verka för en kostnadseffektiv och ändamålsenlig lokalanvändning för att frigöra lokaler för annan användning, förhyrning eller avveckling.
- Bidra med kompetens i centrala upphandlingar.
- Fortsätta delta i det stadsgemensamma projektet Vinst och upphandlings- och avtalssystemet Kommers.
- Bidra i stadens arbete med kategoristyrning inför upphandlingar genom medverkan med kompetens i kategoristyrningsteam.
- Vidareutveckla användandet av skolplattformen inom förskolan.
- Utveckla användandet av digitala verktyg och välfärdsteknik inom funktionshinderomsorgen.
- Säkerställa att boende i bostäder med särskild service har tillgång till datorutrustning och bredband med tillräcklig bandbredd för att möjliggöra videosamtal.
- Vidareutveckla stöd för äldre vuxnas användande av digitala produkter genom DigiCenter, digital fixartjänst och projektet Trygg senior.
- Utifrån behovskartläggning höja den digitala kompetensen inom äldreomsorgens verksamheter.
- Inom ramen för DigiCenter och Trygg senior involvera äldre vuxna i utformandet av insatser och produkter.

Förväntat resultat

Arbetet med informationssäkerhet bedrivs på ett systematiskt och riskbaserat sätt. Äldre vuxna ges möjlighet att medverka i utformningen av insatser, arbetssätt och produkter kopplade till digitalisering och får vid behov stöd för att använda digitala verktyg. Äldreomsorgen har kunskap om verksamheternas digitala kompetens och har påbörjat utbildningsinsatser rik-

tat till medarbetare. Ökade kunskaper om digitala verktyg hos medarbetarna i socialtjänstens utförarverksamheter möjliggör stärkt stöd till brukarna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stärka kompetens om digitala verktyg hos medarbetare i utförarverksamheterna inom socialtjänsten i syfte att ge digitalt stöd till brukare.	2022-01-01	2022-12-31
Undersöka förutsättningarna för att bredda målgruppen för en digital fixartjänst att även omfatta personer med funktionsnedsättning med målet att inrätta en sådan tjänst under 2022.	2022-01-01	2022-12-31
Upprätta och implementera lokal informationssäkerhetsanvisning	2022-01-01	2022-12-31
Utöka den digitala fixartjänsten inom äldreomsorgen för att svara mot behov och önskemål.	2022-01-01	2022-12-31
Vidareutveckla DigiCenter för seniorer och i samverkan med Enskede-Årsta- Vantörs stadsdelsnämnd stödja och driva arbete med digitalisering och välfärdsteknik.	2022-01-01	2022-12-31

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Budget per verksamhet	VP 2022	VP 2022	VP 2022	tillkommer	2020	2021
	Kostnader	Intäkter	Netto	Omslutningar	bokslut	prognos oktober
Nämnd och förvaltning	51,2	0,0	51,2	0,3	47,2	45,9
Individ och Familjeomsorg	99,1	1,5	97,6	13,9	76,8	86,0
varav: IoF barn och ungdom	52,5	0,7	51,8	5,4	23,6	44,0
varav IoF vuxna	20,0	0,8	19,2	0,0	18	17,0
varav Socialpsykiatri	25,9	0,0	25,9	5,5	35,2	25,0
varav Nyanlända	0,7	0,0	0,7	3,0	1,5	-1,0
Stadsmiljö	21,5	0,0	21,5	0,0	16,9	21,3
räntor och avskrivningar	12,1	0,0	12,1	0,0	9,3	10,8
Förskoleverksamhet	336,9	26,4	310,5	1,0	289,9	301,1
Äldreomsorg	881,7	22,3	859,4	67,0	760,5	794,7
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	198,2	1,0	197,2	5,2	182,2	193,4
Barn, Kultur och Fritid	15,7	0,0	15,7	0,5	18	16,1
Arbetsmarknadsåtgärder	6,2	0,7	5,5	12,8	3,8	5,0
Ekonomiskt bistånd	30,3	0,8	29,5	21,8	24,8	26,9
varav handläggning	9,8	0,0	9,8	21,8	7,8	9,1
Summa	1 652,9	52,7	1 600,2	122,5	1 429,5	1 500,1

Nämnd och förvaltningsadministration

Budgeten uppgår till 51,2 mnkr. I nämnd- och förvaltningsadministration ingår kostnader för nämnd, ledning, ekonomi-, HR- och administrativa avdelningen samt kostnader för Serviceförvaltningens personal- och ekonomihantering samt gemensamma it-kostnader såsom kostnader för ekonomisystem och lönesystem.

Individ- och familjeomsorg, IoF

Budget uppgår till 99,1 mnkr för kostnader och 1,5 mnkr för intäkter, netto 97,6 mnkr. Nettobudgeten fördelas på 51,8 mnkr för IoF barn och ungdom inklusive 4,8 mnkr för den utvidgade ungdomsmottagningen, 19,2 mnkr IoF vuxna samt 25,9 mnkr för socialpsykiatri.

Utöver insatser riktade till stadsdelens invånare ansvarar Östermalms stadsdelsnämnd för insatsen personligt ombud riktad mot hela innerstaden. Därutöver ansvarar Östermalm för ungdomsmottagningen som dels vänder sig till ungdomar från Östermalm, Norrmalm och Kungsholmen. Denna del samfinansieras av berörda förvaltningar. Resterande del av ungdomsmottagningen är kommunövergripande och har i uppdrag att ta emot stadens alla ungdomar. Bud-

get för den kommunövergripande delen av ungdomsmottagningen är 2,7 mnkr.

Vårdinsatser för ensamkommande ungdomar anvisade till Östermalm handläggs av familjeenheten. Kostnaden för handläggningen är budgeterad till 0,7 mnkr. Kostnader för vårdinsatser för ensamkommande ungdomar finansieras av statsbidrag.

Stadsmiljö

Stadsmiljöverksamhet nettobudget för parkmiljö uppgår till 21,5 mnkr. För räntor och avskrivningar på gjorda parkinvesteringar budgeteras 12,1 mnkr. Under 2022 kommer förvaltningen att genomföra en extrasatsning på Humlegården och Karlavägen för att göra parken och stråket mer välskött, trygg och trivsamt.

För konstnärlig utformning av minnesplatsen för Avicii budgeteras 1,5 mnkr.

Drift och underhåll omfattar utöver parkskötsel, barmarksrenhållning och vinterväghållning, bland annat blomsterprogram, underhåll av lekplatser, drift- och kontrollprogram för plaskdammar och badplatser, underhåll av parkvägar och bänkar samt parkunderhåll och renoveringar av planteringar och röjningsåtgärder.

Förskoleverksamhet

Budget uppgår till 336,9 mnkr för kostnader och 26,4 mnkr för intäkter, 310,5 mnkr netto. Förskoleverksamheten får en schablon per inskrivet barn. Schablonen har höjts med 2,3 procent och förskolepengen utgör 80 procent av schablonen. Budget för öppna förskolan är 1,9 mnkr. För barn i behov av stöd budgeteras 15 mnkr.

Under 2022 förväntas barnantalet vara cirka 1970 i snitt under året vilket är cirka 30 barn färre än snittet för 2020, och 127 barn färre än barnantalet i mars 2021 som är grund för nämndens budgetram. Slutlig budget kommer att tilldelas nämnden efter avläsningar av faktisk barnantal per månad.

Den del av schablonen som inte fördelas ut i förskolepeng ska finansiera hyreskostnader, lokalunderhåll, stabskostnader, kostnader för gemensam IT med mera. Hyreskostnaderna för förskolorna 2022 beräknas till 61,4 mnkr vilket är 1,7 mnkr högre än 2021. De ökade hyreskostnaderna beror på indexuppräknings, omförhandlingar av hyra och helårseffekt för två nya förskolor som startade 2021. I slutet av 2022 planeras det för uppsägning av en förskola.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens budget uppgår till 881,7 mnkr för kostnader och 22,3 mnkr för intäkter, netto 859,4 mnkr. I jämförelse med 2021 är detta en nettoökning med 5,0 procent eller 41,6 mnkr.

I jämförelse med 2021 har ersättningen till hemtjänstens utförare höjts med 3,8 procent för privata utförare och med 3,9 procent för egen regi. Ersättningen för biståndsbedömd dagverksamhet har höjts med 2,7 procent jämfört med 2021.

Ersättningen för vård- och omsorgsboende har räknats upp i enlighet med omsorgsprisindex. För 2022 innebär detta en uppräkningsnivå med 2,7 procent för både egen och enskild regi. Inräknat finns redan högre pris för att kompensera för att kommunala utförare har rätt att lyfta moms på varor och tjänster, vilket inte enskilda utförare har.

Budgeterade volymer

Hemtjänst i ordinärt boende

Antal hemtjänsttimmar för insatser dagar och kvällar beräknas uppgå till cirka 45 300 per månad varav andel i egen regi beräknas till 30 procent. Nattinsatser uppskattas till 5 500 insatser per månad och antal trygghetslarm till 1 510 per månad.

Ersättningsnivåer år 2022 för hemtjänst i ordinärt boende		
Insatstyp	Ersättningsbelopp Kommunal regi	Ersättningsbelopp Enskild regi
Insats i ordinärt boende dag, kväll och helg (07:00-22:00)	480 kronor per timme	492 kronor per timme
Insats i ordinärt boende natt (22:00-07:00)	242 kronor per insats	248 kronor per insats
Fast månadsersättning per larmkund i ordinärt boende	183 kronor per månad	187 kronor per månad

Vård- och omsorgsboende

Behovet av platser inom vård- och omsorgsboendena beräknas uppgå till i genomsnitt 605. Ersättningen till utförare av vård- och omsorgsboenden utgår i två nivåer, en för somatisk inriktning och en för demensinriktning. Korttidsplatserna prisjusteras till 2 944 kr per dygn inklusive hyra och 2 608 kr exklusive hyra. Prisjusteringen är 2,7 procent vilket motsvarar prisökning för plats inom vård och omsorgsboende.

Ersättningsnivåer år 2022 till verksamheter i särskilda boenden för äldre		
Insats	Kommunal regi, per dygn	Enskild regi, per dygn
Somatisk inriktning	2 097 kronor	2 185 kronor
Demens inriktning	2 229 kronor	2 322 kronor
Tom plats dag 1 - 7	1 448 kronor	1 509 kronor

Dagverksamhet

Dagverksamheten omfattas av valfrihetsmodellen. Den kommunala dagverksamheten i egen regi planerar 26 platser för demensvård och 10 platser för social dagvård. Samtliga av dessa platser är biståndsbedömda.

Dessutom driver förvaltningen öppen dagverksamhet i två träfflokaler. En tredje öppen verksamhet öppnas i anslutning till det nya seniorboendet i Hjorthagen under 2022. För besök vid träfflokalerna behövs inte någon biståndsbedömning.

Bo Bergmans dagverksamhet är en resultatenhet och består av en biståndsbedömd verksamhet med demensdagvård och en för social dagvård.

Ersättningsnivåer år 2022 till utförare av dagverksamhet för äldre		
Regiform	Demensdagvård kronor per dag	Social dagvård kronor per dag
Kommunal regi	582 kronor	533 kronor
Enskild regi	596 kronor	546 kronor

Tryggt mottagande i hemmet

Äldreomsorgen arbetar vidare med Tryggt mottagande i hemmet, som syftar till att öka tryggheten för äldre samt minska behovet av vård- och omsorgsinsatser. Förvaltningen kommer ha fyra anställda undersköterskor för uppgiften.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budgeten för stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppgår till 198,2 mnkr för kostnader och 1,0 mnkr för intäkter, netto 197,2 mnkr. Budgeten har beräknats efter prestationsmätningen hösten 2021 och kommer justeras efter två avläsningstillfällen under året. Större delen av budgeten är prestationsrelaterad och finansieras av schabloner per beslutad omsorgsnivå för varje brukare med insatser inom LSS, Lag om stöd och service till funktionshindrade, som boende, daglig verksamhet, korttidsvistelse och korttidstillsyn. Därtill kommer ett fast anslag som ligger oförändrat under året och avser resterande insatser enligt socialtjänstlagen och anslag för de 20 första timmar assistansersättning, som justeras utifrån antal aktuella brukare med beslut gällande assistansersättning.

Den totala ökningen av budgetramen om 12,2 mnkr gäller den prestationsrelaterade delen och beror på ett ökat antal brukare med LSS-beslut, från 261 per augusti 2020 till 284 per augusti 2021, samt schablonökning för samtliga LSS-prestationer med 3 procent.

Inom verksamhetsområdet finns en utförardel som består av tre LSS gruppboendestäder och en LSS serviceboende. Budgeten är prestationsrelaterad och är avhängig av brukarnas omsorgsnivåer som i dagsläget beräknas till 31,0 mnkr för de fyra boendena.

Barn, kultur och fritid

Budgeten uppgår till 15,7 mnkr netto.

För parklekarna, kolloverksamhet och kulturpeng inom förskolan budgeteras sammanlagt 9,4 mnkr. Verksamheterna organiseras inom förskole- och parkleksavdelningen.

Preventionsenheten, organiserad under socialtjänstavdelningen, omfattar preventionssamordnare och fritidsgården Humlanhuset. Budgeten uppgår till sammanlagt 4,1 mnkr. I budgeten ingår konsumentrådgivning som utförs av Konsumentcentrum hos Råd och Rön.

För kultursekreterare och föreningsstöd, organisatoriskt under administrativa avdelningen, budgeteras 2,2 mnkr varav 1,5 mnkr avser föreningsstöd.

Arbetsmarknadsåtgärder

Budget för arbetsmarknadsåtgärder uppgår till 6,2 mnkr för kostnader och 0,7 mnkr för intäkter, netto 5,5 mnkr. Handläggningen av OSA- och visstidsanställningar är gemensam för Östermalm, Norrmalm och Kungsholmen och samfinansieras av de tre förvaltningarna.

För Östermalms del budgeteras netto 1,1 mnkr för OSA-anställningar och 0,7 mnkr för visstidsanställningar, Stockholmsjobb. Antal deltagare i dessa insatser beräknas till 14 respektive sju personer. För feriearbetande ungdomar 16–19 år budgeteras 2,5 mnkr vilket motsvarar cirka 190 platser.

Ekonomiskt bistånd

Budgeten för försörjningsstödsenheten uppgår till 30,3 mnkr för kostnader och 0,8 mnkr för intäkter, netto 29,5 mnkr vilket är en ökning om 3,2 mnkr mot 2021.

För utbetalt ekonomiskt bistånd budgeteras 20,5 mnkr vilket motsvarar ett uppskattat antal bidragshushåll om 180 med en genomsnittlig kostnad om 9500 kr/hushåll och månad.

Budget för handläggning av ekonomiskt bistånd uppgår för Östermalms del till 9,8 mnkr. Östermalms stadsdelsnämnd handlägger även ekonomiskt bistånd för Norrmalm och Kungsholmen och handläggningskostnader samfinansieras av de tre stadsdelarna enligt fördelning av antal bidragshushåll.

Investeringar

Parkinvesteringar

Nämnden har i budget 2022 tilldelats 18,7 mnkr för investeringar och reinvesteringar i parker och grönområden. Dessa medel fördelas på följande objekt:

Mnkr	Budget 2022	Beskrivning
Centrala medel		
Hjorthagens innergårdar	0,5	Färdigställande av Snitselplan.
Humlegården	0,5	Diverse upprustningsarbeten.
Ruddamsparken	2	Upprustning och nyanläggning av lekplats.
Tessinparkens parklek	5	Projektering och påbörjad upprustning av lekytor.
Kaknäs lekplats	0,5	Framtagande av programhandling.
Nvcklade medel		
Ruddamsparken sanering	2,5	Marksanering av parkens naturdel.
Roslagsparken	0,8	Upprustningsåtgärder utmed parkstråket.
Nobelparken	1,5	Anläggning av naturlek och utflyktsplats.
Motalaparken	1,0	Färdigställande av plaskdammens gräddängar.
Humlegården, minnesplats för Avicii	0,5	Markarbeten för minnesplats.
Humlegården skyfallsmagasin	1,0	Stödbudget för skyfallsmagasin. Projektet har även beviljats Klimatinvesteringsmedel 2021 där ombudgetering kommer begäras i vb utifrån förseringar.
Karlavägen	1,4	Upprustningsåtgärder i esplanaden.
Småparker, lek och tillgänglighetshöjande åtgärder	1,5	Investeringar i mindre parkytor och garantiskötslar.
Totalt	18,7	

Övrigt

Nämnden erhåller delfinansiering om 0,2 mnkr från länsstyrelsen för planteringar vid Kaknäs våtmark.

Nämnden ansöker om ombudgetering för klimatinvesteringar om 7,0 mnkr för klimatanpass-

ningsåtgärder för skyfallshantering i Humlegården i samband med VB 2021.

För investeringar i inventarier och maskiner uppgår budgetramen till 2,2 mnkr.

Resultatenheter

Resultatenheter under 2022 är följande:

- Centrala Östermalms förskolor
- Engelbrekt-/Gärdets förskolor
- Hedvig Eleonora förskolor
- Norra Djurgårdsstadens förskolor
- Dagverksamheterna Östermalm

Dagverksamheterna Östermalm

Verksamheten omfattas av demensdagvård och social dagvård, sammanlagt 36 platser. Verksamheten ingår i valfrihetssystemet varför brukarna även kommer från andra stadsdelar. Ersättningen till dagverksamhetens utförare är uppdelad i två delar. Ersättningarna avser att täcka alla kostnader för omsorgsinsatsen och enhetens egen administration. Kostnader för hyra och resor för brukare betalas centralt. Utföraren erhåller ersättning för varje beslutad närvarodag från och med den dag den enskilda planerar att börja på dagverksamheten.

Förskolor

Förskoleenheterna får peng utifrån inskrivningen av barn varje månad. Förskolepengen ska täcka kostnader för förskolornas hela verksamhet med undantag för hyreskostnader, viss lokaluprustning och vissa programövergripande kostnader. Av ersättningen för interkommunala barn går 80 procent till respektive resultatenhet. Utöver förskolepeng får förskolorna medel för att genomföra kulturaktiviteter, medel för stödinsatser för barn med särskilda behov och för barnomsorgsgaranti. Därutöver kan enheter tilldelas medel, efter beslut av avdelningschef, såsom för merkostnader vid avveckling eller start av förskolor.

Parklekarna Humlegården, Tessinparken och Gustav Adolfsparken har tillhörighet i Centrala Östermalms förskolor. Dessa tre parklekar ska vara öppna sammanlagt 6568 timmar. Parkleken Hjortgläntan ingår i Norra Djurgårdsstadens förskolor med öppethållande i genomsnitt 125 timmar per månad (1500 timmar/år). För Hjortgläntans verksamhet budgeteras 1,2 mnkr och för resterande tre parklekar 5,3 mnkr. Budgeten ska täcka kostnader för hela verksamheten med undantag för hyres- och underhållskostnader.

Alder	Förskolepeng	Kulturpeng
1-3 år	164 607	200
4-5 år	138 182	200
Allmän förskola	65 675	

Budgetjusteringar

Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringar i lekparkar med 1,5 mnkr, för klimatinvesteringar med 2,3 mnkr och för trygghetsinvesteringar i Humlegården med 0,5 mnkr, se bilaga 2. För driftåtgärder ansöks om 2,4 mnkr för ett nytt aktivitetscentra inom äldreomsorgen, se bilaga 2, och för kompetensutveckling 0,25 mnkr, se bilaga 3.

Omslutningsförändringar

För ökade kostnader och intäkter begär nämnden omslutningsförändring om totalt 122,5 mnkr. Omslutningsförändringarna avser huvudsakligen intäkter och kostnader avseende hyresintäkter och köp av platser inom vård- och omsorgsboenden, försäljning av tjänster till andra nämnder såsom handläggning av ekonomiskt bistånd, offentligt skyddat arbete, ungdomsmottagning samt intäkter från Migrationsverket.

Medel för lokaländamål

För förskolor kompenseras nämnden med 80 procent av den del av hyreskostnaden som ligger i intervallet 1 853-2 500 kr per kvadratmeter och år och med 40 procent av hyreskostnader i intervallet 2 500-3 000 kr per kvadratmeter och år. Förvaltningen beräknar denna justering till cirka 8,5 mnkr och compensation sker efter tertialrapport 2.

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

Nämnden arbetar för att staden ska vara ledande i genomförandet av de globala målen för hållbar utveckling, enligt Agenda 2030, genom att bidra till arbetssätt som balanserar och för- enar social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. Genomförandet tar sikte på att de globala målen är integrerade och odelbara. Flera av målen är beroende av och direkt kopplade till var- andra, vilket innebär att ett strategiskt arbete som ger framgång för ett av målen ger positiva effekter på andra mål. Det är viktigt att inte hantera Agenda 2030 som ett sidospår, utan som en integrerad del i styr- och ledningssystemet. Likaså att använda kraften i ordinarie proces- ser. Även om målen i Agenda 2030 är odelbara behöver agerandet för att nå målen bygga på prioriteringar. Samtidigt får inte prioriterade åtgärder göras på bekostnad av försämring inom andra mål.

Nämnden har utgått från stadsdelens förutsättningar och vad som är viktigast att arbeta med utifrån uppdraget som samhällsbyggare, arbetsgivare samt demokrati- och välfärdsaktör. Nämnden har analyserat verksamhetens resultat samt stadens Hållbarhetsrapport 2021 och uti- från budgetens intentioner prioriterat tre förvaltningsgemensamma fokusområden:

1. Stärkt trygghets- och säkerhetsarbete
2. Samverkan för barns och ungas välmående och skydd
3. Utveckling av framtidens äldreomsorg

Gemensamt för dessa fokusområden är att de inte bara kräver förvaltningsgemensamma an- strängningar utan även vidareutvecklade och utökade samverkan med andra nämnder, bolag samt lokala aktörer för att uppnå önskade synergieffekter.

Nämnden har i verksamhetsplanen redovisat hur den avser att bidra till att staden når de glo- bala målen, inklusive den bärande principen om att ingen ska lämnas utanför. Det innebär att planeringen tar sikte på förverkligandet av de mänskliga rättigheterna, med fokus på ökad jämställdhet, minskad ojämlikhet och minskad klimatpåverkan.

Ökad jämställdhet

Arbetet med jämställdhetsintegrering pågår inom samtliga verksamheter. Resultat från brukar- undersökningar och annan statistik redovisas könsuppdelat där så är möjligt för att synliggöra eventuella skillnader, möjliggöra analys och förbättringsåtgärder. Förskolornas arbetssätt ut- går från ett medvetet genus- och normkritiskt perspektiv. Socialtjänstens verksamheter analy- serar delaktighet bland brukare samt beslut och utformning av insatser utifrån ett jämställd- hetsperspektiv. En viktig grundprincip är att stöd och insatser erbjuds utifrån individuella be- hov, oavsett kön. Genom att arbeta med aidentifierade ärenden ökas förutsättningarna för detta. Inom äldreomsorgen förs dialog med den äldre för att individanpassa insatserna, då re- sultaten av individuppföljningar och brukarundersökningar endast visar på små skillnader i nöjdhet mellan könen. Förvaltningen bedömer att planerade aktiviteter bidrar till ökad jäm- ställdhet, bland annat satsningen på att erbjuda stöd till äldre vuxna i användande av digitala verktyg och arbetet med att motverka ofrivillig ensamhet och social isolering. Inom stadsmil-

jöområdet genomförs parkupprustningar och trygghetsåtgärder utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

2021 års könsuppdelade resultat har analyserats och analysen har legat till grund för arbetet med verksamhetsplanen 2022. Jämställdhetsperspektivet har integrerats i verksamhetsplaneringen där det är möjligt och relevant. Arbetet för ökad jämställdhet redovisas under respektive verksamhetsområdesmål under rubriken Agenda 2030.

Barns rättigheter

Nämnden säkerställer barns rättigheter i enlighet med Program för barnets rättigheter och inflytande 2018-2022. Arbetet har integrerats i verksamhetsplaneringen och berör ett flertal verksamhetsområdesmål. Särskilt viktigt är det inom förskolans och socialtjänstens verksamhetsområden, se mål 1.1, 1.3 och 1.4.

Utifrån ett barnrättsperspektiv ses barn som bärare av rättigheter vilket lyfts fram i skollagen och i Skolverkets tolkning av likvärdighet utifrån lagtexten. De rättigheter som betonas i denna tolkning är a) rätten till lika tillgång till utbildning, b) rätten till lika kvalitet i utbildning och c) rätten till kompensatoriska åtgärder som tar hänsyn till barnens olika förutsättningar. Ett fungerande kvalitetsarbete i förskolan är avgörande för att utbildningen ska kunna främja alla barns utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.

Enligt barnkonventionen ska barnets bästa vara vägledande vid allt beslutsfattande och vid alla åtgärder som rör barn och unga. I stadens program fastslås att barnets perspektiv och behov ska beaktas vid beslut eller åtgärder som avser barnets vårdnadshavare eller förälder. Inom funktionshinderomsorgen ska barnets möjlighet till delaktighet ske utifrån barnets förutsättningar och eventuellt behov av anpassat stöd ska erbjudas.

Minskad ojämlikhet

Att motverka ålderism är ett grundläggande perspektiv för arbetet med äldrevänlig stad. Med ålderism avses stereotypa föreställningar kopplade till en människas ålder, som kan leda till diskriminering. Fördomar om äldre vuxna kan komma till uttryck i överdrivet negativa bilder med betoning på den skröpliga ålderdomen, eller i överdrivet positiva bilder om det aktiva åldrandet. I verkligheten är spännvidden inom gruppen äldre vuxna betydande. Mellan en 65-åring och en 105-åring skiljer det 40 år och många invånare lever idag närmare en tredjedel av sina liv som "äldre". Inför 2022 har nämnden fattat beslut om att i styrdokument använda begreppet äldre vuxna för att bättre fånga målgruppens bredd. För utåtriktade aktiviteter används tillsvidare fortfarande begreppet senior. För att motverka ålderism krävs ett aktivt arbete med att identifiera missförhållanden eller hinder som påverkar äldre vuxnas levnadsförhållanden och med att stärka målgruppens inflytande i planering och uppföljning av nämndens utvecklingsarbete se mål 1.5.

Nämnden arbetar i enlighet med stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, se särskild rubrik under mål 1.4. Nämndens råd för funktionshinderfrågor bidrar med sin kunskap om och erfarenhet av funktionshinderperspektivet till nämndens löpande arbete.

Utifrån stadens Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck verkar nämnden för att den service och omsorg och de tjänster som

erbjuds är lika tillgängliga, av lika hög kvalitet och lika väl anpassade för alla. För att åstadkomma en jämlik service behöver verksamheter säkerställa kunskaper om hbtqi+-personers levnadsvillkor och hur exkluderande normer kring sexuell identitet och kön kan utgöra ett hinder för ett professionellt och respektfullt bemötande. Ett flertal av nämndens verksamheter har certifierats de senaste åren. Som ett led i detta planeras hbtqi+-certifiering av ytterligare en enhet på Rio vård- och omsorgsboende under 2022.

Nationella minoriteters rättigheter

Nämnden samverkar med resten av staden utifrån det uppdrag som framgår av stadens riktlinjer för arbetet med nationella minoriteters rättigheter samt stadens strategi för romsk inkludering. Stockholms stad är förvaltningsområde för finska, meänkieli samt samiska. Innerstadens stadsdelsnämnder samarbetar för att implementera minoritetslagstiftningen och tillgodose minoritetsgruppernas rättigheter.

Information om rättigheten till förskola på nationella minoritetsspråk sker via stadens webbplats och Kontaktcenter samt genom stadsdelens köhandläggare, öppna förskolor, parklekar och socialtjänst. Förskolorna arbetar aktivt med läroplansuppdraget att främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket. Stadsdelen samverkar aktivt med utbildningsförvaltningen i utvecklingsfrågor kring de nationella minoritetsspråken i förskolan och deltar i stadens årliga språkinventering. Inom stadsdelens förskolor finns idag två barn som får modersmålsstöd i meänkieli. På grund av brist på meänkielitalande pedagoger inom staden bedrivs stödet digitalt med hjälp av en förskollärare i Luleå.

Inom äldreomsorgsavdelningen erbjuds aktiviteter på finska, samiska och meänkieli på aktivitetscentret Rioträffen.

Minskad klimatpåverkan

Nämndens miljö- och klimatarbetet beskrivs under mål 2.3 och 2.5. Två av målen i stadens Miljöprogram 2020-2023 är Ett fossilfritt och klimatpositivt Stockholm 2040 och En fossilfri organisation 2030. Till målen finns etappmål: dels minskade växthusgasutsläpp, dels minskad klimatpåverkan från konsumtion. Transportområdet är särskilt kritiskt för att nå etappmålen, då transporter står för cirka hälften av de beräknade växthusgasutsläppen i Stockholm. Nämnden genomför få egna upphandlingar. För att hitta mer klimatsmarta transportalternativ vad gäller leveranser, och för att skapa incitament att bedriva verksamheterna transportsnålt, behöver samverkan inom staden, med andra förvaltningar, bolag och leverantörer av varor och tjänster intensifieras. I syfte att tillsammans verka för att minska transporterna inom staden lyfts i centrala upphandlingar frågor som behov av samordnade transporter till närliggande adresser och frågor om hur restleveranser ska hanteras.

Systematiskt kvalitetsarbete

Kvalitetsutveckling, innovation och digitalisering

Nämndens arbete för att stärka och utveckla en kultur, ledarskap och kapacitet som främjar kvalitetsutveckling, innovation och digitalisering beskrivs närmare under mål 3.2 samt i bilaga 1 under rubriken Innovationssatsningar. Den pågående digitaliseringen i samhället ändrar på ett genomgripande sätt förutsättningarna i verksamheterna och deras möjligheter att möta invånarnas behov av stöd och service. Digitala arbetssätt ger möjlighet att öka effektiviteten och kan bidra till att klara kompetensförsörjningen och välfärdens kvalitet. Digitala arbetssätt kan också bidra till ökad tillgänglighet. Den digitala utvecklingen får dock inte tillåtas skapa hinder för dem som inte har tillgång till eller behärskar digitala verktyg.

Ett stödjande, tillåtande, tillgängligt och öppet ledarskap på alla nivåer gynnar kvalitetsutveckling och innovationer inom alla verksamheter. Pandemin har påskyndat den digitala utvecklingen men den har även medfört att brister i den digitala kommunikationen har uppmärksamrats. För att ta tillvara digitaliseringens möjligheter fullt ut måste vissa förutsättningar finnas på plats. Det handlar både om ledarskap, juridik, datadriven innovation, en gemensam infrastruktur och digitala funktioner. För att uppnå detta behöver utvecklingen ledas på ett tydligt och sammanhållet sätt från staden centralt, i nära samverkan och dialog med de verksamheter som digitaliseringen ska gynna samt de målgrupper som ska nyttja tjänsterna.

Digital utveckling och nya digitala system ställer samtidigt höga krav på såväl stadens som förvaltningens eget informationssäkerhetsarbete, som kommer att intensifieras under året. Förståelse för och kunskap om informationssäkerhet behövs hos den som upphandlar, den som tillhandahåller och den som använder systemen och, inte minst, hos dem som ansvarar för verksamheterna.

Pandemin har föranlett nya arbetssätt som har förändrat både ledning och organisering av arbetet. De nya arbetssätten ställer krav på nya kompetenser och visar på behov av nya innovativa lösningar för att möta framtidens utmaningar. Det finns en outnyttjad potential i de digitala lösningarna som verksamheten snabbt behövt tillgodogöra sig. En potentiell motsättning kan komma att uppstå utifrån en önskan att återgå till de gamla lösningarna och arbetssätten, istället för att ta tillvara förändringarna och utveckla dem vidare. Varje ledare och chef har ett särskilt ansvar för att i handling ta tillvara digitaliseringens möjligheter till effektivisering och högre kvalitet. Digitala möten kan exempelvis många gånger vara effektivare än fysiska, men är kanske inte fullt lika lämpade för kreativa möten. En avvägning kommer därför även fortsatt behöva göras utifrån syfte och behov.

Samverkan med akademi, näringsliv och civilsamhälle

Nämnden verkar för att främja innovationer, innovativa arbetssätt och samarbete med externa parter. Samverkan med akademi, näringsliv och civilsamhälle beskrivs närmare under mål 1.2, 2.1 och 2.4. Samverkan sker även inom ramen för kärnverksamheten. Äldreomsorgen exempelvis, samverkar med och tar del av resultat från Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum som bland annat kommer att utvärdera förvaltningens språkprojekt. Som tidigare nämnts arbetar äldreomsorgen tillsammans med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning, äldreförvaltningen och stadsledningskontoret med att stödja och driva arbete med digitalisering och väl-

färdsteknik.

Förskolans samarbete med högskola och universitet fortsätter inom ramen för utvecklingen av den verksamhetsförlagda utbildningen för lärarstudenter, VFU. Den är en del av förskolornas strategiska utvecklingsarbete och bidrar till att kvalitetssäkra den egna verksamheten samt skapar en bas för rekrytering av förskollärare. Medan socialtjänsten och äldreomsorgen, av samma skäl, fortsätter att tillhandahålla praktikplatser för socionomstudenter.

Parkmiljöavdelningen bevakar kontinuerligt forskning och utveckling inom området, bland annat kring utveckling av mer miljövänlig och slittålig beläggning i park. Nämnden samverkar med civilsamhället genom att exempelvis erbjuda idrottsföreningar och skolklasser möjlighet att vara med och plocka skräp i parker. Andra exempel på samverkan med civilsamhället är brukaravtalen för skötsel av vissa platser i parkerna samt vid stadsodling.

System för hantering av synpunkter och klagomål

Alla som kommer i kontakt med nämndens verksamheter ska bemötas respektfullt och behandlas likvärdigt. Varje enhet ska arbeta aktivt med och hitta former för brukardialog, i syfte att verksamheten och brukarna ska nå en samstämmighet kring innehållet i tjänsterna. I enheternas verksamhetsplaner ska de beskriva hur brukarna görs delaktiga.

Synpunkter och klagomål bidrar till att utveckla verksamheten. Nämnden tar emot synpunkter och klagomål från exempelvis brukare och deras närstående, invånare, föreningar, andra organisationer och intressenter. Synpunkter kan vara av både positiv och negativ karaktär, medan ett klagomål är ett klart uttryckt missnöje. Nämndens system ska säkerställa att synpunkter och klagomål från brukare omhändertas på ett strukturerat sätt så att de blir en del i det löpande kvalitetsutvecklingsarbetet. Det ska även säkerställa att det finns en process som gör att den som lämnat synpunkter eller klagomål får återkoppling. Synpunkter och klagomål ska i första hand lämnas direkt till personalen i den verksamhet det gäller. Det går också bra att lämna synpunkter och klagomål på följande sätt:

- Via Stockholm stads e-tjänst för synpunkter och klagomål (www.stockholm.se/tyck-till)
- Via Äldre direkt
- Skriftligt, via e-post, brev eller klagomålsblankett inlämnad till den aktuella enheten eller förvaltningen
- Muntligt via telefon eller direkt till personalen i verksamheterna

Synpunkter och klagomål ska diarieföras. Inkommer synpunkten/klagomålet muntligt ska den som tar emot informationen dokumentera detta. Synpunkter och klagomål som inkommer till förvaltningen redovisas till nämnden i samband med tertialrapporterna samt i verksamhetsberättelsen. Alla verksamheter ska ha rutiner för att fånga upp och hantera förväntningar, synpunkter, klagomål samt förbättringsförslag. Enheternas rutiner för synpunkts- och klagomåls-hantering ska beskrivas i respektive enhets verksamhetsplan.

Uppföljning och analys

Nämndens verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling för högre kvalitet och ambitionen är att en eller flera enheter ska delta i stadens kvalitetsutmärkelse 2022. I nämndens upp-

följningsrapporter lyfts goda exempel från verksamheterna fram. De tar i sin tur del av andras goda exempel på effektiva och innovativa arbetssätt genom att omvärldsbevaka både inom och utanför staden.

Förskola

Östermalms kommunala förskolor gör årligen en samlad kvalitetsbedömning av sin utbildningsverksamhet. Från och med 2020 ersattes den tidigare Kvalitetsredovisningen av en lokalt utformad Kvalitetsrapport. Kvalitetsrapporten har ett tydligare fokus på analys ur ett kvalitets- och likvärdighetsperspektiv och är utformad i enlighet med Skolverkets råd och vägledningar för förskolan. Rapporten syftar till att få kunskap om hur förskolans kvalitet, det vill säga verksamhetens organisation, innehåll och genomförande kan utvecklas så att varje barn ges bästa möjliga förutsättningar för utveckling och lärande. Kvalitetsrapporten biläggs verksamhetsberättelsen och ligger till grund för den årliga, avdelningsgemensamma kvalitetsdialogen.

Syftet med det systematiska kvalitetsarbetet är att identifiera och prioritera utvecklingsområden som krävs för att uppfylla de nationella målen för förskolan. Syftet är också att skapa delaktighet och dialog om måluppfyllelsen, goda exempel och orsakerna till eventuella brister och hur dessa kan åtgärdas. I detta kvalitetsarbete är det organiserade, kollegiala lärandet ett viktigt verktyg. Förskoleundersökningen, utredningar om kränkande behandling av barn samt vårdnadshavares synpunkter och klagomål bidrar med kompletterande information om utbildningens kvalitet. Årligen görs även en utvärdering av arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Resultaten från utvärderingen används för vidareutvecklingen av förskolornas arbete med barnhälsa.

Socialtjänst

Socialtjänstavdelning kommer tillsammans med äldreomsorgsavdelningen under 2022 att vidareutveckla ledningssystemet för kvalitet med fokus på digitalisering och tillgänglighet för medarbetare.

Avdelningens kvalitetsarbete följs upp genom de resultat som framkommer i brukardialoger, bemötandenkäter samt brukarundersökningar och ligger till grund för enheternas utvecklingsarbete. Vidare utgör Socialstyrelsens Öppna Jämförelser en del i socialtjänstens underlag för verksamhetsutveckling.

En årlig uppföljning av entreprenader görs utifrån socialförvaltningens uppföljningsmallar. Resultatet av uppföljningarna redovisas för nämnden. En sammanställning av upprättade lex Sarah-rapporter, avvikelser, inkomna synpunkter och klagomål redovisas till nämnden i verksamhetsberättelsen. Ej verkställda beslut rapporteras kvartalsvis till IVO, till nämnden samt till socialnämnden för stadsövergripande sammanställning.

Äldreomsorg

Äldreomsorgsavdelningen kommer tillsammans med socialtjänstavdelningen under 2022 att vidareutveckla ledningssystemet för kvalitet med fokus på digitalisering och tillgänglighet för medarbetare.

För att följa upp kvalitets- och utvecklingsarbetet genomförs under året enhetsvisa resultatdialoger. Under de senaste åren har fokus lagts vid att stärka och vidareutveckla verksamheternas

interna analysarbete och aktiviteter kring detta kommer att genomföras även 2022. Uppföljning av verksamheternas strukturella försättningar, det vill säga följsamhet till lagar, avtal, uppdragsbeskrivningar och kommunfullmäktiges mål görs enligt äldreförvaltningens stadsgemensamma uppföljningsmodell och rapporteras till nämnd. För verksamheter som bedrivs på entreprenad genomförs även en fördjupad avtalsuppföljning. Uppföljningen genomförs bland annat genom samverkansmöten, deltagande i olika forum för brukarinflytande, oanmälda besök, uppföljning av hälso- och sjukvården av medicinsk ansvarig sjuksköterska, MAS, och medicinskt ansvarig för rehabilitering, MAR, samt uppföljning på individnivå av biståndshandläggare.

Ej verkställda beslut rapporteras kvartalsvis till IVO, till nämnden samt till äldrenämnden för stadsövergripande sammanställning.

Parkmiljö

Förvaltningen fortsätter att utveckla analysen av inkomna synpunkter, idéer och klagomål för att identifiera behov av åtgärder. Denna kompletteras med den egna uppföljningen och kontrollen av parkskötseln samt resultaten från stadens medborgarundersökning i syfte att få en tydligare helhetsbild av åtgärdsbehovet.

I takt med att innerstadens invånarantal och besökare ökar, ökar även slitaget på befintliga parker. Därför har förvaltningen tagit fram ett antal fokusområden som ska bidra till organisationsutveckling och mer effektiva arbetssätt. Under året kommer förvaltningen bland annat att ta fram en utvecklad projektmodell för arbetet med parkinvesteringar för ökad kvalitet och effektivitet. Utöver detta ska arbetssätt utvecklas kring hantering av den ökande mängden synpunkter från medborgare och en tydligare rollfördelning definieras och skapas kring förvaltningens medverkan i stadsutvecklingsprojekt.

Intern kontroll

Nämndens arbete med intern kontroll utgår ifrån Regler för ekonomisk förvaltning och Tillämpningsanvisningar för nämndernas interna kontroll. En god intern kontroll skapar förutsättningar för en ändamålsenlig och effektiv användning av skattemedel samt service med hög kvalitet till invånarna. Den interna kontrollen ska vara utformad för att med rimlig grad av säkerhet uppnå en effektiv och ändamålsenlig verksamhet, att information om verksamhet och ekonomi är tillförlitlig och att lagar, förordningar och styrdokument följs.

Nämndens system för intern kontroll samt plan för intern kontroll med väsentlighets- och riskanalys 2022, ligger som bilagor till verksamhetsplanen.